

Service – Stolthet - Trivsel

Nye Kleiverud barnehage

Vedtatt Økonomiplan
2015-2018

Kommuneplanens
handlingsdel
2015-2018

Holmestrand
kommune

Vedtatt i Bystyret 10.12.2014

1	Vedtatt	5
1.1	Årsbudsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018.....	5
1.2	Satser, gebyrer og brukerbetalingar.....	6
1.3	Øvrige vedtakspunkter	9
2	Rådmannens innledning	10
3	Organisasjon	11
3.1	Klima og energi	11
3.2	Politisk struktur	13
3.3	Administrativ struktur.....	14
3.4	HMS	14
3.5	Arbeidsgiverpolitikk	16
3.6	E-kommune.....	16
3.7	Kommunesamarbeid	17
3.8	Fokusområder og målsettinger	17
4	Samfunn og befolkning	19
4.1	Befolknings sammensetning	19
4.2	Befolkningsprognose.....	20
4.3	Folkehelseprofil 2014	21
5	Føringer i statsbudsjettet for 2015.....	23
5.1	Inntekter	23
5.2	Helse og omsorg.....	23
5.3	Skole og barnehage.....	24
5.4	Styrke kommuner med store investeringsbehov.....	25
6	Økonomiske rammer og forutsetninger	26
6.1	Søknader om tilskudd	26
6.2	Befolkningsutvikling for økonomiplanperioden.....	28
6.3	Pris- og lønnsvekst	29
6.4	Gjeld	29
6.5	Rente- og avdragsforutsetninger	30
6.6	Pensjonsutgifter.....	30
6.7	Finansforvaltning	30
6.8	Frie inntekter	32
6.9	Eiendomsskatt.....	34
6.10	Driftsbudsjettet.....	35
6.11	Netto driftsresultat.....	37
6.12	Investeringsbudsjettet.....	37
7	Kommunenivå.....	46
7.1	Kostra nøkkeltall	48
8	Administrasjon	51

8.1	Økonomiske rammer for programområdet.....	51
9	Skoler.....	52
9.1	Mål for programområdet.....	52
9.2	Utfordringer i økonomiplanperioden.....	52
9.3	Økonomiske rammer for programområdet.....	53
9.4	Nøkkeltall for programområdet.....	53
9.5	Gjøklep ungdomsskole.....	55
9.6	Kleiverud skole.....	55
9.7	Ekeberg skole.....	56
9.8	Botne skole.....	56
10	Barnehager.....	57
10.1	Mål for programområdet.....	57
10.2	Utfordringer i økonomiplanperioden.....	57
10.3	Satser til private barnehager - fra budsjett til regnskap.....	58
10.4	Økonomiske rammer for programområdet.....	59
10.5	Nøkkeltall for programområdet.....	60
10.6	Kleiverud barnehage.....	62
10.7	Gullhaug barnehage.....	62
10.8	Knutseskogen og Gausetangen barnehage.....	62
11	Helse, sosial og omsorg.....	63
11.1	Mål for programområdet.....	63
11.2	Utfordringer i økonomiplanperioden.....	64
11.3	Samhandlingsreformen.....	65
11.4	Felles satsninger for programområdet.....	66
11.5	Økonomiske rammer for programområdet.....	69
11.6	Nøkkeltall for programområdet.....	69
11.7	NAV Holmestrand.....	73
11.8	Hjemmebasert omsorg.....	75
11.9	Botilbud for funksjonshemmede.....	76
11.10	Helse og oppvekst.....	78
11.11	Heldøgns omsorg.....	81
12	Tekniske tjenester.....	84
12.1	Mål for programområdet.....	84
12.2	Utfordringer i økonomiplanperioden.....	84
12.3	Økonomiske rammer for programområdet.....	86
12.4	Nøkkeltall for programområdet.....	87
12.5	Årsgebyr for 2015 - vann og avløp.....	88
13	Kultur.....	89
13.1	Mål for programområdet.....	90
13.2	Utfordringer i økonomiplanperioden.....	90

13.3	Økonomiske rammer for programområdet.....	90
13.4	Nøkkeltall for programområdet.....	91
14	Hovedoversikt drift	92
15	Spillemiddelsøknader 2015	93
16	Budsjettendringer per programområde.....	94
16.1	Omtale av budsjettendringene.....	95
17	Gebyrregulativ tekniske tjenester	98
17.1	Gebyrregulativ for vann, avløp og slam.....	98
17.2	Gebyrregulativ for husholdningsrenovasjon.....	100
17.3	Gebyr- og selvkostberegning VAR	105
17.4	Gebyrregulativ for plan- og byggesaker.....	111

1 Vedtak

1.1 Årsbudsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018

1. Driftsbudsjettet
 - a. Inntektsskatt og formuesskatt til kommunen utliknes etter de maksimalsatser som Stortinget fastsetter.
 - b. Eiendomsskatt for 2015 utskrives med kr. 6,- per kr 1000,- i takst for verker, bruk og næring i Holmestrand kommune, jfr. eiendomsskatteloven § 3 etter endringslov nr. 47 av 28. juni 1996.
 - c. Driftsbudsjettet vedtas i henhold til Budsjettskjema – 1A og 1B på programområdenivå, og rådmannen gis med dette fullmakt til å disponere kommunens netto driftsmidler innen de ulike gruppeansvar og programområder.
 - d. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven til virksomhetene.
2. Investeringsbudsjettet
 - a. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til Budsjettskjema 2B på programområdenivå.
 - b. Finansiering av investeringer vedtas i henhold til Budsjettskjema 2A.
 - c. Rådmannen gis fullmakt til å disponere "Sekkepost teknisk" fritt mellom programområder og prosjekter.
3. Budsjettrammene fastsettes som bindende og må ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter og i henhold til vedtatt budsjettfullmakt.
4. Det ytes et engangstilskudd i 2015 på 100.000 kroner til I/S Botneløyper til ny løypemaskin.
5. Bystyret godkjenner en låneramme for 2015 på 34,524 mill. kroner for å finansiere nye netto bevilgninger til investeringer. *Beløpet inkluderer ikke startlån til videreformidling.*
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp likviditetslån i 2015 innenfor en kredittramme begrenset oppad til 30 mill. kroner.
7. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på inntil 30 mill. kroner i 2015, i form av lån fra Husbanken i forbindelse med innvilgelse av startlån.
8. Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår innenfor angitte lånerammer.
9. Ordførerens lønn fastsettes i henhold til reglement for folkevalgtes arbeidsvilkår.
10. Budsjettet vedtas for øvrig med de føringer og forutsetninger som beskrives i rådmannens forslag til økonomiplan 2015-2018 med følgende endringer:

- Budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig Folkeparti har medført høyere økonomisk bidrag til kommunen. For Holmestrand del vil dette gi et økt statlig tilskudd på drøye 600.000 kr.

Vi ønsker å benytte disse 600.000 kr. som flg.:

- 300.000 kr til skole, primært tidlig innsats/vikarer
- 200.000 kr til styrking av hjemmetjenesten
- 100.000 kr til økning av tilskuddet til Botne aktivitetssenter

I tillegg ønsker vi å øke budsjettet til asfaltering med 500.000 kr, dvs et totalbudsjett neste år på 1,5 mill. kr. Inndekking skjer gjennom reduksjon av rentemarginen på lån.

- Bystyret ber rådmannen gjennomføre en tilstandsanalyse av bygningsmassen på Kleiverud skole, og vurdere hva som skal til for å rehabilitere og bygge ut skolen til en fullverdig 2-parallell barneskole.

Vurderingene skal danne grunnlag for prioriteringer i budsjett/økonomiplan 2016-2019.

Holmestrand kommune ønsker snarest mulig, å etablere bibliotek i nye lokaler, i Holmestrand sentrum.

- Rådmannen bes invitere private eiendomsutviklere til å levere inn et tilbud om Biblioteklokaler for Holmestrand kommune. Lokalene skal kunne kombinere ulike formål, slik at dette kan bli en møteplass og kulturarena for alle aldersgrupper.

Bygget der biblioteket lokaliseres skal ha en nærhet til småbåthavna slik at utbygger også kan tilby nødvendige servicefasiliteter for gjestehavna.

Bystyret vil ta stilling til aktuelt prospekt tidlig nok i 2015 til at nødvendige midler kan søkes innarbeidet i økonomiplan 2016-2019.

- Budsjettedtaket justeres i henhold til budsjettforlikets premisser [*endringer står i klammer og kursiv i de punktene som er påvirket av budsjettforliket*].

1.2 Satser, gebyrer og brukerbetalinger

Der annet ikke er angitt er alle betalingssatser økt med deflator på 3 pst, innenfor lover og forskrifter. Noen av satsene er likevel eksplisitt tatt med i vedtaket.

1.2.1 Barnehage

Foreldrebetaling gjeldende fra 1.1.2015

Maksimal foreldrebetaling for hel plass settes til maksimalsats på 2.580 kr per mnd. I tillegg kommer kostpenger [*i budsjettforliket er oppstartstidspunkt for ny maksimalsats utsatt til 1.5.2015*].

Kostpengene økes med 14 kr per mnd., til totalt 220 kr per mnd. for hel plass.

Foreldrebetaling gjeldende fra 1.8.2015

Det er i statsbudsjettet for 2015 foreslått at familier med lav inntekt, som inkluderer alle familier med en samlet inntekt på under 405.000 kroner, skal ha rett til redusert foreldrebetaling, tilsvarende 2.080 kroner per mnd. Dette forslaget sendes på høring høsten 2014 og skal etter planen tre i kraft 1. august 2015 kostpenger [*i budsjettforliket er innslagspunktet for redusert maksimalsats økt til 473.000 kroner og oppstart satt til 1.5.2015*].

Det forutsettes at familier som er berettiget til lavere sats tar kontakt med kommunen. Dersom kommunen ikke blir kontaktet vil høyeste sats bli fakturert.

Satser til ikke-kommunale barnehager

Foreløpige beregninger av satser for 2015 er basert på den nye forskriftsendringen som er gjeldende fra 1.1.2015 (dekningsgrad 98 pst).

98 pst sats utgjør:

Satser små barn: 185.546 kroner per plass per år, inkludert kapitaltilskudd (9.500)

Satser store barn: 93.239 kroner per plass per år, inkludert kapitaltilskudd (9.500)

Grunnlaget for beregningene er regnskapet for 2013 og barneantallet i de kommunale barnehagene fra 2013, justert med kommunale deflator for 2014 og 2015.

I 2015 skal kommunen både fatte vedtak om tilskudd for 2015 etter det nye regelverket (regnskapsmodellen) og etterjustere tilskuddet for 2014 etter det gamle regelverket (budsjettmodellen).

1.2.2 Skolefritidsordningen

Satsene for SFO økes med deflator på 3 pst, avrundet til nærmeste hele 5 kr. Prisene gjelder fra 1.8.2015.

1. Betalingen for hel plass økes med 70 kr per måned til 2.410 kr.
2. Betalingen for redusert plass (3 dager per uke) økes med 45 kr per måned til 1.535 kr.
3. Betalingen for dagplass økes med 5 kr per dag til 215 kr.
4. Kostpenger økes med 14 kr. til på 220 kr per måned for hel plass.
5. Kostpenger økes med 10 kr til 165 kr per måned for redusert plass.
6. Søskenmoderasjon på 25 % fra og med barn nr. to på den billigste plassen.
7. Søskenmoderasjon på 50 % fra og med barn nr. tre på den billigste plassen.
8. Betaling for hel plass i den 11. måneden økes med 80 kr per måned til 2.735 kr + kost.
9. Betaling for redusert plass den 11. måneden økes med 50 kr til 1.750 kr + kost.

1.2.3 Helse-, sosial- og omsorgstjenester

Egenandelen for praktisk bistand oppjusteres i 2015 med deflator, 3 pst, avrundet til nærmeste hele 5 kr. Brukere som mottar minimum to timer praktisk bistand per måned, betaler egenandel tilsvarende abonnementsprisene i tabellen under. Pris for enkelttimer settes til 300 kr per time.

Netto inntekt før særfradrag	Økning	Abonnement
0-2 G	5	185
2-3 G	25	800
3-4 G	35	1 135
4-5 G	45	1 580
5 G og over	55	1 920

Betaling for dag- og korttidsopphold i institusjoner settes tilsvarende de til enhver tid gjeldende nasjonale forskrifters maksimalsatser.

1.2.4 Tekniske tjenester

Vann, avløp og renovasjon

Årsgebyrene for vann, avløp og renovasjon vedtas i henhold til kapittel 17.1-17.3 i økonomiplan 2015-2018.

Plan og byggesak

Gebyrregulativet for plan- og byggesaksbehandling vedtas i henhold til kapittel 17.4 i økonomiplan 2015-2018.

1.2.5 Gebyr for behandling av søknader om tillatelse til handel av fyrverkeri

Prisene er uendret fra 2014.

	Gebyr inkl mva
Gebyr for behandling av søknad (inkludert administrative utgifter ved første tilsyn)	Kr 2 250,-
Gebyr for 1. gangs tilsyn (reisetid, kjøring og tilsyn)	Kr 500,-
Gebyr for 2. gangs tilsyn	Kr 1 300,-

1.2.6 Kultur

Prisene gjøres gjeldende fra 1.1.2015.

Idretts- og flerbrukshallen m/garderober

Lag og forening	Økning	Pris
For tilskuddsberettigede lag og foreninger i kommunen	10 (5)	kr. 100,- pr. 50 min. (kr. 50,- halv hall)
For utenbys foreninger, private foreninger og bedriftsidrettslag	10 (5)	kr. 270,- pr. 50 min (kr. 135,- halv hall)
For utleie til forretningsmessig drift	15 (5)	kr. 530,- pr. 50 min (kr. 265,- halv hall)
For skoler	8	kr. 180,- pr. ¼ hall pr. 45 min.

Arrangement

Prisene er uendret fra 2014.

- 25 % av bruttoinntekten eller minstepris kr. 400,- (kr. 600,- på lørdager og søndager). Etter 3 timer betales kr. 150,- per time utover minsteprisen.
- Treningskamper (m/tribune) i tildelt treningstid kr. 110,- i tillegg til ordinær leiepris.

Gymsaler

Lag og forening	Økning	Pris
For tilskuddsberettigede lag og foreninger i kommunen	5	kr. 50,- per 50 min.
For utenbys foreninger, private foreninger og bedriftsidrettslag	5	kr. 135,- per 50 min.
For utleie til forretningsmessig drift	10	kr. 270,- per 50 min.
For utleie til privat formål	0	kr. 200,- per 50 min.
Utleie helg/hverdag	0	kr. 500,- per dag/kveld

Garderober

Prisene er uendret fra 2014.

Lag og forening	Pris
For tilskuddsberettigede lag og foreninger i kommunen	kr. 15,- per gang
For utenbys foreninger	kr. 150,- per gang

Leie skolelokaler

Satser for leie av kommunale skolelokaler økes med 5 kroner til 50 kroner per time.

Leien faktureres leietagere, også for aktiviteter til barn og unge under 19 år. Disse kan søke om tilskudd.

Kulturskolen

Satsene økes med deflator på 3 pst:

- Elevavgift økes med kr 40 til kr 1.390 pr semester, (kr 2.780,- per år)
- Instrumentleie økes med kr 10 til kr 260,- per semester (kr 520,- per år)

1.2.7 Kremasjonsavgift

For å likebehandle kremasjon og ordinær begravelse bortfaller kremasjonsavgiften, som i dag betales av den som står for gravferden, fra 1.1.2015.

1.3 Øvrige vedtakspunkter

1.3.1 Spillemiddelsøknad for 2015

Søknad om spillemidler for 2015, samt prioritering av prosjekter, vedtas i henhold til kapittel 15 – Spillemidler 2015.

2 Rådmannens innledning

Budsjettet for perioden 2015-2018 er hovedsakelig basert på regulert budsjett for 2014, samt de føringer som fremkommer i statsbudsjettet for 2015.

Kommunens økonomi er anstrengt og handlingsrommet lite. Også i årets statsbudsjett kommer Vestfold-kommunene dårlig ut, og Holmestrand er den kommunen i Vestfold som sitter igjen med færrest kroner i frie inntekter per innbygger etter at befolkningens behov er dekket.

Men Holmestrand er likevel i en bedre posisjon på en del områder enn mange omkringliggende kommuner; finansplasseringene har de siste årene gitt god avkastning, noe som har gitt Holmestrand mulighet til å opparbeide et pensjonsfond som langt på vei dekker den opparbeidede pensjonsgjelden som ligger i balansen.

Realisering av deler av finansporteføljen gir også kommunen mulighet til å gjennomføre investeringer som vil komme innbyggerne til gode i mange år fremover. De største nye investeringsprosjektene rådmannen legger opp til i kommende planperiode er gjennomføring av masterplan på idrettsanlegg, herunder flerbrukshall på Botne, samt nye boliger for funksjonshemmede og småhusprosjektet, som er et nytt botilbud for personer med rus- og psykiske utfordringer.

Det må likevel understrekes at det legges opp til å benytte alle buffere kommunen har, for å dekke drifts- og investeringsutgifter. Blant annet må alle lån refinansieres og avdragstiden strekkes ut til det som maksimalt er lov. Dette innebærer at gamle lån strekkes ut til en nedbetalingstid på 38 år, og nye lån tas opp med en nedbetalingstid på 40 år. I tillegg foreslås det at deler av finansporteføljen realiseres og benyttes til investeringer.

Kommunen mottar hvert år søknad om tilskudd fra ulike lag og foreninger. Mange av disse søknadene innvilges – men dessverre er det slik at en del også får avslag eller får innvilget lavere tilskudd enn det søkes om – også dette er utslag av et stramt økonomisk handlingsrom. Rådmannen ønsker åpenhet og ryddighet på alle nivåer og du kan derfor lese mer om noen av de søknadene rådmannen ikke finner rom for å innvilge i eget punkt i kapittel 6.

Thor Smith Stickler
Rådmann

3 Organisasjon

3.1 Klima og energi

Flere av de største prosjektene, som nå gjennomføres i Holmestrand, har en miljøprofil der det forventes positive klima-/energieffekter.

3.1.1 El-bil

Som beskrevet i forrige økonomiplan blir det etablert hurtigladestasjon for el-biler på Grelland. Prosessen er noe forsinket, men Ishavsvegen AS, som gjennomfører prosjektet, regner med at stasjonen vil være i drift senest våren 2015.

I samarbeid med bla Bellona og NOAH etableres det i disse dager en «semi-hurtigladestasjon» for opptil åtte el-biler i Holmestrand sentrum. Forutsatt at vi raskt får frem tilstrekkelig el-kapasitet, plasseres stasjonen på den gamle busstasjonen ved Fiskebrygga. Det legges opp til at stasjonen er etablert og i drift før utgangen av 2014. Finansieringen tas i 2014, men tiltaket er ikke tidligere beskrevet i økonomiplan og får dessuten effekt i kommende planperiode. Derfor nevnes det her.

Gjennom ny leasingavtale i regi av VOIS, vil Holmestrand kommune i årene fremover prioritere at en andel av kommunens biler skal være el-biler. Omfanget vil være avhengig av tilgjengelighet og vurdering av hvilke transportbehov som rent praktisk kan ivaretas ved bruk av el-biler

3.1.2 Biogass i Vestfold

I 2014 er det vedtatt å etablere et biogassanlegg i Vestfold. Holmestrand kommune deltar i dette samarbeidet, og det forventes at anlegget blir en realitet i kommende økonomiplanperiode. Et sentralt mål for prosjektet er at minst halvparten av fylkets busstrafikk skal drives ved hjelp av biogass.

3.1.3 Heis i fjell

Heissjakten ferdigstiller innen utgangen av 2014, og da overtar Holmestrand kommune prosjektet. Heisen vil bli anlagt og komme i drift parallelt med åpningen av ny jernbanestasjon.

3.1.4 Vei Sjøskogen/Kleivan

Denne veien er nå under konsekvensutredning og planlegges anlagt i økonomiplanperioden. Veien vil kunne bidra til at flere pendlere, som er bosatt i Kleivan-området, velger kollektivtransport fremfor å kjøre bil helt frem til arbeidsplassen utenfor kommunen.

3.1.5 Kommuneplan

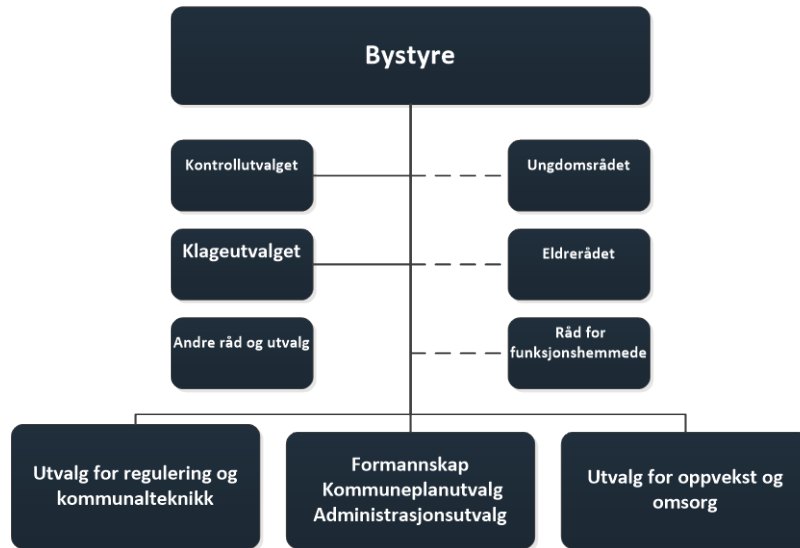
Den nye kommuneplanens arealdel har et grunnprinsipp om fortetting ved nyetablering og videreutvikling av boligområder. En miljøbevisst og skånsom arealutnytting og lokaliseringspolitikk, er å anse som et sentralt klimatiltak i kommunen. Derfor legger også

kommuneplanen opp til en styrking av handel og i næring i sentrum slik at transportbehovet mellom ulike bydeler blir minst mulig.

3.1.6 «Blått flagg»

Bystyret har vedtatt at kommunens småbåt- og gjestehavn skal miljøsertifiseres. De fleste av kravene er nå oppfylt, men noen av løsningene er ikke fullgode og/eller av midlertidig karakter. Gjenstående, nødvendige tiltak vil bli gjennomført tidlig i planperioden.

3.2 Politisk struktur

Bystyre

Bystyret i Holmestrand består av 27 medlemmer, og er kommunens øverste politiske organ. Bystyret handler på vegne av kommunen i alle saker som ikke er delegert til andre kommunale organer. Bystyret fører tilsyn med kommunens samlede virksomhet. Bystyret har bevilgnings- og beskatningsmyndighet, vedtar budsjett for alle kommunale virksomheter, velger ordfører, varaordfører, formannskap og medlemmer til andre kommunale komiteer, styrer, råd og utvalg.

Formannskap

Formannskapet har ni medlemmer som velges av og blant bystyrets medlemmer for fire år (valgperioden) av gangen. Foruten løpende driftssaker behandler formannskapet forslag til økonomiplan, årsbudsjett og overordnede planer. Formannskapet er også kommunens kulturutvalg, planutvalg, og utvides med tre ansattrepresentanter når Administrasjonsutvalget settes.

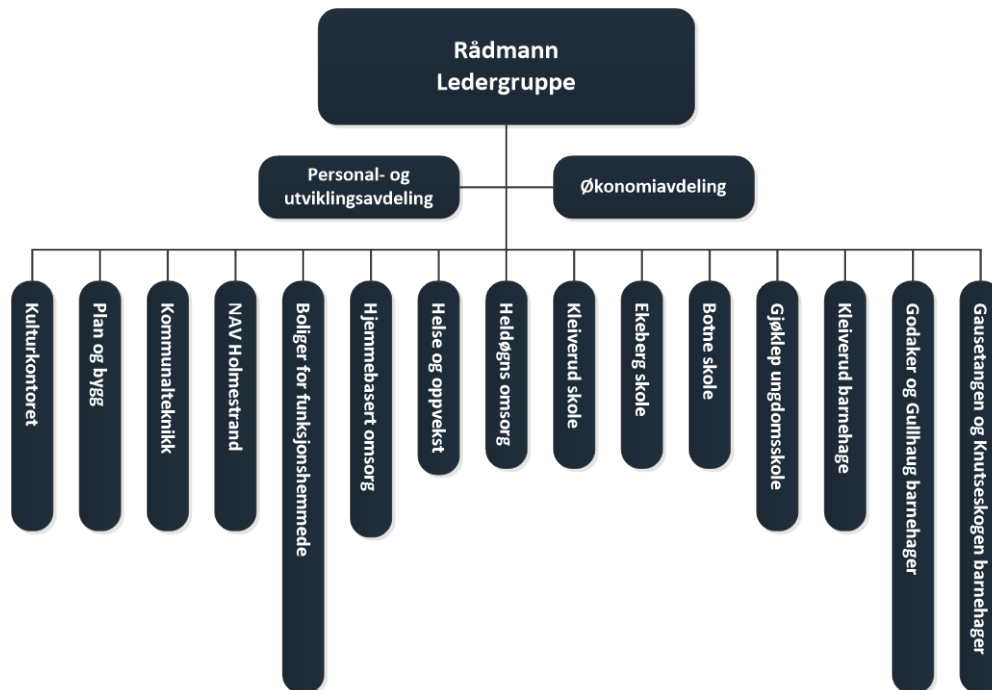
Utvalg

Holmestrand kommune har to politiske utvalg; utvalg for regulering og kommunalteknikk, og utvalg for oppvekst og omsorg. Utvalgene har syv medlemmer hver. Disse velges av bystyret.

Mer informasjon om de ulike råd og utvalg finnes på kommunens hjemmesider på klikkbart kart på lenken <http://www.holmestrand.kommune.no/politikk/politikk-og-innsyn/bystyre-rad-og-utvalg/>

3.3 Administrativ struktur

Holmestrand kommune har 15 virksomheter, i tillegg til personal- og utviklingsavdeling og økonomiavdeling. Rådmannens ledergruppe består i tillegg til rådmannen av to kommunalsjefer, samt personal- og utviklingssjef og økonomisjef.

Det er igangsatt en prosess som skal se på muligheter for å dele opp virksomheten Heldøgns omsorg. Denne virksomheten er kommunens desidert største med hensyn til antall årsverk og ansatte.

3.4 HMS

3.4.1 De menneskelige ressursene

Arbeidsgiverstrategien som ble vedtatt i 2013, er et overordnet og strategisk dokument som skal gi en felles referanseramme for ledere, tillitsvalgte og medarbeidere med tydelig fokus på medarbeiderskap og leders rolle. Strategien er en plattform som gir retning i arbeidet Holmestrand kommune gjør for å nå målene som arbeidsgiver. Strategien konkretiserer verdier og mål for dagens og fremtidens medarbeidere.

De 5 hovedområdene er:

1. Ledelse
2. Medbestemmelse og medarbeiderskap
3. Kompetanse og rekruttering
4. Arbeidsmiljø
5. Ligestilling og mangfold.

Det skal utformes tiltak på de ulike områdene, dette arbeidet er blitt forsinket, men tas opp i 2015. Utvikling og resultater av disse vil bli målt og rapportert i årsrapport.

De styringsindikatorer Holmestrand kommune måler i dag er:

1. Medarbeidertilfredshet
2. Mobbing
3. Diskriminering og varsling
4. Ledelse
5. Sykefravær.

3.4.2 Medarbeiderundersøkelse

Styringsmål: Ansatte er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune og opplever høy grad av trivsel på jobben.

Holmestrand kommune gjennomfører årlige medarbeiderundersøkelse ved hjelp av undersøkelsen fra Kommuneforlaget/Bedre kommune. Den gjennomføres elektronisk for alle fast ansatte i kommunen. Undersøkelsen er en «temperaturmåler» på utvalgte områder. Siste undersøkelse i februar 2014 viser en medarbeidertilfredshet på 4,6 på en skala fra 1 til 6, hvor 6 er best. Dette er samme resultat som året før. Svarprosenten på 82 er litt lavere enn forrige år (89 pst). Oppfølging foregår i den enkelte virksomhet i samarbeid med leder og medarbeidere.

3.4.3 Sykefravær

Styringsmål: Sykefraværet er under gjennomsnittet for norske kommuner.

Sykefraværet er etter september 2014 ligger på 7,9 pst. Holmestrand kommune ligger under gjennomsnittet for alle kommuner per 2. kvartal.

Gjennom oppfølging av den enkelte og fokus på nærvær i møtepunktet mellom ledelse, tillitsvalgte og medarbeidere, fortsetter arbeidet med å øke nærværsprosenten.

3.4.4 Utvalgte styringsparametere

Styringsparameterne i tabellen nedenfor er hentet fra medarbeiderundersøkelsen, med unntak av sykefravær. Alle områder som er hentet fra medarbeiderundersøkelsen har en skala fra 1 til 6, der 6 er best mulig. Disse styringsparameterne er valgt som måleindikatorer for å måle resultatet for kommunens overordnede mål innenfor området medarbeidere.

Styringsparametere	Resultat 2014	Mål 2015
Medarbeidertilfredshet	4,6	4,7
Ledelse	4,0	4,5
Mobbing, diskriminering, varsling	5,1	6,0
Sykefravær	7,9 %	1

¹ Det er ikke angitt et absolutt måltall, da målet er å ha et lavere sykefravær enn gjennomsnittet for norske kommuner.

3.5 Arbeidsgiverpolitikk

Styringsmål: Det er attraktivt å søke jobb i Holmestrand kommune.

Kampen om arbeidskraften er reell også i Holmestrand. Dette vises ved at det i enkelte faggrupper nå er færre søkere enn tidligere. Rekrutteringsstrategiene må møte ulike behov. På kort sikt handler det om å rekruttere tilstrekkelig arbeidskraft (antall og kompetanse). På lang sikt handler det om å få flere til å ta utdanning som det er sterkt behov for i kommunen. Arbeidet med å skape robuste fagmiljø er et ledd i å få gode nok søkere.

Styringsmål: Medbestemmelse praktiseres på alle nivåer.

Det er godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstaker i Holmestrand kommune, men å rydde plass til den gode dialogen er en utfordring, det vil derfor arrangeres en samling med ledere og tillitsvalgte hvor medbestemmelse og Hovedavtalen i praksis blir tema.

Styringsmål: Det foreligger plan for kompetanseutvikling.

Med organisasjonens kompetanse menes den samlede beholdningen av kompetanse som kommunen disponerer gjennom sine medarbeidere. Forutsetningen for gode tjenester er kompetente og effektive medarbeidere. Kompetanse må defineres i videst mulig forstand og omfatter faglig, personlig, sosial og handlingsrettet kompetanse. Dette vil konkret dreie seg om blant annet etterutdanning, erfaringsdeling, evne til strategisk tenkning, holdninger, engasjement og ansvarsfølelse, samt evne til å løse problemer, og til å fungere i samhandling med andre. Viktig fokus er også tverrfaglig samarbeid til beste for brukerne.

3.6 E-kommune

Styringsmål: Holmestrand kommune er en «e-kommune».

Stadig flere innbyggere ønsker mulighet for selvbetjening over nettet. Kommunens utvikling av sine e-tjenester tar sikte på å få utløst et potensial for økt brukerservice, samt forenkling og effektivisering innenfor all kommunal virksomhet. Det er en utfordring å være stor og robust nok til å møte interne og eksterne krav og utviklingsbehov innenfor IKT-tjenestene, samarbeide med andre kommuner er derfor nødvendig og må intensiveres.

Elektronisk samhandling

Holmestrand kommune har gjennom midler fra Fylkesmannen innført BEST/EDU som er en elektronisk modul som gjør at vi kan utveksle elektroniske dokumenter med andre offentlige myndigheter som har systemet. Dette underletter journalføringen til saks/arkivsystemet, samt innsparing på porto og miljø.

Første januar 2016, skal alle Norges innbyggere ha elektronisk postkasse dersom de ikke har reservert seg. Arbeidet med å finne tekniske løsninger er igangsatt.

3.7 Kommunesamarbeid

Holmestrand kommune deltar i KIV (Kommunesamarbeidet i Vestfold), som omfatter alle 14 kommunene og Fylkeskommunen.

Samarbeidsplattformen er lik den som var i tidligere 12K-samarbeidet, selv om det er få nye samarbeidsprosjekter så langt.

Næringssamarbeidet i Vestfold gjennom prosjektet «Verdiskapingsinitiativet» avtalesfestes endelig gjennom politiske vedtak høsten 2014.

3-kommunesamarbeidet (Hof, Re og Holmestrand) er slik vedtaket i kommunenes felles kommuneplan tilsier grunnlaget for sammenslåing av kommunene.

Flere ulike vertskommunesamarbeider, og nå sist i 2014 ved at Holmestrand kommune er vertskommune for Plan- bygg og geodata, bør tilskynde en slik prosess. Fase 2 i utredningsarbeidet forutsettes lagt frem til politisk behandling i august/september 2015.

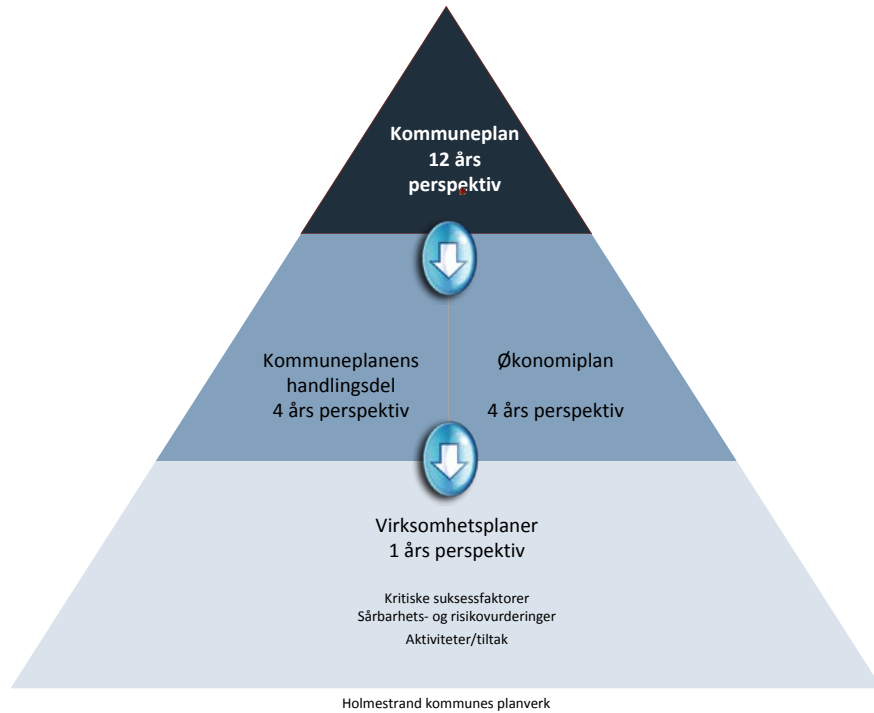
8-kommunerssamarbeidet om felles legevakt med KAD-plasser (**K**ommunale **A**kutte **D**øgnplasser) beliggende på Kjelle i Tønsberg fortsetter i 2015 med rådmennene som styringsgruppe, en prosjektleder tilsatt på Nøtterøy, en prosjektgruppe med representanter fra kommunene, og nødvendige undergrupper for å sikre fremdrift og faglighet i prosjektet. Målet er en felles legevakt i løpet av 2016.

3.8 Fokusområder og målsettinger

Kommuneplanens samfunns mål ligger til grunn for kommunens styringsmål. Sammenhengen mellom de ulike planene vises i figuren nedenfor.

Styringsmålene i tabellen nedenfor er en sammenfatning av de overordnede målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Delmål/indikatorer avledes ut fra styringsmålene i tabellen, og presenteres hovedsakelig i kapitlene som omhandler programområdene og virksomhetene. Delmålene konkretiserer hva som skal måles for å vise om de overordnede målene er oppnådd.

Kommunens styringsmål vises i tabellen nedenfor. Disse er innarbeidet i lederavtalene og skal gjenspeiles i den enkelte virksomhets målsettinger.

Styringsmål for Holmestrand kommune	
Samfunn	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Holmestrand kommune legger til rette for en målrettet, positiv by- og regionsutvikling ☐ Holmestrand kommune er et trygt lokalsamfunn. ☐ Transportsystemet i Holmestrand er miljøvennlig, sikkert og effektivt. ☐ Holmestrand kommune tilrettelegger for at den enkelte kan ivareta sin helse med utgangspunkt i egne muligheter.
Brukere	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Holmestrand kommune utøver myndighet på en rettferdig, forutsigbar og etterrettelig måte. ☐ Innbyggerne er tilfredse med de tjenestene og den service kommunen yter.
Medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Holmestrand kommune har den kompetansen som trengs for å løse sine oppgaver profesjonelt og effektivt. ☐ Ansatte trives, og er stolte av å jobbe i Holmestrand kommune.
Økonomi	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kommunen drives etter gode og effektive prinsipper for økonomistyring. ☐ Kommunens økonomiske rammer optimaliseres. ☐ Tjenesteproduksjonen foregår innenfor de økonomiske rammer som er vedtatt.

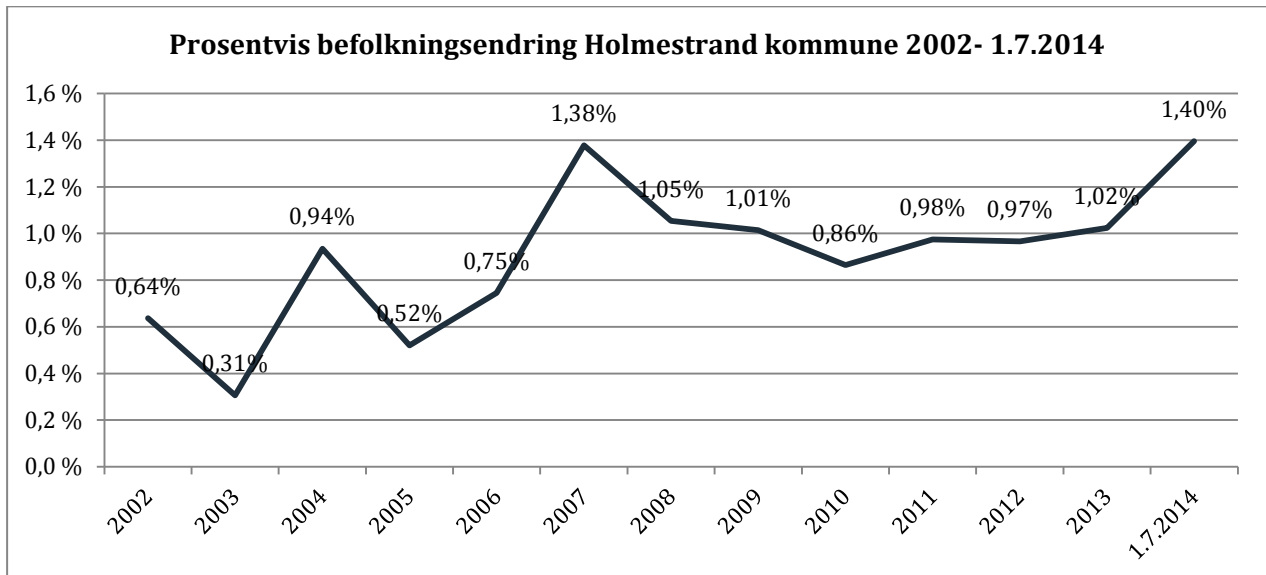
4 Samfunn og befolkning

4.1 Befolknings sammensetning

Holmestrand's befolknings sammensetning skiller seg ikke vesentlig fra andre kommunale gjennomsnitt. Det er marginale forskjeller fra år til år på alle aldersgruppene, med unntak av aldersgruppen 67-79 som de siste tre årene har hatt en liten økning.

Andel	Holmestrand 2011	Holmestrand 2012	Holmestrand 2013	EKG08 2013	Vestfold 2013	Landet 2013
Andel 0-5 år	6,6	6,6	6,5	7,5	6,7	7,4
Andel 6-15 år	12,0	11,8	11,5	13,1	12,1	12,1
Andel 16-66 år	66,6	66,4	66,3	65,9	66,1	66,9
Andel 67-79 år	10,4	10,7	11,3	9,6	10,4	9,4
Andel 80 år og over	4,5	4,5	4,4	3,9	4,7	4,3
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Årlig befolkningsvekst har stabilisert seg på ca. 1 pst de siste årene, jfr. grafen nedenfor. Første halvår 2014 var imidlertid befolkningsveksten på 1,4 pst, noe som gir en ekstraordinært høy vekst i 2014 dersom veksten fortsetter i andre halvår.

Befolkningsøkning er ofte ønskelig i en kommune, både med tanke på samfunnsutvikling og økonomi. For Holmestrand kommune er det spesielt viktig at den yrkesaktive befolkningen øker. Kommunen ligger fortsatt høyt på statistikken over uførepensjonister, både blant kommunens egne ansatte og i den generelle befolkningen. Dette bidrar til høye pensjonsutgifter og lave skatteinntekter.

4.2 Befolkningsprognose

Tabellen nedenfor viser befolkningsprognose for Holmestrand fra SSB for perioden 2015-2024 – middels nasjonal vekst, fordelt på aldersgrupper.

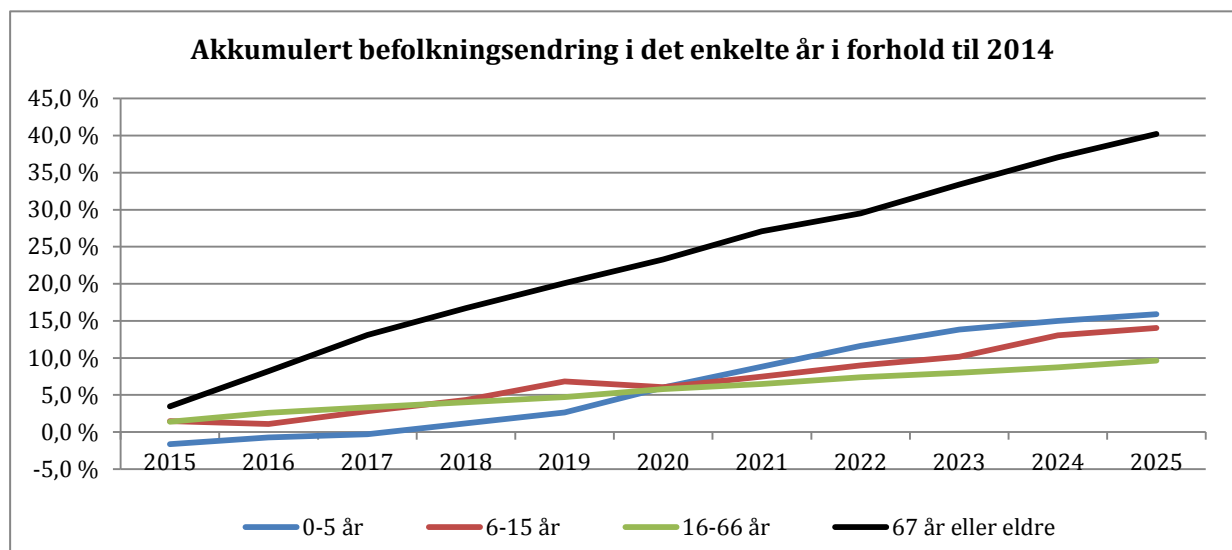
I første halvår 2014 hadde Holmestrand kommune en befolkningsvekst på 1,4 pst, og kommunens målsetning er en årlig vekst på 1,5 pst.

Holmestrand	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0-5 år	669	675	678	688	698	721	740	759	774	782
6-15 år	1 221	1 216	1 237	1 255	1 285	1 276	1 293	1 311	1 325	1 360
16-66 år	7 027	7 109	7 159	7 207	7 256	7 330	7 380	7 441	7 484	7 534
67 år eller eldre	1 701	1 779	1 859	1 919	1 974	2 027	2 089	2 129	2 193	2 253
	10 618	10 779	10 933	11 069	11 213	11 354	11 502	11 640	11 776	11 929
Pst-vis endring	1,5 %	1,5 %	1,4 %	1,2 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %

Ved å gruppere prognosen i ulike målgrupper er det lettere å få et bilde av den forventede befolknings sammensetningen i det kommende tiåret. Målgruppene er definert som:

1. Barnehagealder 0-5 år
2. Grunnskolealder 6-15 år
3. Yrkesaktiv befolkning 16-66 år
4. Eldre befolkning 67 år og over

Grafen viser den forventede befolkningsøkningen innenfor de fire nevnte aldersgruppene.

Det er spesielt den yngste og den eldste andelen av befolkningen som er ressurskrevende med tanke på kommunale tjenester; barnehageplasser og pleie- og omsorgstjenester.

Befolkningsprognosen for Holmestrand viser at spesielt gruppen 67 år og over vil øke. Den yrkesaktive befolkningen i aldersgruppen 16-66 år bidrar med skatteinntekter til kommunen,

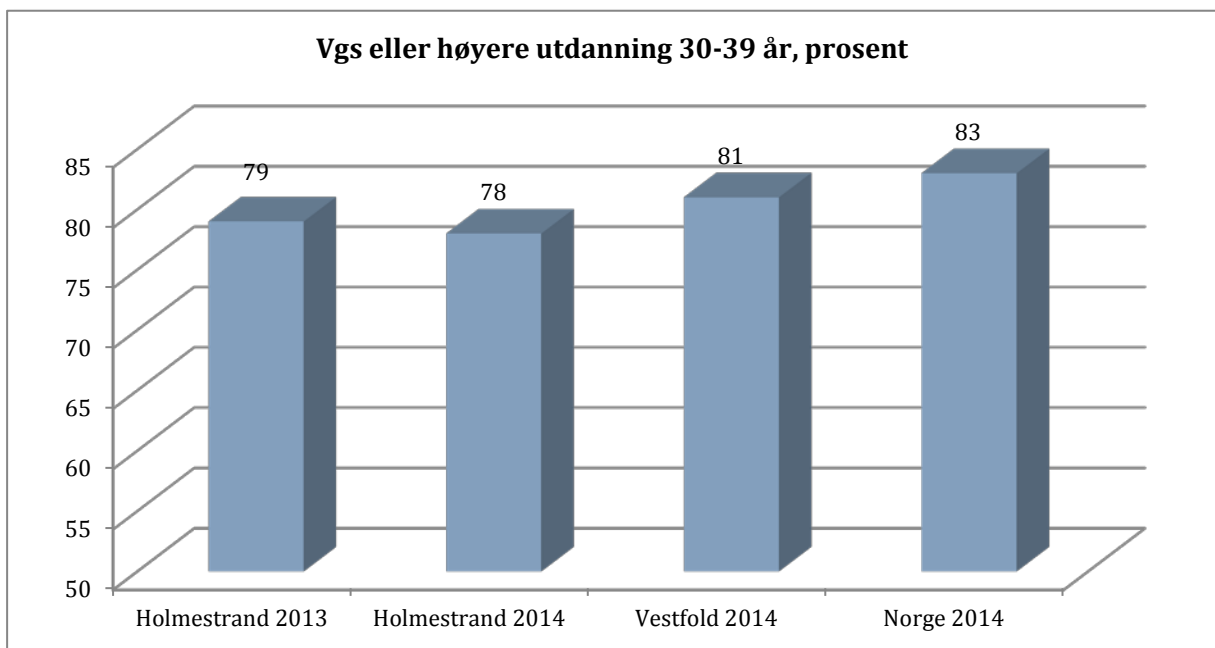
som langt på vei skal dekke kommunens utgifter til disse tjenestene. Denne aldersgruppen øker minst prosentmessig. Dette er en utfordring for kommunen.

Tabellen nedenfor viser de ulike aldersgruppernes akkumulerte vekst i 2025 sett i forhold til 2014:

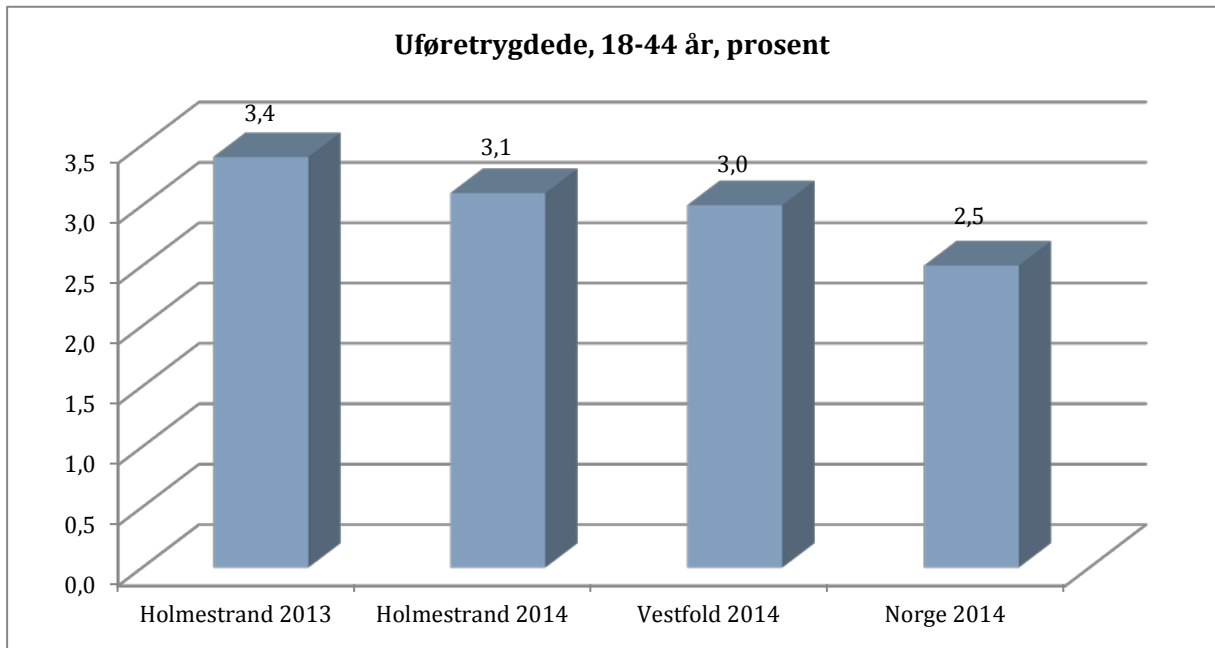
Holmestrand	2025
0-5 år	15,9 %
6-15 år	14,0 %
16-66 år	9,6 %
67 år eller eldre	40,2 %

4.3 Folkehelseprofil 2014

Folkehelseprofilen for 2014 viser at Holmestrand kommune har en del høyere utfordringer knyttet til befolkningen, sammenlignet med andre kommuner. Blant annet er andelen innbyggere med videregående eller høyere utdanning lavere enn landsnivået, jfr. grafen nedenfor.

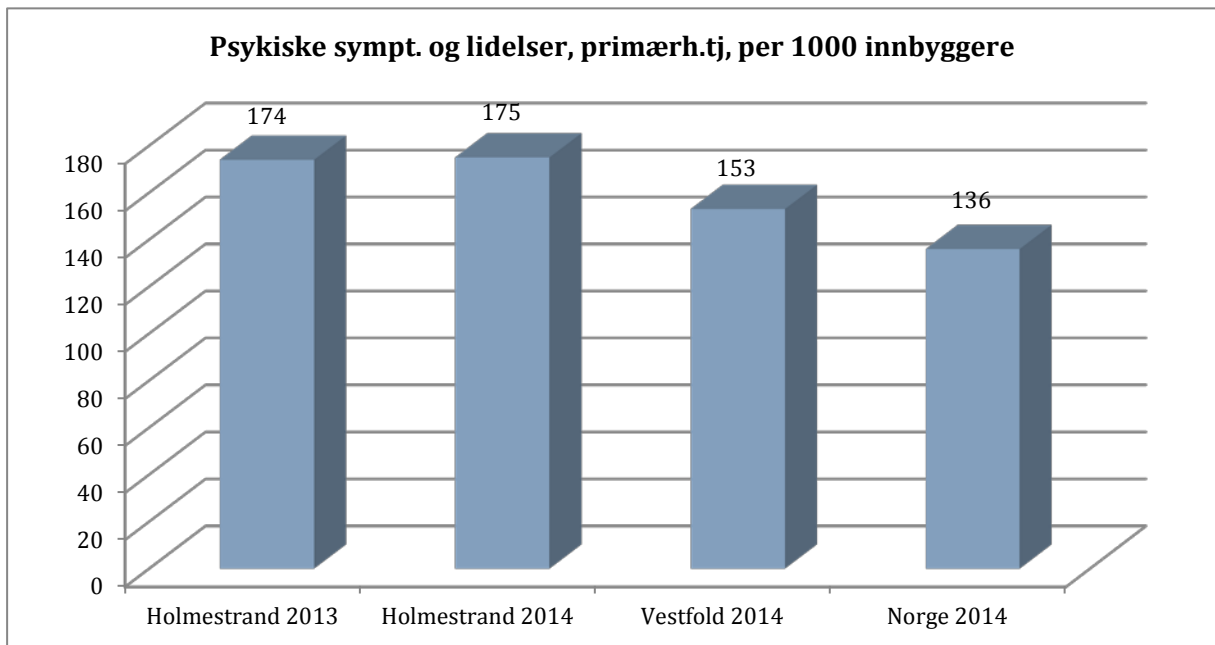

Trenden med høy uføreandel i Holmestrand fortsetter, men andelen uføretrygdde under 45 år er gledelig redusert fra 3,4 pst til 3,1 pst i Holmestrand, jfr. grafen nedenfor som viser andel av innbyggere i aldersgruppen 18-44 år som er uføretrygd. Holmestrand nærmer seg nå gjennomsnittet i Vestfold, samtidig er andelen på landsbasis økt fra 2,3 pst i 2013 til 2,5 pst i 2014.

Også innen psykisk helse har kommunen et stort ressursbehov, og andelen innbyggere med psykiske symptomer og lidelser er nesten 30 pst høyere enn landsgjennomsnittet, jfr. grafen nedenfor.

Tallene både for Holmestrand, Vestfold og landet er nesten identiske i 2014 som i 2013.

5 Føringer i statsbudsjettet for 2015

Statsbudsjettet for 2015 ble presentert 8. oktober 2014, og legger føringer for kommunenes økonomiske rammer for neste år.

5.1 Inntekter

Vekst i samlede inntekter er neste år beregnet til 6,2 mrd. kroner. Av dette er 4,4 mrd. kroner vekst i frie inntekter, hvorav kommunene får 3,9 mrd. kroner, mens fylkeskommunene får 0,5 mrd. kroner.

I tillegg til frie inntekter kommer korreksjonssaker, som vist i tabellen nedenfor:

Korreksjoner	Mill. kroner
Økt kommunal egenandel statlige barnevernsinstitusjoner	164,8
Reversering kulturskoletilbud skole/SFO, helårseffekt 2014	-108,5
Reversering frukt og grønt, helårseffekt 2014	-154,5
Valgfag 10. trinn, helårseffekt 2014	98,4
Økt likeverdig behandling kommunale/private barnehager, helårseffekt 2014	95,9
Redusert etterspørsel pga. økt kontantstøtte, helårseffekt 2014	-243,4
Økt maksimalpris barnehage	-312,0
Nasjonalt minstekrav foreldrebetaling barnehage	111,6
Brukerstyrt personlig assistanse	300,0
Avvikling av kommunal medfinansiering	-5 674,7
Uttrekk utbygging av tilbud til øyeblikkelig hjelp	-89,0
Trekk endret differensiert arbeidsgiveravgift	-267,0
Sum korreksjoner	-6 078,4

Korreksjonene får en netto reduserende effekt, først og fremst på grunn av at kommunal medfinansiering avvikles fra 2015.

5.2 Helse og omsorg

- Økt investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser
- Dagtilbud til demente
- Rett til brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- Øyeblikkelig hjelp
- Kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten avvikles

5.2.1 Investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser

Det gis en tilsagnsramme på om lag 4 mrd. kroner til 2.500 heldøgns omsorgsplasser i sykehjem og omsorgsbolig i 2015. I tillegg foreslås det å heve den maksimale anleggskostnaden per enhet.

5.2.2 Dagtilbud demente

Bevilgningen til dagaktivitetstilbud til demente foreslås økt med 130 mill. kroner. Dette legger til rette for 1.070 nye dagaktivitetsplasser for hjemmeboende personer med demens i 2015.

5.2.3 Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Rett til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) for personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse trer i kraft fra 1. januar 2015.

Kommunesektoren kompenseres med 300 mill. kroner i 2015 gjennom rammetilskuddet til kommunene

5.2.4 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud

Øyeblikkelig hjelp døgntilbud i kommunene bygges videre ut i 2015. Det gis et tilskudd i 2015 på vel 300 mill. kroner til dette.

5.2.5 Kommunal medfinansiering

Kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten (KMF) avvikles i 2015. Som varslet i kommuneproposisjonen skal uttrekket fra kommunerammen baseres på beste anslag for faktiske KMF-utgifter i 2015, dvs. utgiftsnivået kommunene ville hatt til oppgaven ved uendret ansvar.

Kommunerammen reduseres derfor med om lag 5,7 milliarder kroner i 2015. I tillegg justeres kommunerammen ned med 89 mill. kroner for å unngå dobbeltfinansiering ved oppbygging av tilbudet om øyeblikkelig hjelp.

5.2.6 Ressurskrevende tjenester

Innslagspunkt settes til 1,080 mill. kroner, noe som innebærer en økning utover prisjustering på 37.000 kroner. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 pst.

Bevilgningen øker med 975 mill. kr i 2015, men endringen i innslagspunktet påvirker kommuneøkonomien i 2014.

5.3 Skole og barnehage

- Mer kunnskap i skole og barnehage
 - videreutdanning for lærere
 - kompetanseheving for barnehageansatte
- Bedre sosial profil på foreldrebetalingen i barnehagen
- Rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg

5.3.1 Kunnskap i skole og barnehage

Regjeringen gjennomfører et lærerløft og foreslår å styrke satsingen på videreutdanning for lærere med 144 mill. kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett i 2015. Styrkingen innebærer en økning på 1500 nye studieplasser til videreutdanning.

Regjeringen vil styrke satsingen på kompetanseheving for barnehageansatte i 2015 og foreslår å øke bevilgningene til dette formålet med om lag 60 mill. kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett.

5.3.2 Bedre sosial profil på foreldrebetalingen i barnehagen

Regjeringen vil innføre en bedre sosial profil på foreldrebetalingen i barnehagen. Det foreslås et nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling som sikrer at betalingen for en heltidsplass maksimalt skal utgjøre 7 pst. av en families samlede person- og kapitalinntekt. Det tas sikte på at endringen kan tre i kraft 1. august 2015. Som kompensasjon for dette økes rammetilskuddet til kommunene med 111,6 mill. kroner. Maksimal foreldrebetaling i barnehagen øker fra 1. januar 2015 med reelt 100 kroner, til 2 580 kroner i måneden. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet til kommunene med 312 mill. kroner.

5.3.3 Rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg

Regjeringen foreslår å fase inn ytterligere 3 mrd. kroner i 2015 av investeringsrammen i rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg.

5.4 Styrke kommuner med store investeringsbehov

Regjeringen vil styrke kommuner med store investeringsbehov som følge av sterk befolkningsvekst.

I kommuneproposisjonen ble grensen for å kvalifisere til tilskuddet redusert til 1,7 pst. i gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst de siste tre årene. I tillegg ble satsen økt til 60.000 kr per nye innbygger ut over vekstgrensen.

I stortingsbehandlingen av kommuneproposisjonen ba kommunalkomiteen regjeringen om å se på muligheten for å utvide tilskuddet ytterligere. På bakgrunn av dette foreslår nå regjeringen å redusere vekstgrensen til 1,6 pst.

Økningen finansieres delvis ved et trekk i innbyggertilskuddet for alle kommuner, og delvis ved at satsen for kommunene som mottar veksttilskudd reduseres til 55.000 kr per nye innbygger ut over grensen (i stedet for 60 000 som foreslått i kprp.).

Veksttilskuddet utgjør 393 mill. kroner i 2015, noe som er en betydelig styrking i forhold til dagens modell (61 mill. kroner i 2014). Tilskuddet blir mer forutsigbart når man går fra en grense i forhold til landsgjennomsnittet (som i dag) til en fast grense. Da kan en kommune forutsi om den vil motta veksttilskudd uavhengig av utviklingen på landsbasis.

6 Økonomiske rammer og forutsetninger

6.1 Søknader om tilskudd

6.1.1 Botne aktivitetssenter

Botne aktivitetssenter har søkt om årlig driftsstøtte på 0,5 mill. kroner. I behandlingen av økonomiplan for perioden 2014-2017 vedtok bystyret et tilskudd på 100.000 kroner som skulle øremerkes Botne aktivitetssenter. Inndekningen av dette tilskuddet skulle gjøres ved å redusere avsetning til bufferfond tilsvarende.

Inndekningen i seg selv antyder at dette skulle være et engangstilskudd, da avsetning til bufferfond ikke er en løpende budsjettpost. Rådmannen foreslår likevel at dette tilskuddet fortsatt innvilges, og inndekning er gjort gjennom kommunens frie inntekter.

Rådmannen ser imidlertid ikke rom for å øke tilskuddet til 0,5 mill. kroner, og foreslår altså at tilskuddet på 100.000 kroner fastholdes.

Bystyret vedtok å øke tilskuddet med 100.000 kroner, til totalt 200.000 kroner.

6.1.2 Kjøp og utvikling av hytte og området på Brannåsen

Holmestrand og omegn Turistforening (HOT) har kjøpt hytta på Brannåsen og ca. 2 mål tomt. De har utbedret adkomsten og skal legge inn vann fra borebrønn. Brannåshytta ligger sentralt i Botnemarka og er et mye brukt turmål for kommunens innbyggere. HOT søker om å få refundert utgiftene de har hatt:

Utgift	Beløp
Kjøp av området	200 000
Boring etter vann	69 089
Tilrettelegging adkomst/skogsvei	20 000
Totalt	289 089

HOT har videre planer om å fornye taket og legge inn strøm. Rådmannen ser ikke rom for å imøtekomme denne søknaden.

6.1.3 Kirkeorgel

Holmestrand menighetsråd og dets utvalg KulturYkirken har i en årrekke gjennomført programaktiviteter i Holmestrand kirke og Interimkirken i Holmestrand kapell under restaureringsarbeidet. Orgelet i kirken måtte kondemneres på grunn av tilstanden til den elektromagnetiske mekanikken. Menighetsrådets orgelkomite har gjort en stor innsats og har samlet inn ca. 1,5 mill. kroner til et nytt orgel.

Orgelkomiteen legger ned sitt arbeid ved årsskiftet og kirkevergen tar over stafettspinnen videre. Holmestrand kirkelige fellesråd søker nå om kommunalt tilskudd til det nye orgelet på 1,5 mill. kroner. Kirkevergen begrunner dette med at det ikke er uvanlig i orgelsaker at det offentlige

bidraget omtrent er det samme som beløpet fra private givere. Rådmannen ser ikke rom for å imøtekomme denne søknaden.

6.1.4 Tilskudd til syns- og hørselskontakt

Rådet for funksjonshemmede (FUNK) hadde møte mandag 6. oktober 2014, og fremmet følgende forslag som de ønsker skal tas med i budsjettet:

Det er en økende etterspørsel hos befolkningen om økt stillingsprosent for både syns- og hørselskontakt, rådet ønsker minimum 30 % stillingsøkelse av disse stillingene.

Synskontakt har i dag 10 % stilling.

Hørselskontakt har i dag 20 % stilling.

Rådmannen finner ikke rom for å imøtekomme denne søknaden.

6.1.5 Vestfold-museene

Vestfold-museene søker om 322 625 kroner, som er en indeksert videreføring av 2014-beløpet. I tillegg til dette søkes det om en fast økning på kr. 100 000 for å videreutvikle Aluminiummuseet til en møteplass og kulturell arena for befolkningen i Holmestrand.

Vestfoldmuseene - Nord-Jarlsbergmuseene har siden 2011 satset på å utvikle Aluminiummuseet til en møteplass og kulturell arena for befolkningen i Holmestrand. Det har ført til utvidete åpningstider og ikke minst et omfattende samarbeid med lokale aktører i kommunen: Holmestrand Handel og Hygge, Holmestrand Museum, Holmestrand Fotoklubb, Holmestrand kulturfestival, biblioteket, Vestfold Privatbanen, Hydro Aluminium og Holmestrand kommune. I 2015 skal museet feire 100 års jubileet for etableringen av moderbedriften til A/S Nordisk aluminiumindustri, Norsk Aluminium Company (Naco) i Høyanger i 1915. Derfor har museet etablert et samarbeid med Hydro i Høyanger og lokalt i Holmestrand.

Det økte årlige bidraget vil bli benyttet til:

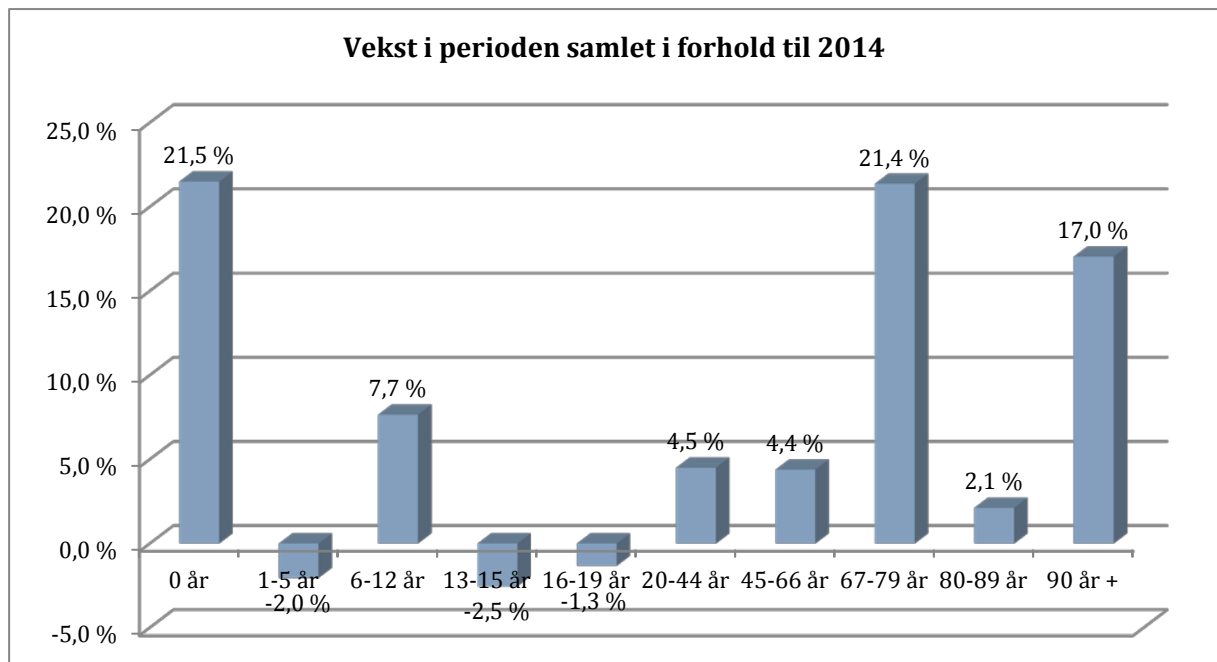
- Temporær utstilling (i 2015 jubileumsutstilling Nordisk Aluminium)
- Annonsering/markedsføring
- Bemanning av museet i åpningstidene
- Foredrag og andre aktiviteter

Rådmannen legger opp til at det faste beløpet videreføres, men finner ikke rom for å øke tilskuddet med de omsøkte 100.000 kroner.

6.2 Befolkningsutvikling for økonomiplanperioden

Statistisk sentralbyrås (SSB) befolkningsprognose for Holmestrand viser en vekst på 5,9 pst samlet for økonomiplanperioden 2015-2018 i forhold til 2014. Tabellen og grafen nedenfor viser i hvilke aldersgrupper denne økningen først og fremst kommer. Det er tatt utgangspunkt i alternativet *middels nasjonal vekst*.

Holmestrand	2015	2016	2017	2018	Vekst i perioden
0 år	99	104	108	113	21,5 %
1-5 år	570	571	570	575	-2,0 %
6-12 år	831	855	851	872	7,7 %
13-15 år	390	361	386	383	-2,5 %
16-19 år	537	536	525	519	-1,3 %
20-44 år	3 257	3 303	3 339	3 361	4,5 %
45-66 år	3 233	3 270	3 295	3 327	4,4 %
67-79 år	1 228	1 308	1 384	1 431	21,4 %
80-89 år	376	371	373	385	2,1 %
90 år eller eldre	97	100	102	103	17,0 %
Sum	10 618	10 779	10 933	11 069	5,9 %

Barn 1-5 år, som har lovbestemt rett til barnehageplass, reduseres faktisk i neste 4-årsperiode, sammenlignet med 2014. Gruppen 0-åringene, som ganske snart skal ha barnehageplass, øker derimot relativt mye i perioden. Befolkningsframskrivningene til SSB tar heller ikke høyde for at befolkningsveksten i Holmestrand i første halvår 2014 er vesentlig høyere enn normalt for kommunen.

Når det gjelder den eldre befolkningen, som i stor grad er brukere av pleie- og omsorgstjenester, er det en vesentlig økning i perioden. Dette vil øke presset på kommunens økonomi ytterligere.

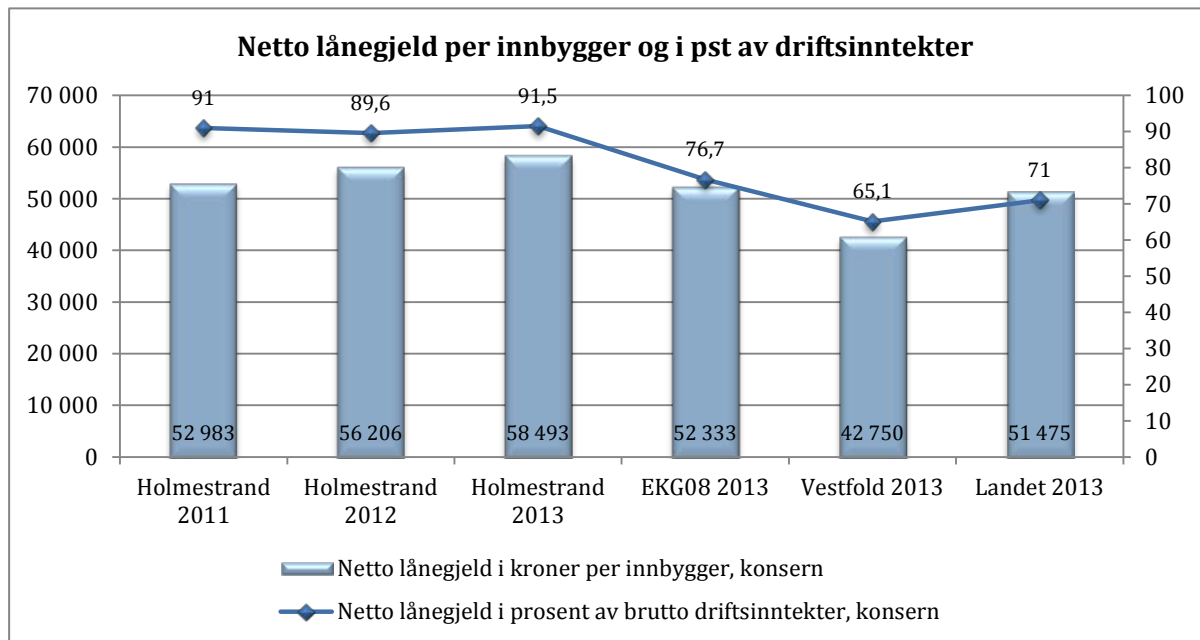
6.3 Pris- og lønnsvekst

I budsjett for 2015 er de forutsetninger som følger av statsbudsjettet i forhold til pris- og lønnsvekst, lagt til grunn. Dette innebærer en forventet lønnsvekst på 3,3 pst i 2015, og deflator (vektet lønns- og prisvekst) på 3,0 pst.

Virkning av lønnsoppjøret er med dette beregnet til vel 12,7 mill. kroner i 2015, og kompensasjon for kjøp av tjenester fra eksterne samarbeidspartnere er beregnet til vel 4 mill. kroner.

6.4 Gjeld

Lånegjeld per innbygger øker ikke vesentlig fra 2012 til 2013 for Holmestrand. Mye av økningen er også innenfor VAR som dekkes gjennom kommunale avgifter. Lånegjeld i prosent av driftsinntekter ligger også stabilt de tre siste år på 90-91 prosent.

Selv om det i budsjettet for de fire neste år ligger inne til dels store bevilgninger på investeringsbudsjettet, er det, med unntak av 2017, ikke lagt opp til veldig store låneopptak. Samtidig er avdragstiden på eksisterende lån forlenget, og de samlede avdragene vil reduseres relativt mye – se neste kapittel om rente- og avdragsforutsetninger.

Tabellen viser forholdet mellom budsjetterte nye låneopptak og nedbetaling av gjeld i perioden.

Endring gjeld 2015-2018	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Låneopptak	34 524	31 646	102 716	21 516
Nedbetaling gjeld (avdrag)	18 472	19 335	20 126	22 694
Netto økning gjeld	16 052	12 311	82 590	-1 178

6.5 Rente- og avdragsforutsetninger

Budsjettet knyttet til avdragsutgifter er i 2015 kraftig redusert i forhold til tidligere år. På grunn av stram økonomi og samtidig behov for en del budsjettøkninger på ulike tjenester er det i budsjettet lagt til grunn at alle nye lån har en nedbetalingstid på 40 år. Samtidig er/vil avdragstiden på eksisterende lån økes til det som maksimalt er lovlig. Høsten 2014 ble derfor om lag halvparten av kommunens samlede gjeld refinansiert ved at avdragstiden ble utvidet til 38 år. Resterende lån vil likeledes bli refinansiert.

Det er i økonomiplanperioden tatt høyde for en årlig renteøkning på 0,5 prosentpoeng.

6.6 Pensjonsutgifter

Holmestrand kommune har fortsatt høye pensjonsutgifter, selv om disse ble noe redusert ved overgang til KLP i 2013. Det er flere forhold som påvirker pensjonsutgiftene i 2015:

1. Grunnlagsrenten er redusert fra 2,5 pst til 2,0 pst. Dette medfører høyere innbetaling for kommunene, siden pensjonsselskapene kan legge til grunn en lavere avkastning på pensjonsmidlene i fremtiden. Kommunene må innbetale mer midler for å dekke dette.
2. Amortiseringstiden er redusert fra 10 år til 7 år. Dette medfører høyere utgifter siden den pensjonsgjelden (premieavviket) som oppstår fra og med 2014 skal skrives ned (utgiftsføres) over 7 år i stedet for 10 år.
3. Endringer i uførepensjonen, ved at staten dekker en større del av fremtidige pensjonsutgifter til uføre. Dette medfører en lavere utgift for kommunene.

I sum medfører disse forholdene at Holmestrand kommune får en høyere pensjonsutgift i 2015, men kommunen har en del midler på premiefond i KLP (må ikke forveksles med pensjonsfondet i kommunens balanse) som dekker deler av denne økningen, og det får derfor ikke de helt store budsjettmessige konsekvensene.

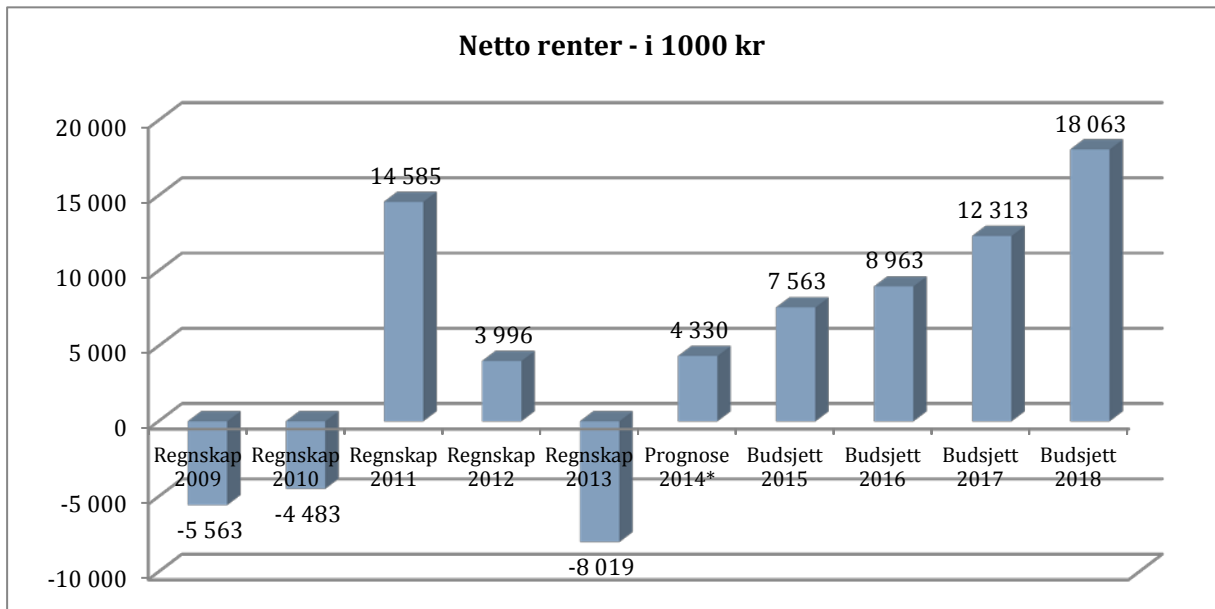
6.7 Finansforvaltning

Flere steder i økonomiplandokumentet vises det til inntektsnivået i ulike kommuner, og som det henvises til i mange sammenhenger er Holmestrand kommunes økonomi særs stram, sammenlignet med andre kommuner. Samtidig er det store behov, både innenfor skoler, barnehager og ikke minst innenfor helse- og omsorgsområdet, som krever investeringer.

For å redusere rente- og avdragsbelastningen i driftsbudsjettet så mye som mulig, legges det nå opp til en relativt «aggressiv» bruk av finansmidler. Ved å selge deler av finansporteføljen kan låneopptak til investeringer reduseres betydelig, og det legges nå opp til å frigjøre totalt 155 mill. kroner i økonomiplanperioden. Ved utgangen av september 2014 er porteføljens totale verdi på knapt 230 mill. kroner.

Det er i budsjettet for 2014 også budsjettert med å selge deler av porteføljen, men mange investeringer er forsinket og per oktober 2014 ser det ikke ut til at det i 2014 vil være nødvendig å gjennomføre det budsjetterte salget.

Grafen nedenfor viser netto renteutgifter for perioden 2009-2018.

Netto renteutgifter er et uttrykk for summen av renteutgifter (knyttet til gjeld) og renteinntekter (hovedsakelig avkastning fra finansplasseringer). Inntekter uttrykkes som negative tall, og grafen viser de gode resultatene i 2009, 2010 og 2013 der netto renteutgifter var negative. Disse tre årene var altså renteinntektene større enn renteutgiftene. Det motsatte resultatet ser vi i 2008 og 2011. Også i kommende fireårsperiode er det budsjettert med høyere renteutgifter enn avkastning fra finansplasseringer. Det gjøres oppmerksom på at det ikke skilles mellom type renteutgifter i denne oversikten. Deler av renteutgiftene skal med andre ord dekkes av eksterne, for eksempel innbyggere for VAR-utgifter og Holmestrand småbåthavn DA.

I neste fireårsperiode er det budsjettert med en årlig avkastning på 8,5 mill. kroner, som ligger til grunn for prognose for netto renter i perioden. I tillegg vil porteføljens verdi, som følge av bruk til investeringer, reduseres med 155 mill. kroner, til ca. 75 mill. kroner (dersom det ikke tas hensyn til fremtidig avkastning).

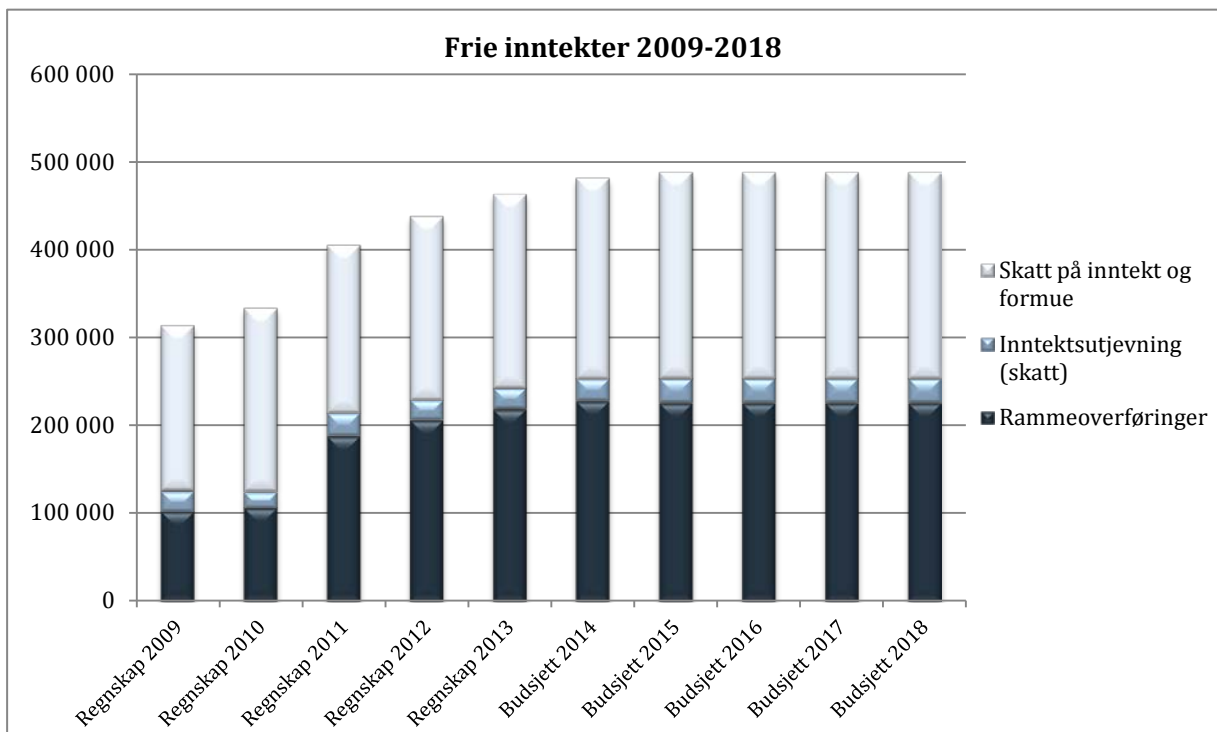
Det reelle tidspunktet for salg av finansportefølje kan avvike betydelig fra budsjettert tidspunkt. Det vil avhenge av fremdrift i investeringsprosjekter, kommunens likviditet osv. For eksempel var det i budsjettet for 2014 opprinnelig budsjettert med realisering av 35 mill. kroner. Det vil likevel mest sannsynlig ikke bli solgt i nærheten av dette beløpet av finansporteføljen i 2014.

Etter hvert som realisering av midlene faktisk blir gjennomført, bør budsjettert avkastning justeres tilsvarende. Dette vil rådmannen komme tilbake til i senere års økonomiplaner.

6.8 Frie inntekter

Holmestrand kommune ligger langt nede på oversikten over kommunenes frie inntekter per innbygger. Statsbudsjettet for 2015 viser at Holmestrands skatteinntekter neste år er forventet å ligge på et nivå som utgjør 85,3 pst av landsgjennomsnittet. Dette er tilnærmet det nivået kommunen har ligget på de siste årene. Grunnet de lave skatteinntektene legges det på kompensasjon (inntektsutjevningen) som medfører at kommunen forventes å komme opp på 94,5 pst av landsgjennomsnittet. Dette betyr at Holmestrand kommune fortsatt har meget stramme økonomiske rammer.

Grafen nedenfor viser utviklingen i frie inntekter i perioden 2009 til 2018, hvorav tallene for årene 2014 - 2018 er budsjett. For 2009-2013 er det de reelle regnskapstallene som er lagt til grunn.

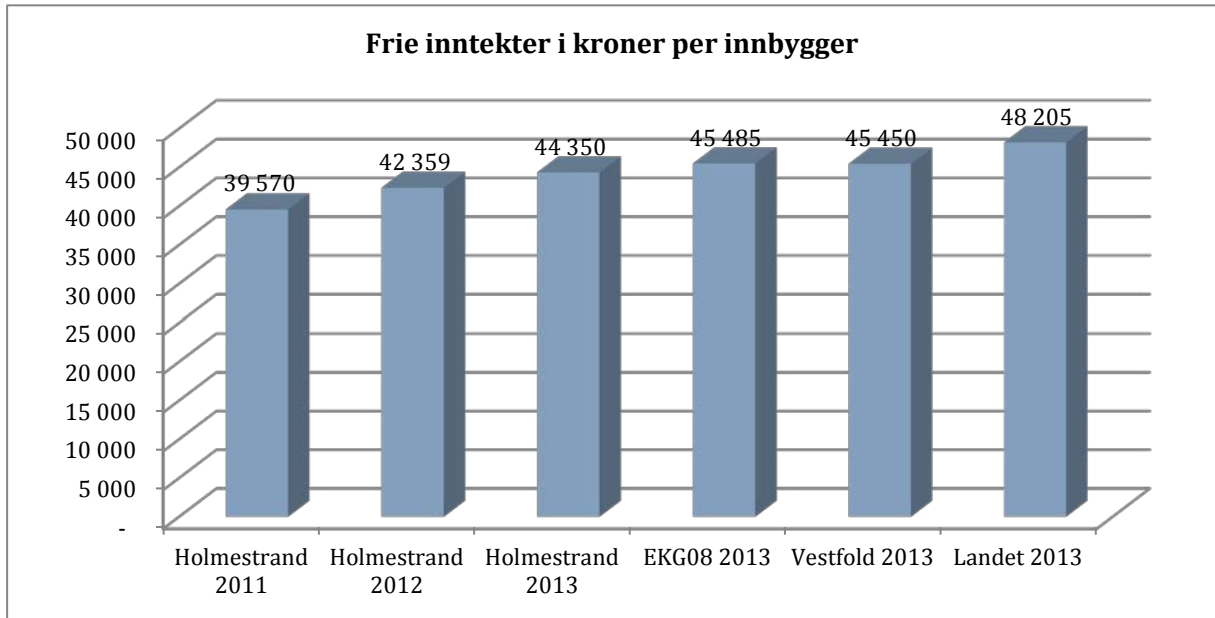
Den store økningen i rammetilskudd fra 2010 til 2011 skyldes innlemmingen av det øremerkede barnehagetilskuddet, og representerer ikke en reell økning i inntektene.

Økningen i 2015 er på 4,2 pst for Holmestrand kommune, regnet fra oppgavekorrigert anslag for 2014. I kroner tilsvarer dette 19,7 mill. kroner. Dette skal dekke en forventet lønnsøkning på 3,3 pst i 2015, i tillegg til økte pensjonskostnader, i sum ca. 13 mill. kroner. I tillegg må svikt i skatteinntektene i 2014 dekkes opp med ca. 5 mill. kroner. Det er dermed i realiteten ikke handlingsrom for å øke budsjettene innenfor tjenesteproduserende virksomheter.

Det er likevel lagt inn en del økninger på virksomhetenes budsjett, i tillegg til en del store investeringer, og det er viktig å understreke at dette har gått på bekostning av alle de buffere og

reserver som har eksistert, i tillegg til at budsjettet salg av finansporteføljen er økt betydelig. Avdragstiden på nye og eksisterende lån er også dratt ut maksimalt i tid.

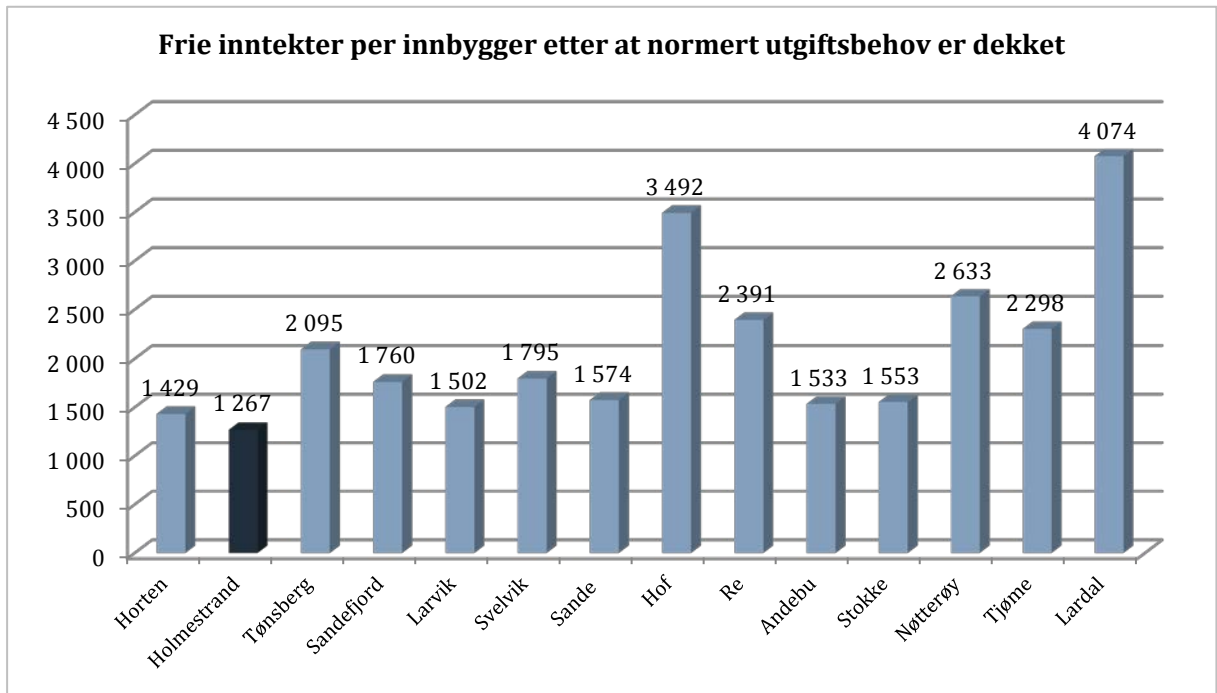
Grafen og tabellen nedenfor viser hvordan frie inntekter slår ut for Holmestrand sammenlignet med andre kommuner.

Frie inntekter	Per innbygger	Per innbygger utgiftskorrigert	Differanse mot HK per innbygger	I 1000 kroner totalt
Holmestrand	44 350	45 168	-	-
EKG08	45 485	45 485	317	3 366
Vestfold	45 450	45 541	374	3 961
Landet	48 205	48 205	3 037	32 206

Når frie inntekter i kommuner sammenlignes bør det korrigeres for ressursbehovet i befolkningen. Avviket mellom Holmestrand kommune og de øvrige blir da noe lavere. I tabellen ovenfor er det korrigert for beregnet utgiftsbehov i 2013, slik at det er samsvar med tallgrunnlaget i kostra. Ressursbehovet for kostragruppe 8 er ikke oppgitt, og dette tallet er derfor ikke korrigert. Siste kolonne i tabellen over viser hvor mye mer i frie inntekter Holmestrand ville hatt om inntektsnivået til de øvrige kommunene i sammenligningen legges til grunn.

Grafen nedenfor viser hvor mange kroner per innbygger Vestfold-kommunene har igjen av frie inntekter i **2015** etter at utgiftsbehovet for innbyggerne er dekket, og det er korrigert for elever i private og statlige skoler. Som tallene viser kommer Holmestrand dårligst ut i Vestfold.

Tabellen viser hvor mye mer i frie inntekter Holmestrand hadde hatt om vi hadde like inntekter som de enkelte Vestfold-kommunene:

Hvis Holmestrand hadde like mye som:			
Kommune	Beløp	Kommune	Beløp
Horten	1 717 524	Hof	23 589 450
Holmestrand	-	Re	11 916 648
Tønsberg	8 778 456	Andebu	2 820 132
Sandefjord	5 226 786	Stokke	3 032 172
Larvik	2 491 470	Nøtterøy	14 482 332
Svelvik	5 597 856	Tjøme	10 930 662
Sande	3 254 814	Lardal	29 759 814

Budsjettforliket medførte økt rammetilskudd til Holmestrand i 2015 på ca. 0,6 mill. kroner. Dette er ikke innarbeidet i tallene i dette kapittelet.

6.9 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt på verker, bruk og næringseiendommer utskrives i planperioden med et proveny på seks promille. Forutsetningen i budsjettet er en inntekt på 10,5 mill. kroner, basert på gjeldende takstgrunnlag for verker og bruk, samt andre næringseiendommer. Anslaget er videreført for hele økonomiplanperioden, og innebærer ingen endring fra budsjett 2014.

6.10 Driftsbudsjettet

6.10.1 Budsjettskjema 1A

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Skatt på inntekt og formue	-221 004	-228 996	-234 892	-234 892	-234 891	-234 891
Ordinært rammetilskudd	-242 719	-253 006	-254 286	-254 286	-254 286	-254 286
Skatt på eiendom	-8 631	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-17 070	-16 753	-15 753	-15 753	-15 753	-15 753
Sum frie disponible inntekter	-489 424	-509 255	-515 431	-515 431	-515 430	-515 430
Renteinntekter og utbytte	-32 086	-8 660	-8 660	-8 660	-8 660	-8 660
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-4 766	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	17 750	15 023	16 023	17 423	20 773	26 523
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	2 855	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300
Avdrag på lån	28 911	30 477	18 677	19 377	23 277	22 977
Netto finansinnt./utg.	12 664	37 040	26 240	28 340	35 590	41 040
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	13 057	46 027	8 316	7 136	3 185	3 185
Til bundne avsetninger	774	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	-10 984	-38 544	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-295	0	0	0	-758	-4 858
Netto avsetninger	2 552	7 483	8 316	7 136	2 427	-1 673
Overført til investeringsbudsjettet	3 494	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-470 714	-464 732	-480 875	-479 955	-477 413	-476 063
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	432 171	464 732	480 875	479 955	477 413	476 063
Mer/mindreforbruk	-38 543	0	0	0	0	0

Noen av tallene i budsjettskjema 1A er ikke identiske med tilsvarende tall i hovedoversikt drift i vedlegget. Dette fordi skjema 1A kun inneholder overordnede poster, mens hovedoversikten i vedlegget omfatter hele kommunens budsjett.

6.10.2 Budsjettskjema 1B

Budsjettskjema 1B Tall i 1000 kr	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Administrasjon						
Utgifter	46 603	44 626	47 640	46 740	46 990	46 740
Inntekter	-7 994	-3 390	-4 413	-4 413	-4 413	-4 413
Netto driftsutgifter	38 609	41 236	43 227	42 327	42 577	42 327
Skoler						
Utgifter	113 238	111 541	112 928	112 928	112 928	112 928
Inntekter	-21 567	-13 465	-13 660	-13 660	-13 660	-13 660
Netto driftsutgifter	91 671	98 076	99 268	99 268	99 268	99 268
Barnehager						
Utgifter	71 418	72 723	76 499	78 849	78 849	78 849
Inntekter	-11 084	-8 536	-8 759	-8 759	-8 759	-8 759
Netto driftsutgifter	60 334	64 187	67 740	70 090	70 090	70 090
Helse, sosial og omsorg						
Utgifter	271 270	270 721	272 502	272 586	272 786	272 986
Inntekter	-62 667	-55 844	-58 549	-58 759	-58 959	-59 059
Netto driftsutgifter	208 603	214 877	213 953	213 827	213 827	213 927
Tekniske tjenester						
Utgifter	99 206	98 740	114 138	111 138	110 738	110 538
Inntekter	-60 292	-54 105	-64 379	-62 120	-62 120	-62 120
Netto driftsutgifter	38 914	44 635	49 759	49 018	48 618	48 418
Kultur						
Utgifter	10 277	10 162	10 522	10 576	10 576	10 576
Inntekter	-1 782	-1 010	-1 023	-1 023	-1 023	-1 023
Netto driftsutgifter	8 495	9 152	9 499	9 553	9 553	9 553
Tilleggsbevilgninger og fellesposter						
Utgifter	33 260	38 836	47 274	47 274	47 274	47 274
Inntekter	-47 715	-46 267	-49 845	-51 402	-53 794	-54 794
Netto driftsutgifter	-14 455	-7 431	-2 571	-4 128	-6 520	-7 520
Sum alle programområder						
Utgifter	645 272	647 349	681 503	680 091	680 141	679 891
Inntekter	-213 101	-182 617	-200 628	-200 136	-202 728	-203 828
Netto driftsutgifter skjema 1B	432 171	464 732	480 875	479 955	477 413	476 063

Til tross for store budsjettøkninger innenfor helse, sosial og omsorg ser det i tallene ikke ut til å være stor endring. Dette skyldes at utgiftsposten til kommunal medfinansiering på 13,2 mill. kroner var budsjettert innenfor programområdet. Denne posten er nå fjernet fra budsjettet grunnet bortfall av kommunal medfinansiering, jf. statsbudsjett for 2015.

Når det gjelder den relativt store budsjettøkningen innenfor programområde teknisk skyldes det budsjettering av utgifter og inntekter knyttet til vertskommuneløsningen på plan og bygg.

6.11 Netto driftsresultat

Følgende er hentet fra nettsidene til Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

Netto driftsresultat er TBUs [Teknisk beregningsutvalg] hovedindikator for den økonomiske balansen i kommuner og fylkeskommuner. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt og er et uttrykk for hva kommuner og fylkeskommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid bør netto driftsresultat for kommunesektoren under ett utgjøre om lag 3 pst av inntektene. Kravet vil variere fra kommune til kommune, særlig knyttet til graden av lånefinansiering i den enkelte kommune.

Fra og med 2014 skal kompensasjon for merverdiavgift knyttet til investeringer regnskapsføres i investeringsregnskapet, og ikke lenger i driftsregnskapet. TBU vil derfor i løpet av inneværende år [2014] gjøre en ny vurdering av anbefalt nivå på netto driftsresultat.

Tabellen nedenfor viser det budsjetterte netto driftsresultat for Holmestrand kommune i økonomiplanperioden i kroner og prosent. I og med at inntekter benevnes som negative tall i kommunale regnskap og budsjett, er et negativt netto driftsresultat et «overskudd».

Netto driftsresultat	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
I 1000 kroner	-53 268	-6 173	-2 671	-8 346	-3 638	2 462
I prosent	8,0 %	0,9 %	0,4 %	1,2 %	0,5 %	-0,4 %

Netto driftsresultat var i 2013 på et betydelig nivå, med 53,2 mill. kroner, eller 8 pst av driftsinntektene. Resultatet i 2013 skyldtes blant annet god avkastning fra finansplasseringer og at momskompensasjon på investeringer fortsatt ble inntektsført i driftsregnskapet.

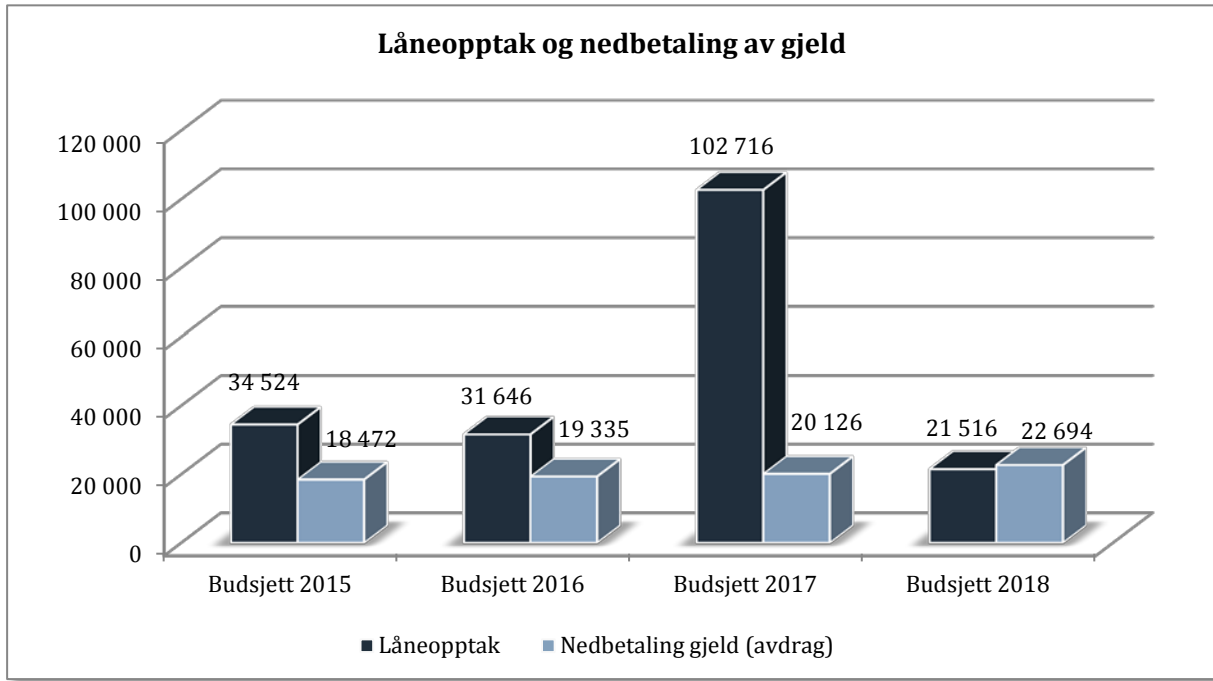
I økonomiplanperioden ligger budsjetterte netto driftsresultat lavt, og i 2018 er det budsjetterte med negativt netto driftsresultat. Dette er dekt inn gjennom bruk av disposisjonsfond.

6.12 Investeringsbudsjettet

Som omtalt tidligere, legges det i kommende perioden opp til en del endringer når det gjelder finansiering av investeringer; avdragstiden forlenges og nye investeringer skal i betydelig grad dekkes av egne midler, hovedsakelig ved salg av deler av finansporteføljen.

Realisering av finansmidler til dekning av investeringer fører til at det planlagte låneopptaket i neste fireårsperiode ikke vil øke dramatisk, til tross for at det legges opp til et betydelig investeringsprogram. Unntaket er i 2017, der planlagt låneopptak er på 102,7 mill. kroner.

Grafen nedenfor viser låneopptak og nedbetaling av gjelde i økonomiplanperioden.

6.12.1 Budsjettskjema 2A

Budsjettskjema 2A - investering	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Investeringer i anleggsmidler	60 846	131 050	182 630	110 695	148 970	34 970
Utlån og forskutteringer	32 261	31 200	30 000	30 000	30 000	30 000
Avdrag på lån	3 361	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	2 345	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	98 813	162 250	212 630	140 695	178 970	64 970
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	68 530	112 645	64 524	61 646	132 716	51 516
Inntekter fra salg av anleggsmidler	20	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	24 520	750	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	6 259	19 520	23 386	17 099	25 054	2 254
Anleggsbidrag	0	0	34 000	0	0	0
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	74 809	132 165	146 430	79 495	157 770	53 770
Overført fra driftsbudsjettet	3 494	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	13 827	30 085	66 200	61 200	21 200	11 200
Sum finansiering	92 130	162 250	212 630	140 695	178 970	64 970
Udekket/udisponert	-6 683	0	0	0	0	0

Investeringene neste år finansieres i hovedsak av følgende forhold:

- Bruk av lånemidler på vel 64,5 mill. kroner. Dette beløpet inkluderer også 30 mill. kroner til videreformidling av startlån.
- Bruk av finansmidler på 65 mill. kroner.
- Momskompensasjon fra investeringer på knapt 23,4 mill. kroner.
- Statlig investeringstilskudd på nesten 12 mill. kroner.
- For noen av investeringsutgiftene vil kommunen få betydelig refusjon fra eksterne. Dette gjelder blant annet «Heis i fjell»-prosjektet, turvei til Sande og Thomas Backe Gabrielsensplass.

6.12.2 Budsjettskjema 2B

Hovedoversikt 2B viser investeringer summert per programområde. I kolonnen til høyre er det også vist noen investeringer som er planlagt påbegynt i neste økonomiplanperiode.

Investeringer budsjettskjema 2B tall i 1000 kr	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019 →
Administrasjon					
Oppfølging IKT-plan	4 100	4 100	3 800	3 800	3 500
Nettbrett nytt bystyre	300	0	0	0	
Kirkegårdsutvidelse	2 000	1 500	0	0	0
Tilskudd kirken	3 500	2 500	2 500	2 500	3 500
Egenkapitaltilskudd KLP	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
NOARK 5 arkivkjerne	100	0	0	0	
Utstyr valg	100	0	0	0	
Sum administrasjon	11 300	9 300	7 500	7 500	8 200
Skole					
Flerbrukshall Ekeberg skole	36 000	0	0	0	
Hall Botne skole - Masterplan idrettsanlegg	5 000	25 000	30 000	0	
Utvidelse Kleiverud skole	0	0	10 000	0	
Prosjektering uteområde Ekeberg skole	500	2 000	2 000	0	
Felles læreboksamling for barnetrinnet	1 000	1 000	0	0	
Sum skole	42 500	28 000	42 000	0	0
Barnehage					
2 nye barnehager	0	15 000	20 000	0	35 000
Kleiverud barnehage - sluttoppgjør	3 000	0	0	0	
Kleiverud barnehage - inventar	500	0	0	0	
Nytt ventilasjonsanlegg i Knutseskogen	1 500	0	0	0	
Lokaler Gullhaug	500	0	0	0	
Sum barnehage	5 500	15 000	20 000	0	35 000
HSO					
Boliger for funksjonshemmede	24 000	0	0	0	0
Garasje Rovevn 17	600	0	0	0	
Småhus-prosjekt	6 600	0	0	0	0

Investeringer budsjettskjema 2B tall i 1000 kr	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019 →
Trygghetsalarmer	300	300	0	0	
Senger/madrasser sykehjem + oms.boliger	150	150	150	150	
Ombygging to rom sykehjem	0	2 000	0	0	0
Vaskemask til vaskeri sykehjemmet	100	100	0	0	
Pasientheiser til sykehjemmet	150	0	0	0	
Oppvaskmaskiner	205	0	0	0	
Kombidamper til kjøkkenet sykehjemmet	0	120	120	120	
Sum HSO	32 105	2 670	270	270	0
Teknisk					
Investeringer innenfor selvkostområdet (VAR)	25 000	20 000	20 000	20 000	
Sekkepost teknisk	5 000	5 000	5 000	5 000	
Parkering Kleiverud (tidl. Vei Kleiverud)	5 000	0	0	0	
Båt Skjærgårdstjenesten	3 500	0	0	0	
Vei Sjøskogen - Kleivan	500	10 000	30 000	0	
Trafikksikkerhet - årlig bevilgning	1 000	1 000	1 000	1 000	
Turvei mot Sande	0	0	12 000	0	
Heis i fjell - heisinnretning og heishus	11 875	11 875	0	0	
Heis i fjell - heissjakt	34 000	0	0	0	
Thomas Backe Gabrielsens plass	0	0	10 000	0	
Grunnerverv/utbyggingsavtaler - årlig post	1 000	1 000	1 000	1 000	
Refusjon solsiden	0	3 900	0	0	
Næskildsgate 4 - Minde	1 000	0	0	0	0
Brannsikkerhet	1 100	2 200	200	200	0
Digitalisering av byggesaksarkivet	750	750	0	0	
Sum Teknisk	89 725	55 725	79 200	27 200	0
Kultur					
Oppgradering Biorama	1 000	0	0	0	
Utvidelse 2. etasje Ødegaardbua	500	0	0	0	
Sum Kultur	1 500	0	0	0	0
Sum alle tiltak	182 630	110 695	148 970	34 970	43 200

6.12.3 Omtale av prosjekter

Tilskudd kirken

Kirken fikk i 2014 en forskuttering på investeringstilskudd på 3 mill. kroner. Dette ble vedtatt dekt inn ved at overføringen til kirken ble redusert med 1,5 mill. kroner i 2015 og 2016.

En slik inndekning vil imidlertid føre til stans i nødvendig vedlikehold av kirkene i Holmestrand, blant annet ved Botne kirke. Rådmannen anbefaler derfor at kirken får full overføring på 3,5 mill. kroner i 2015, og at tilskuddet reduseres med 1 mill. kroner årlig i perioden 2016-2018.

Utvidelse Kleiverud skole

Det er avsatt midler til en utvidelse av Kleiverud skole. Den er pr i dag en-parallel, men med omfattende boligutbygging i Kleivan-/Kleiverudområdet, forventes det at skolen vil få et økt

elevtall og behov for å opprette flere klasser i årene som kommer. Når og i hvilket omfang, er fortsatt uklart.

Skolen er for øvrig allerede «sprengt», og det er etablert en midlertidig paviljong for å løse det umiddelbare kapasitetsbehovet. Klasserommene er små, og skolen bærer preg av en lite hensiktsmessig romløsning. Hvordan man konkret utvider/oppgraderer Kleiverud skole, vil avhenge av behovsutvikling i planperioden.

Uteområdet, Ekeberg skole

Sommeren 2015 tas ny flerbrukshall i bruk. Etter et omfattende anleggsarbeid på skolens område, er det behov for å oppgradere utearealene. Det er avsatt midler til prosjektering og oppgradering i planperioden. Det gamle «skuret» må rives og muligens erstattes. Området må dessuten legges bedre til rette for lek og aktivitet.

Flerbrukshall Ekeberg skole

Oppstart for bygging av flerbrukshallen var i august 2014. I henhold til fremdriftsplanen skal prosjektet stå ferdig til skolestart i 2015.

Prosjektet omfatter også arbeider med separering av vann og avløp og om- og utbygging av SFO. Arbeidene ble avsluttet og overlevert i 2014.

Etter utbygging vil Ekeberg skole være en ren 2-parallellskole med flerbrukshall og SFO-areal som er tilfredsstillende i henhold til normer, lover og forskrifter etter utbyggingen. Prosjektet gjennomføres slik at skolens og øvrige brukeres behov ivaretas på en god måte, og det tas høyde for at nybygg og ombygde arealer sikrer god og ressurseffektiv fremtidig drift bygningsmessig. Det sikres et godt og trygt læringsmiljø for skolen, samtidig som elever, ansatte og innbyggere i Holmestrand får en flerbrukshall med opprinnelige tenkte baneflater, som en funksjonell samlingsarena i skole-, kulturell- og idrettssammenheng.

Flerbrukshall Botne skole

Bystyret har vedtatt at det i planperioden skal etableres ny flerbrukshall ved Botne skole. Eksisterende gymsal vil bli revet. Det er planlagt et samarbeid med andre aktører med tanke på integrerte arealer som blant andre Skytterlaget skal kunne disponere. Hallens omfang og utforming vil avhenge av hvilke samarbeidsløsninger man inngår avtaler om. Det er lagt opp til at hallen skal ferdigstilles i 2017.

Masterplan Hvitstein

Masterplan for idrettsområdet på Hvitstein legges frem for politisk behandling samtidig med økonomiplanen. Det er foreløpig ikke avsatt midler til oppfølging i planperioden. Dette skyldes at det er uklart om- og i hvilket omfang området skal videreutvikles i kommunal regi.

Rådmannen vil komme tilbake med eventuelle, konkrete innspill i økonomiplan 2016 – 2019.

Nye barnehager

De viktigste utfordringene i planperioden er knyttet til lovfestet rett til plass, befolkningsvekst, kapasitet og fleksibilitet i Holmestrandsbarnhagene. Både Botne og Ekeberg er områder som vil trenge flere barnehage plasser i årene framover for å kunne møte framtidig behov. Det er en

målsetting for de kommunale barnehagene å bygge store nok enheter som drifter effektivt, er fleksible og utvikler sterke fagmiljøer innenfor hver av skolens opptaksområder.

Kleiverud barnehage – sluttoppgjør

Kleiverud barnehage skal stå ferdig i årsskiftet 2014/2015. Det er usikkert om de siste utgiftene (sluttoppgjøret) kommer med i regnskapet for 2014, og det antas at omtrent 3 mill. kroner vil bli utgiftsført i regnskapet for 2015.

I praksis innebærer dette at det enten vil være restbevilgning i 2014 dersom utgiften kommer i 2015, alternativt at bevilgningen for 2015 kan trekkes inn dersom utgiftene likevel skulle bli postert i regnskapet for 2014. *Det er viktig å merke seg at dette ikke er en utvidelse av den totale prosjektrammen.*

Nytt ventilasjonsanlegg i Knutseskogen

Bedriftshelsetjenesten har utført målinger og det viste seg at luftkvaliteten ikke er tilstrekkelig god. Det er lagt inn midler til et nytt anlegg i 2015.

Boliger for funksjonshemmede

Bygging av 8 selvstendige omsorgsleiligheter og fellesarealer for beboerne, samt personalbase med garderobe, møterom/spiserom/skriveplasser og kontor for tjenesteleder. I tillegg kommer nødvendige garasjer, boder, parkeringsplasser og uteplasser/terrasser knyttet til hver leilighet og fellesarealet, jfr. Bystyrevedtak juni 2014.

Ombygging to rom sykehjem

På grunn av økt behov for å ta i mot utskrivningsklare pasienter raskere fra sykehuset, vil sykehjemmet utvide med to senger fra 1.1.2015, jfr. Bystyrevedtak. For å følge opp vedtaket, er det nedsatt ei arbeidsgruppe som vil foreslå en ombygging av fellesareal til to nye rom for å ivareta framtidige behov.

Småhus-prosjekt

Det vil bli foreslått å etablere et lavterskel botilbud for personer som er svært vanskeligstilte på boligmarkedet, jfr. Bystyresak i juni 2014. Det er et akutt behov for å etablere tre småhus – for fire personer – fortrinnsvis begrenset på to tomter. Egen sak vil bli lagt fram for Bystyret i desember 2014.

Sekkepost teknisk

Det avsettes årlig 5 mill. kroner til en sekkepost for det tekniske området. Det er ofte blitt spurt hvordan kommunen planlegger å disponere midlene.

Hensikten med bevilgningen er å ha en «buffer» som kan benyttes når uventede behov oppstår. Det kan være utbedringer på bygg, vei etc. (dog kun investeringer), men det kan også være mindre investeringstiltak som vedtas i løpet av året. Er det rom for det, kan også deler av sekkeposten benyttes dersom man må inn med tilleggsmidler i et prosjekt som av ulike årsaker kan vise seg å være noe underfinansiert.

Utvalg for regulering og kommunalteknikk vil bli orientert om fjorårets bruk i første møte på nyåret.

Det er ikke et mål at bevillingen til en hver tid skal benyttes fullt ut, og det vil derfor forekomme at det rapporteres om større eller mindre underforbruk.

Brannsikkerhet

Høsten 2013 ble det igangsatt et prosjekt for å kartlegge brannavvik i alle kommunale bygg. De branntekniske tilstandsvurderingene ble overlevert våren 2014, der det ble avdekket flere avvik ved bygningsmassen.

Det er igangsatt tiltak for å lukke alle avvikene, der de viktigste avvikene blir lukket ila. 2014. De resterende avvikene i rapportene er planlagt lukket i løpet av 2015 - 2016.

Trafikksikkerhet – årlige bevilgning

Fra år 2001 ble det satt et krav om at en kommunal Trafikksikkerhetsplan (TS-plan).

Hovedhensikten med en trafikksikkerhetsplan er å øke og samordne kommunens innsats i trafikksikkerhetsarbeidet, for således å redusere antall ulykker og utrygghetsfølelsen, spesielt hos myke trafikanter. For å få ned antall ulykker og alvorlighetsgraden i ulykkene, er det viktig at alle aktører deltar aktivt. Planen ble revidert i 2013 og gjelder for periode 2014 - 2017.

Kostnader knyttet til gjennomføring av tiltakene fordeles og tas inn i økonomiplanen med 1 mill. kroner årlig.

Turvei mot Sande

Prosjektet er forankret i en rekkefølgebestemmelse for utbygging av stasjon i fjell vedtatt i 2009. Foreløpig er prosjektet kostnadsberegnet til 11,2 mill. 2013-kroner basert på et forprosjekt med en anbefalt løsning, som er politisk behandlet i Holmestrand, Sande og fylkeskommunen nå i høst.

Prosjektet er tenkt å være et spleiselag mellom Holmestrand kommune, Vestfold fylkeskommune, Jernbaneverket, Sande kommune og vil være berettiget for tilskudd fra Direktoratet for naturforvaltning (DN). Holmestrand har prosjektledelsen og har som nevnt foran, lagt fram sak til spleisepartenes besluttende organer om prosjektets omfang, framdrift, organisering og finansiering for bl.a. å kunne søke om tilskudd fra DN. Beløpet som fremgår av investeringsbudsjettet er en foreløpig bruttoramme.

Båt Skjærgårdstjeneste

Holmestrand kommune har over tid arbeidet med å anskaffe ny båt til skjærgårdstjenesten da eksisterende bår er 22 år gammel og ikke lenger så egnet til formålet. Investeringen vurderes å ligge i størrelsesorden 3-3,5 mill. kroner. Det arbeides med å avklare finansieringen med ulike samarbeidspartnere. HK har prioritet 1 i båtfondet.

Investeringer VAR

Holmestrand kommune har en stor andel av fellessystem, og separering av avløpsnett vil være et langsiktig og prioritert mål. Det må på grunn av tidsaspektet samtidig gjennomføres tiltak for

å redusere fremmedvann i spillvannsnettet. Holmestrand og Sande vil etablere felles utslipp fra renseanlegget i Holmestrand innen 2018.

Det er hensiktsmessig at budsjettvedtaket ikke er for detaljert. Det er likevel gjort noen anslag for 2015-budsjettet, som vises i tabellen nedenfor, og som ligger til grunn for bevilgningen. Dette er ment som informasjon i forhold til det arbeidet som er planlagt gjort neste år, og altså ikke detaljnivået det fattes vedtak på.

Tall i 1000 kr	Anslag 2015
Rambergveien - VA	1 500
Luftbehandling Renseanlegg	2 500
Bassengparken – VA	4 000
Sukke Avl. P.st	2 000
Bringakerveien -Godakerveien	7 000
Weidemann	3 000
Barlinveien OV	3 000
Div. prosjektkostnader	2 000
Sum	25 000

Diverse prosjektkostnader er en nødvendig bufferpost for alle uforutsette hendelser i prosjektene, som for eksempel eventuelle erstatninger for skader på hus, avlingsskader, båndlegging av privates arealer, rivning, osv.

Parkering Kleiverud

Dette prosjektet har i tidligere omtaler hatt det noe upresise navnet «Vei Kleiverud», og var opprinnelig budsjettet i 2017 i økonomiplan for 2014-2017. Bevilgningen ble flyttet til 2014 da det var behov for oppgradering av parkeringsfasilitetene i forbindelse med den nye barnehagen på Kleiverud.

Det er noe forsinkelse i prosjektet, og det antas at storparten av utgiftene vil påløpe først i 2015. Bevilgningen i 2014 vil således i stor grad ikke bli brukt, og flyttes altså til 2015.

Thomas Backe Gabrielsens plass

I 2010 ble arkitektkonkurransen om plassens utforming avgjort. Kommunen fikk «Blest-midler» for å gjennomføre den, og Dronningen AS vant. Forslaget, med tilpasning til den «nye» Havnegaten, vil bli realisert i planperioden. Det er en forutsetning at øvrige «oppsittere» bidrar til finansieringen, noe som delvis er gjennomført. Prosjektet henger sammen med gjenreisning av bygg på «Gjesten-tomta».

Oppgradering Biorama

Prosjektet ble igangsatt i 2014 og omfatter blant annet en oppgradering av varme og ventilasjonsanlegget, nytt elektroanlegg og nytt tak. Mye av den opprinnelige bevilgningen er flyttet til 2014 og hovedentreprisen vil stå ferdig i 2014.

Det gjenstår for 2015 å ombygge deler av kjellerlokalene under Biorama, hvor det planlegges utvidede garderober, samt øvingslokaler for musikk.

Refusjon Solsiden

Området Nordre Berg skal utbygges av Solsiden Holmestrand AS. Grunnarbeidene (vei, vann og avløp) er igangsatt. Prosessen frem til realisering av prosjektet har vært lang og komplisert. Holmestrand kommune er en av grunneierne i området. Vårt areal har vært lagt ut for salg uten at noen har vist interesse for å kjøpe. Objektet er nå trukket fra markedet ut fra en vurdering av at omsetning vil være langt mer hensiktsmessig når områdets infrastruktur er på plass. Samtlige grunneiere må betale for denne infrastrukturen gjennom refusjon til utbygger. Denne refusjonen er inntatt i økonomiplanens investeringsbudsjett.

7 Kommun nivå

Tall i 1000 kr	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Administrasjon						
Utgifter	46 603	44 626	47 640	46 740	46 990	46 740
Inntekter	-7 994	-3 390	-4 413	-4 413	-4 413	-4 413
Netto driftsutgifter	38 609	41 236	43 227	42 327	42 577	42 327
Skoler						
Utgifter	113 238	111 541	112 928	112 928	112 928	112 928
Inntekter	-21 567	-13 465	-13 660	-13 660	-13 660	-13 660
Netto driftsutgifter	91 671	98 076	99 268	99 268	99 268	99 268
Barnehager						
Utgifter	71 418	72 723	76 499	78 849	78 849	78 849
Inntekter	-11 084	-8 536	-8 759	-8 759	-8 759	-8 759
Netto driftsutgifter	60 334	64 187	67 740	70 090	70 090	70 090
Helse, sosial og omsorg						
Utgifter	271 270	270 721	272 502	272 586	272 786	272 986
Inntekter	-62 667	-55 844	-58 549	-58 759	-58 959	-59 059
Netto driftsutgifter	208 603	214 877	213 953	213 827	213 827	213 927
Tekniske tjenester						
Utgifter	99 206	98 740	114 138	111 138	110 738	110 538
Inntekter	-60 292	-54 105	-64 379	-62 120	-62 120	-62 120
Netto driftsutgifter	38 914	44 635	49 759	49 018	48 618	48 418
Kultur						
Utgifter	10 277	10 162	10 522	10 576	10 576	10 576
Inntekter	-1 782	-1 010	-1 023	-1 023	-1 023	-1 023
Netto driftsutgifter	8 495	9 152	9 499	9 553	9 553	9 553
Sum alle programområder						
Utgifter	612 012	608 513	634 229	632 817	632 867	632 617
Inntekter	-165 386	-136 350	-150 783	-148 734	-148 934	-149 034
Netto driftsutgifter	446 626	472 163	483 446	484 083	483 933	483 583

Til tross for store budsjettøkninger innenfor helse, sosial og omsorg ser det i tallene ikke ut til å være stor endring. Dette skyldes at utgiftsposten til kommunal medfinansiering på 13,2 mill. kroner var budsjettetert innenfor programområdet. Denne posten er nå fjernet fra budsjettet grunnet bortfall av kommunal medfinansiering, jf. statsbudsjett for 2015.

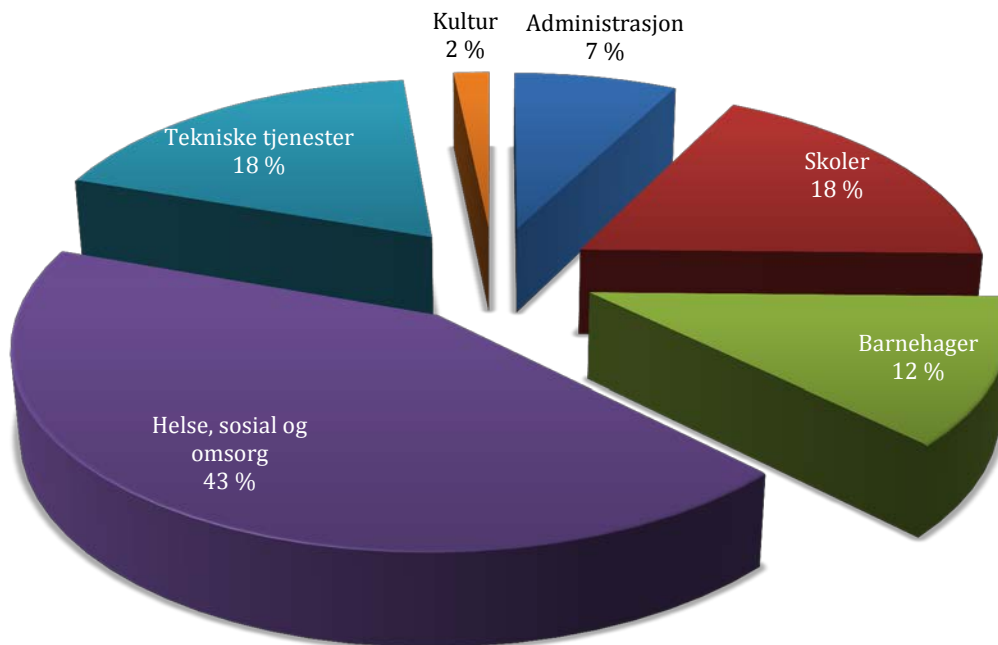
Når det gjelder den relativt store budsjettøkningen innenfor programområde teknisk skyldes det budsjettering av utgifter og inntekter knyttet til vertskommuneløsningen på plan og bygg.

Tjenesteproduserende virksomheter deles inn i seks programområder:

1. Administrasjon
2. Skoler (som også inkluderer PPT og voksenopplæring)
3. Barnehager
4. Helse, sosial og omsorg
5. Tekniske tjenester
6. Kultur

Programområdene er ikke et myndighetsnivå, men gir et mer oversiktlig bilde på de ulike delene av kommunens tjenesteproduksjon. Virksomhetene tilknyttet disse programområdene omtales spesielt i etterfølgende kapitler.

Andel brutto driftsutgifter i budsjett 2015

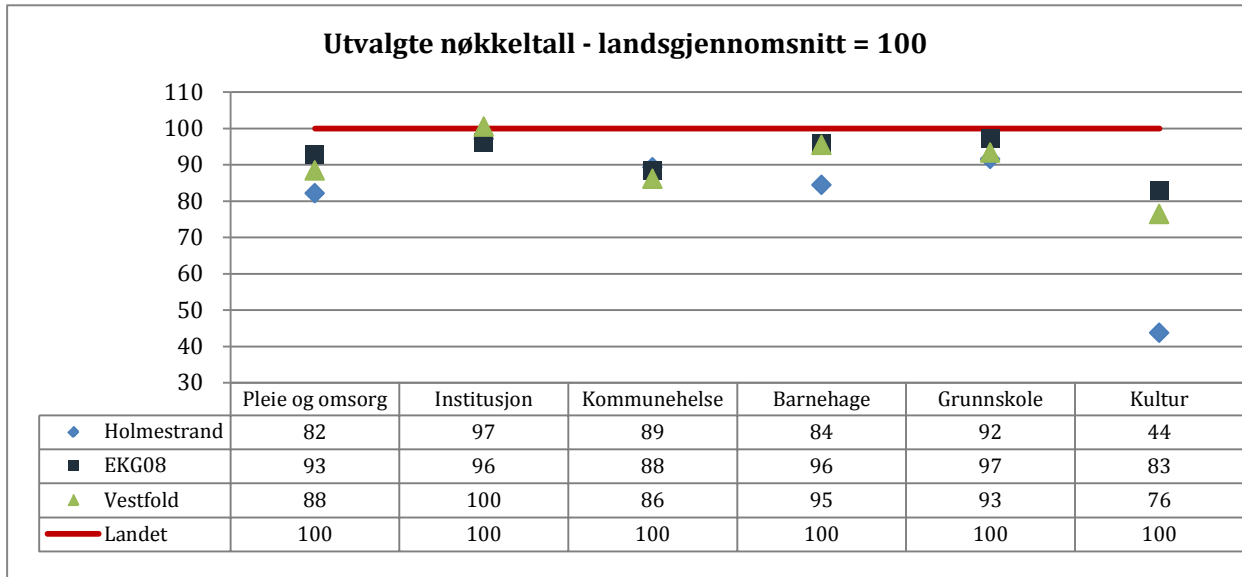
Kakediagrammet viser fordelingen av brutto driftsbudsjett på de ulike programområdene i 2015.

For en mer detaljert oversikt over budsjettendringene fra 2014 til 2015 henvises det til kapittel 16.

7.1 Kostra nøkkeltall

7.1.1 Utgiftsnivå utvalgte nøkkeltall

Grafen nedenfor viser på en enkel måte Holmestrand sitt kostnadsnivå for en del utvalgte tjenester sammenlignet med kommunegruppe 8, Vestfold og landet. Landsnittet er på 100 og en verdi på for eksempel 60 betyr at kostnadsnivået er på 60 pst av landsgjennomsnittet.

Nøkkeltall	Spesifisering
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over, konsern
Institusjon	Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass, konsern
Kommunehelse	Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten, konsern
Barnehage	Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern
Grunnskole	Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per elev, konsern
Kultur	Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner, konsern

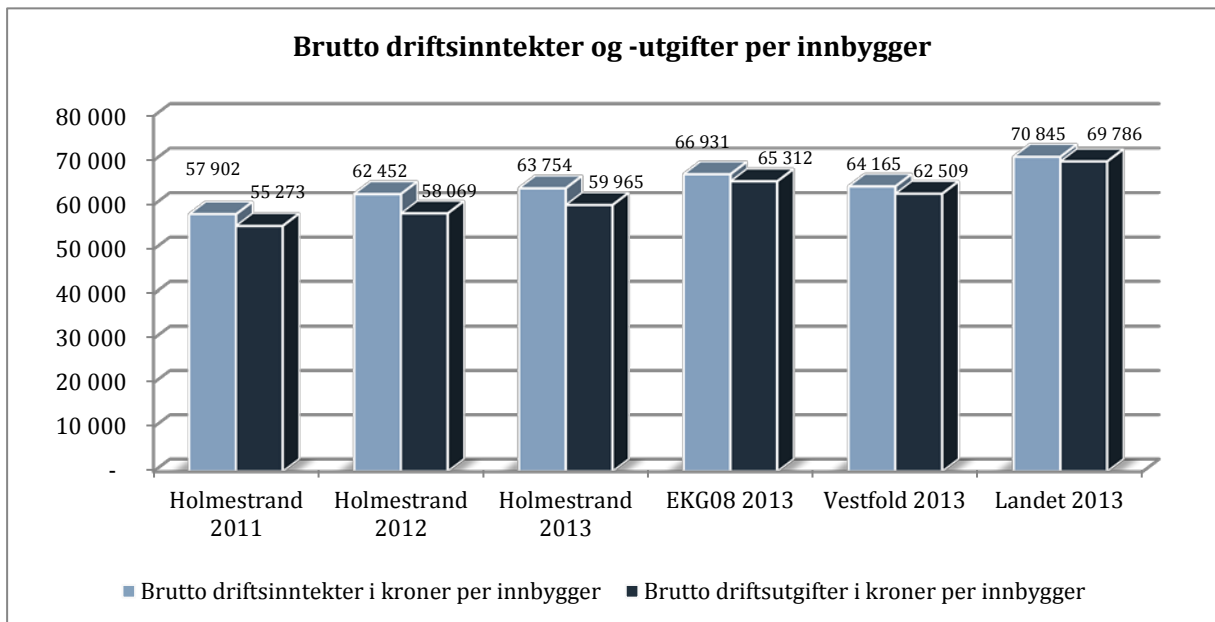
Holmestrand har gjennomgående et lavere kostnadsnivå enn landsnittet. Områdene institusjon og grunnskole er der Holmestrand ligger nærmest landssnittet. Kultur skiller seg ut ved å ligge vesentlig under de øvrige gjennomsnittene.

Disse nøkkeltallene vil omtales nærmere i kapitlene som omhandler de ulike programområdene.

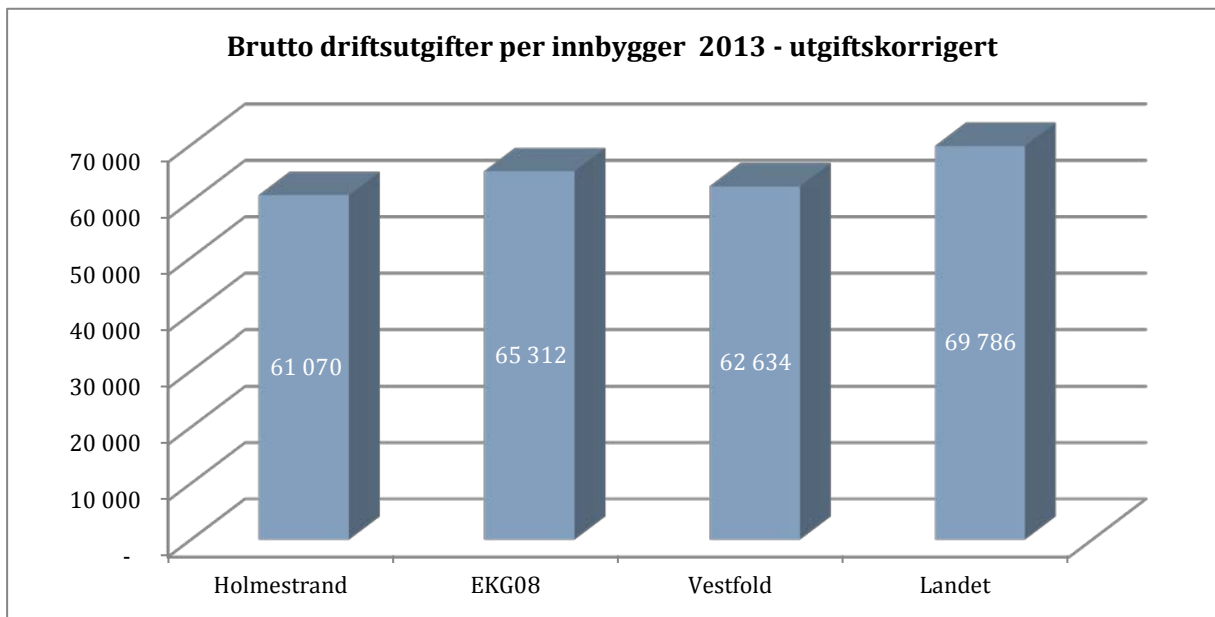
7.1.2 Brutto driftsinntekter og -utgifter

Fordelingen av totalbudsjettet på de ulike tjenestoområdene vil variere fra kommune til kommune. Det vil blant annet avhenge av alderssammensetning og levekårsnivå. Det kan derfor være interessant å sammenligne det totale utgiftsnivået til kommunene.

I tillegg til ulikt behov i befolkningen vil utgiftsnivået naturlig nok være påvirket av den enkelte kommunes økonomiske handlingsrom. Grafen nedenfor viser brutto driftsinntekter og - utgifter per innbygger.

Holmestrand har til dels betydelig lavere utgifter per innbygger enn de andre kommunene. På samme måte som frie inntekter ble behovskorrigert i et tidligere avsnitt, bør også utgiftene korrigeres for innbyggernes antatte behov. Dette vises i tallene nedenfor.

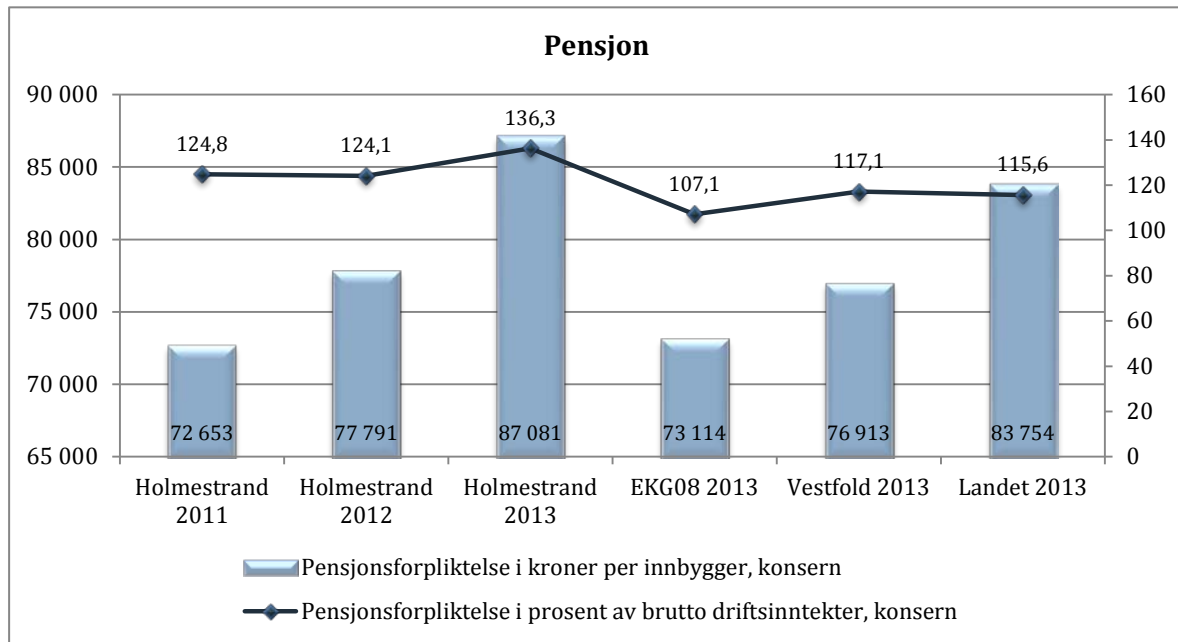
Selv når det korrigeres for innbyggernes behov, ligger både Vestfold og spesielt Holmestrand en del lavere enn de andre kommunene. Ganget opp med folketall utgjør differansen fra Holmestrand til de andre:

- Kommunegruppe 8 (ikke justert for utgiftsbehov): 45 mill. kroner.
- Vestfold: 16,5 mill. kroner.
- Landet: 92,4 mill. kroner.

7.1.3 Pensjonsforpliktelser

Som tidligere omtalt i ulike sammenhenger har Holmestrand høye pensjonsutgifter. Pensjonsforpliktelsene er et uttrykk for dette, og Holmestrand ligger høyere enn alle de andre gjennomsnittene i sammenligningen, jf. grafen nedenfor.

Pensjonsforpliktelsene er i Holmestrand også betydelig høyere enn driftsinntektene, også sammenlignet med dette forholdet i andre kommuner.

8 Administrasjon

Ansvarsområdet omfatter virksomhetene:

- Rådmannen med kommunalsjefer
- Personal- og utviklingsavdelingen
- Økonomiavdelingen

8.1 Økonomiske rammer for programområdet

Administrasjon	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Rådmann						
Utgifter	19 763	16 052	17 869	17 369	17 369	17 369
Inntekter	-4 547	-758	-1 758	-1 758	-1 758	-1 758
Netto driftsutgifter	15 217	15 294	16 111	15 611	15 611	15 611
Personal- og utviklingsavdelingen						
Utgifter	18 181	19 994	20 556	20 156	20 406	20 156
Inntekter	-1 734	-1 417	-1 424	-1 424	-1 424	-1 424
Netto driftsutgifter	16 447	18 577	19 132	18 732	18 982	18 732
Økonomiavdelingen						
Utgifter	8 659	8 580	9 215	9 215	9 215	9 215
Inntekter	-1 713	-1 215	-1 231	-1 231	-1 231	-1 231
Netto driftsutgifter	6 945	7 365	7 984	7 984	7 984	7 984
Programområde Administrasjon						
Utgifter	46 603	44 626	47 640	46 740	46 990	46 740
Inntekter	-7 994	-3 390	-4 413	-4 413	-4 413	-4 413
Netto driftsutgifter	38 609	41 236	43 227	42 327	42 577	42 327

9 Skoler

Programområdet omfatter skoletilbud for:

- ❑ Elever i barneskolen
- ❑ Elever på ungdomstrinnet
- ❑ SFO-ordninger ved skolene (1.-4. trinn)
- ❑ Voksenopplæring

Programområdet er i dag organisert i fire virksomheter; Botne, Ekeberg og Kleiverud barneskoler, samt Gjøklep ungdomsskole. Voksenopplæring ligger under Gjøklep ungdomsskole.

Felles pedagogisk-psykologisk tjeneste for Andebu, Holmestrand, Hof og Re er lokalisert i Re.

Den helhetlige satsningen, som nå ligger til grunn for videre utvikling av Holmestrandsskolen, gjør at målformuleringene for økonomiplanperioden er felles.

Holmestrandsskolen gir elevene et optimalt læringsutbytte i et trygt og inkluderende læringsmiljø.

9.1 Mål for programområdet

1. Holmestrandsskolen har felles standarder for læringsledelse og vurdering.
2. Alle elever opplever et trygt og godt læringsmiljø.
3. Elevene får tilpasset opplæring, og det er fokus på tidlig innsats i grunnleggende ferdigheter.
4. Lærere har fokus på elevenes mestring og har positive forventninger til elevenes læringsutvikling.
5. Under 10 % av elevene ligger på laveste nivå på nasjonale prøver på barnetrinnet (tre nivåer) og under 5 % av elevene ligger på laveste nivå på nasjonale prøver på ungdomstrinnet (fem nivåer).

For at målene for Holmestrandsskolen skal oppnås er det viktig at det satses på kontinuerlig oppgradering av IKT utstyr i skolene, for å ivareta KL06 krav om digitale ferdigheter og for å kunne gjennomføre nasjonale prøver, kartlegginger og eksamen. Det er også en målsetting at barneskolene i Holmestrand er tilnærmet jevnstore.

9.2 utfordringer i økonomiplanperioden

Holmestrandsskolen står overfor en utfordring når det gjelder organisering av det pedagogiske tilbudet til elever med særlig store og sammensatte behov. For å ivareta disse, må kommunen per i dag kjøpe tjenester eksternt. Det jobbes for å etablere et tilbud som gjør det mulig å gi alle elever opplæring i Holmestrand kommune.

Det er behov for investeringer i læremidler, utstyr og inventar.

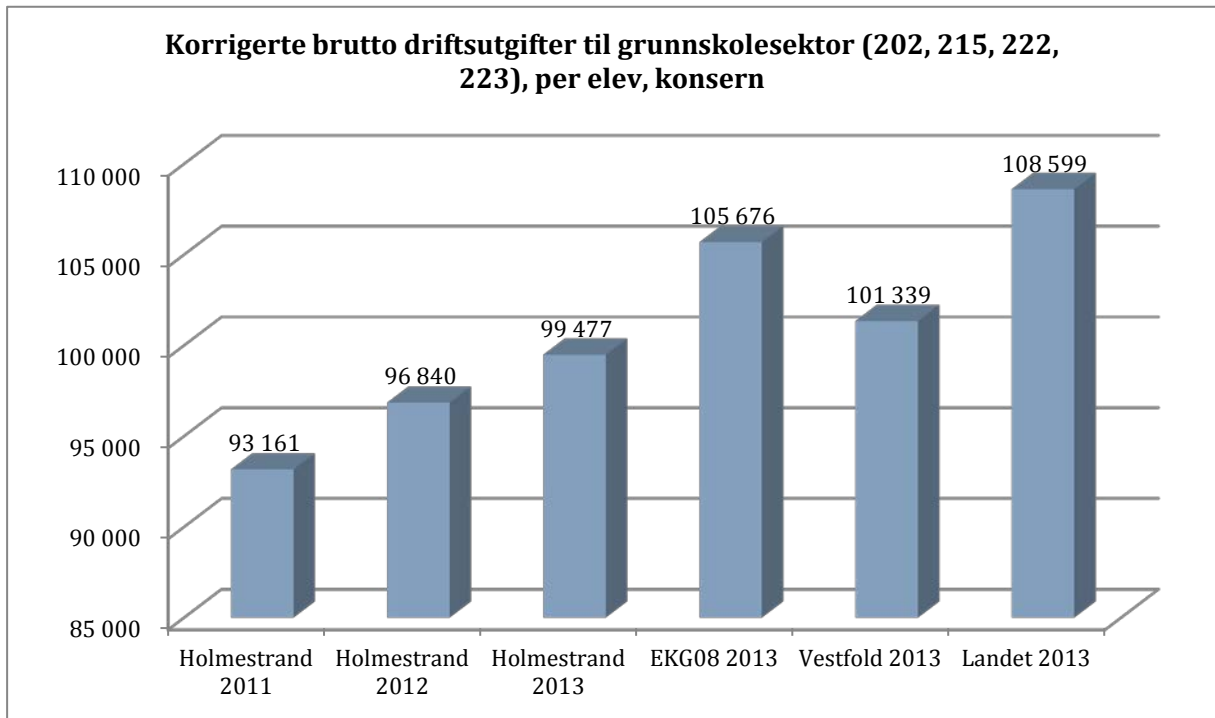
Det er en utfordring å rekruttere pedagoger med tilstrekkelige kvalifikasjoner, og behovet for lærere vil være økende i perioden da det er mange som går av med pensjon.

9.3 Økonomiske rammer for programområdet

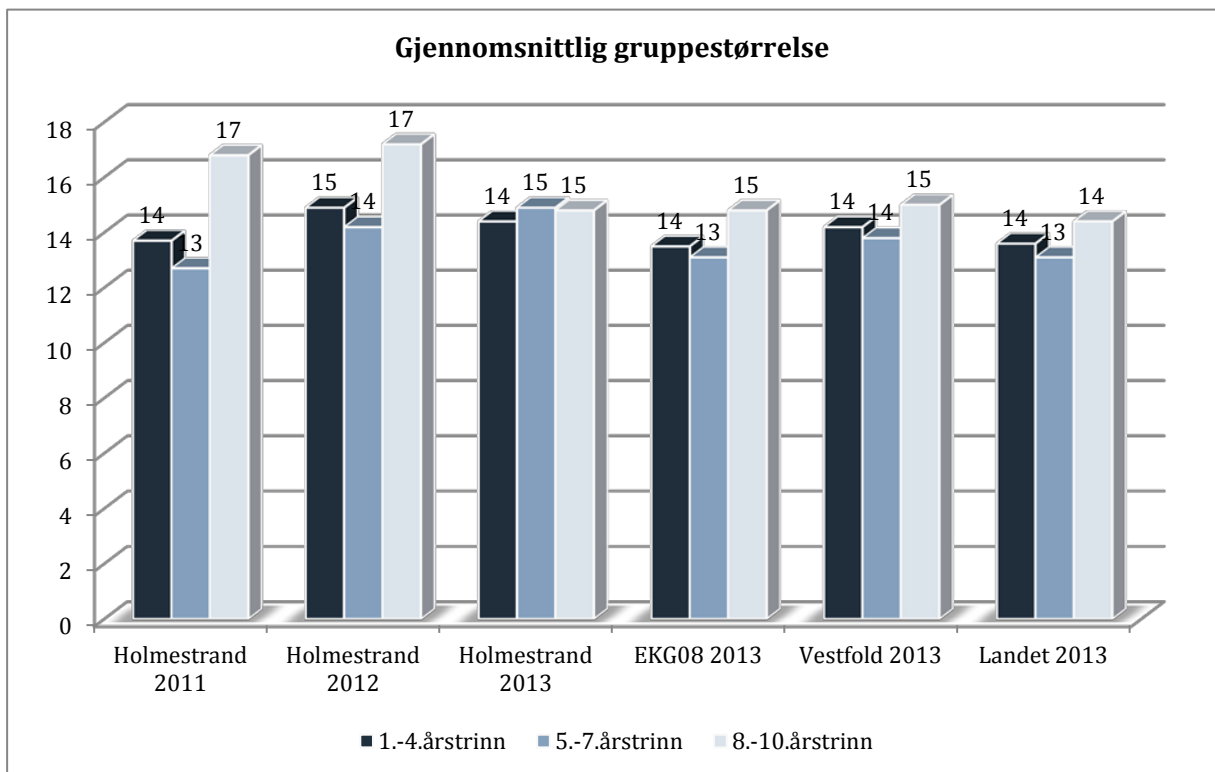
Skoler	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Skoler felles						
Utgifter	9 017	8 988	9 537	9 537	9 537	9 537
Inntekter	-1 784	-900	-900	-900	-900	-900
Netto driftsutgifter	7 233	8 088	8 637	8 637	8 637	8 637
Botne skole						
Utgifter	22 950	22 987	23 151	23 151	23 151	23 151
Inntekter	-3 715	-2 834	-2 888	-2 888	-2 888	-2 888
Netto driftsutgifter	19 235	20 153	20 263	20 263	20 263	20 263
Ekeberg skole						
Utgifter	29 277	28 596	28 789	28 789	28 789	28 789
Inntekter	-5 845	-3 953	-4 037	-4 037	-4 037	-4 037
Netto driftsutgifter	23 432	24 642	24 752	24 752	24 752	24 752
Gjøklep ungdomsskole						
Utgifter	36 420	33 959	35 257	35 257	35 257	35 257
Inntekter	-7 075	-2 892	-2 905	-2 905	-2 905	-2 905
Netto driftsutgifter	29 345	31 067	32 352	32 352	32 352	32 352
Kleiverud skole						
Utgifter	12 462	13 911	13 001	13 001	13 001	13 001
Inntekter	-3 148	-2 886	-2 930	-2 930	-2 930	-2 930
Netto driftsutgifter	9 314	11 026	10 071	10 071	10 071	10 071
PPT						
Utgifter	3 112	3 100	3 193	3 193	3 193	3 193
Inntekter	0	0	0	0	0	0
Netto driftsutgifter	3 112	3 100	3 193	3 193	3 193	3 193
Programområde						
Skoler						
Utgifter	113 238	111 541	112 928	112 928	112 928	112 928
Inntekter	-21 567	-13 465	-13 660	-13 660	-13 660	-13 660
Netto driftsutgifter	91 671	98 076	99 268	99 268	99 268	99 268

9.4 Nøkkeltall for programområdet

Når det gjelder utgifter per elev ligger Holmestrand nesten på nivå med gjennomsnittet i Vestfold, men noe lavere enn de andre gjennomsnittene.

Et annet viktig nøkkeltall innenfor skoledrift er lærertetthet eller som det uttrykkes i kostrasammenheng; gruppestørrelse. Grafen nedenfor viser gruppestørrelse (antall elever per klasse).

Gruppestørrelsen på 1.-4. trinn og ungdomstrinnet er i Holmestrand på samme nivå som i resten av landet. Når det gjelder gruppestørrelse på 5.-7. trinn, er denne i Holmestrand noe større enn i de andre kommunene og snittene det er sammenlignet med.

9.5 Gjøklep ungdomsskole

Gjøklep ungdomsskole er nå inne i Utdanningsdirektoratets satsning på ungdomstrinnet – «Ungdomstrinn i Utvikling» – i pulje 2. Dette er et prosjekt som går over halvannet år. Skolen har valgt lesing, klasseromsledelse/utdanningsledelse og vurdering for læring som satsningsområder. Dette er områder vi har arbeidet med i de siste årene. Direktoratet støtter prosjektet med midler til en leseveileder og en prosjektkoordinator på skolen.

Skolen presterer godt på de fleste områder, og vi bruker nå mer ressurser i forhold til tidlig innsats i de skriftlige fagene enn tidligere, i håp om å redusere antall elever med lav måloppnåelse i fagene ytterligere.

Elevtallet har de siste årene vært svakt stigende, først og fremst ved økt innflytting.

9.5.1 Voksenopplæringen

Voksenopplæringen ligger under Gjøklep ungdomsskole. Opplæringen omfatter grunnskoleopplæring for voksne og norskopplæring for minoritetsspråklige. I dag gir vi spesialundervisning for voksne i Neperud allé 12 og kjøper eksamensrettet grunnskoleopplæring og norskopplæring av Horten kommune.

Antallet voksne som ønsker eksamensrettet grunnskole er økende. I tillegg kan vi forvente en økning i forhold til voksne som trenger opplæring i deler av grunnskolens læreplan. Dette gjør at vi ser på mulighetene for å organisere større deler av voksenopplæringen i egen kommune for å få en mer oversiktlig økonomisk situasjon.

9.6 Kleiverud skole

Kleiverud skole har som målsetting at alle elever skal delta i fellesskapet ut ifra egne forutsetninger og behov. Gjennom satsingen på tidlig innsats ser vi at elever som ellers ville hatt behov for spesialundervisning, kan få tilbud i sin egen klasse. Satsing på «Vurdering for Læring», arbeid med sosial kompetanse og samarbeid med PPT er viktige elementer for å nå nevnte målsetting.

Kleiverud skole er per i dag for liten i forhold til elevtallet, og dette er midlertidig løst ved at det er satt opp en paviljong ved skolen. Ser man på reguleringen av området skolen tar opp elever fra, er det grunn til å anta at elevtallet vil øke og det vil være ytterligere behov for arealer ved skolen. Bygningsmassen har store vedlikeholdsbehov, og den planlagte utbyggingen i 2017 kan ikke utsettes.

9.7 Ekeberg skole

Ombyggingen av SFO ble slutført sommeren 2014 og er tatt i bruk. Flerbrukshall og to nye klasserom er beregnet ferdig til skolestart høsten 2015. Byggearbeidene startet i juni 2014.

Ekeberg skoles uteområde trenger en oppgradering etter utbyggingen. Uværsstur og lekeapparater er i dårlig forfatning. Det er behov for en helhetlig plan for skolens utearealer med bred brukermedvirkning under planprosessen før igangsetting av arbeidene.

Skolen vil etter utbyggingen fremstå som en fullverdig to-parallell skole.

9.8 Botne skole

Elevtallet på Botne skole har vært forholdsvis stabilt rundt 260 elever de tre siste årene. Skolen har to parallelle klasser på seks av syv trinn. Det er planlagt ny flerbrukshall ved Botne skole.

Vi ser frem til å få nye funksjonelle lokaler for kroppsøvingfaget. Ny hall vil også gi oss nye muligheter for å samle elever og foreldre til kulturelle arrangement.

10 Barnehager

Ansvarsområdet omfatter

- Drift av 5 kommunale barnehager organisert i 3 virksomheter
- Tilsyn med 5 kommunale og 9 private barnehager
- Forvaltning av kommunalt driftstilskudd til private barnehager
- Tildeling av tilskudd til tiltak for minoritetsspråklige førskolebarn
- Saksbehandling av spesialpedagogiske hjelpetiltak

10.1 Mål for programområdet

- Holmestrand kommune har nok barnehageplasser for å møte forventet befolkningsvekst.
- Barnehagene i Holmestrand skaper et godt læringsmiljø som fremmer språk, gode sosiale ferdigheter og motivasjon til videre læring.
- Alle ansatte i barnehagene har høy kompetanse og bruker den aktivt i arbeidet med barna.

10.2 utfordringer i økonomiplanperioden

De viktigste utfordringer i planperioden er knyttet til lovfestet rett til plass, befolkningsvekst, kapasitet og fleksibilitet i Holmestrandsbarnnehagene. Det er imidlertid en målsetting for de kommunale barnehagene å bygge store nok enheter som drifter effektivt, er fleksible og utvikler sterke fagmiljøer innenfor hver av skolenes opptaksområder.

Det vil bli tilrettelagt for samlokalisering av Godaker og Kleiverud barnehage fra 1.1.2015. Framtidige utvidelser / utbygging av barnehager i de andre opptaksområdene vil bli løpende vurdert. Et halvt årsverk er lagt inn i økonomiplanen for å styrke ledelse av økt antall avdelinger på Kleiverud barnehage og et halvt årsverk er lagt inn for en generell styrking av fagutvikling i barnehagene samlet sett.

Det innføres ny kompetanseplan som bygger på Utdanningsdirektoratets kompetansestrategi for «Framtidens barnehage 2014-2020». Barnehagene samarbeider med skolene om SmART (Styrkebaserte arbeidsmetoder) og etablerer et mer forpliktende samarbeid om fagplaner.

Barnehagene deltar i et tverrfaglig samarbeidsprosjekt «Barn i rusfamilier» og satser på kompetanseheving og implementering av dette.

Arbeidet med flerspråklige barn i Holmestrandsbarnnehagene videreføres, for å gi alle barn en god språkutvikling.

Barnehagene vil sammen med skolene styrke og videreutvikle det allmennpedagogiske systemarbeidet, for om mulig å redusere behovet for enkeltvedtak om spesialpedagogiske tiltak.

10.3 Satser til private barnehager - fra budsjett til regnskap

Følgende (i kursiv) er hentet fra nettsidene til Utdanningsdirektoratet:

Fra 1. januar 2015 skal kommunene beregne tilskuddet til ikke-kommunale barnehager på to år gamle regnskap, og ikke budsjett.

Beregning av tilskuddet

Kommunen skal fatte vedtak om tilskudd for 2015 basert på det nye regelverket (regnskapsmodellen). Dette innebærer at kommunen skal bruke regnskapstallene og barnetallet i de kommunale barnehagene fra 2013 for å beregne tilskuddssatsen.

Regnskapstallene fra 2013 skal oppjusteres med anslaget på pris- og lønnsvekst i kommunesektoren (kommunal deflator) for 2014 og 2015 som begge publiseres i nasjonalbudsjettet i oktober 2014. Etter at tilskuddssatsene er regnet ut, gis tilskuddet basert på barnetallet for 2015 i de ikke-kommunale barnehagene.

2015 er et overgangså

I 2015 skal kommunen både fatte vedtak om tilskudd for 2015 etter det nye regelverket (regnskapsmodellen) og etterjustere tilskuddet for 2014 etter det gamle regelverket (budsjettmodellen).

Kommunen skal fatte vedtak om tilskudd for 2015 basert på det nye regelverket, og skal derfor bruke regnskapet for 2013. Utdanningsdirektoratet anbefaler at kommunen beregner tilskuddssatsene tidligst mulig og helst i god tid før 2015.

På våren 2015 må kommunen også etterjustere tilskuddet etter budsjettmodellen for tilskuddsåret 2014, på samme måte som tidligere.

Foreløpige beregninger av satser for 2015 er basert på den nye forskriftsendringen som er gjeldende fra 1.1.2015 (dekningsgrad 98 pst).

98 pst sats utgjør:

Satser små barn: 185.546 kroner per plass per år, inkludert kapitaltilskudd (9.500)

Satser store barn: 93.239 kroner per plass per år, inkludert kapitaltilskudd (9.500)

Grunnlaget for beregningene er regnskapet for 2013 og barneantallet i de kommunale barnehagene fra 2013, justert med kommunale deflator for 2014 og 2015.

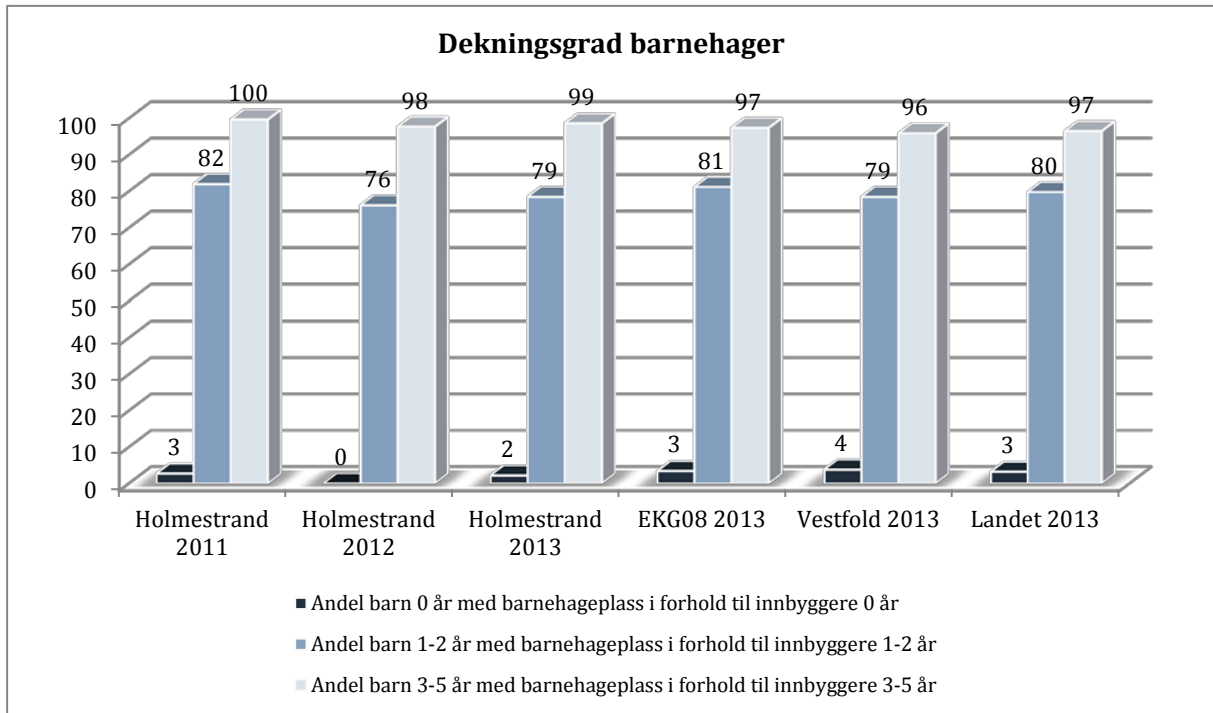
I 2015 skal kommunen både fatte vedtak om tilskudd for 2015 etter det nye regelverket (regnskapsmodellen) og etterjustere tilskuddet for 2014 etter det gamle regelverket (budsjettmodellen).

10.4 Økonomiske rammer for programområdet

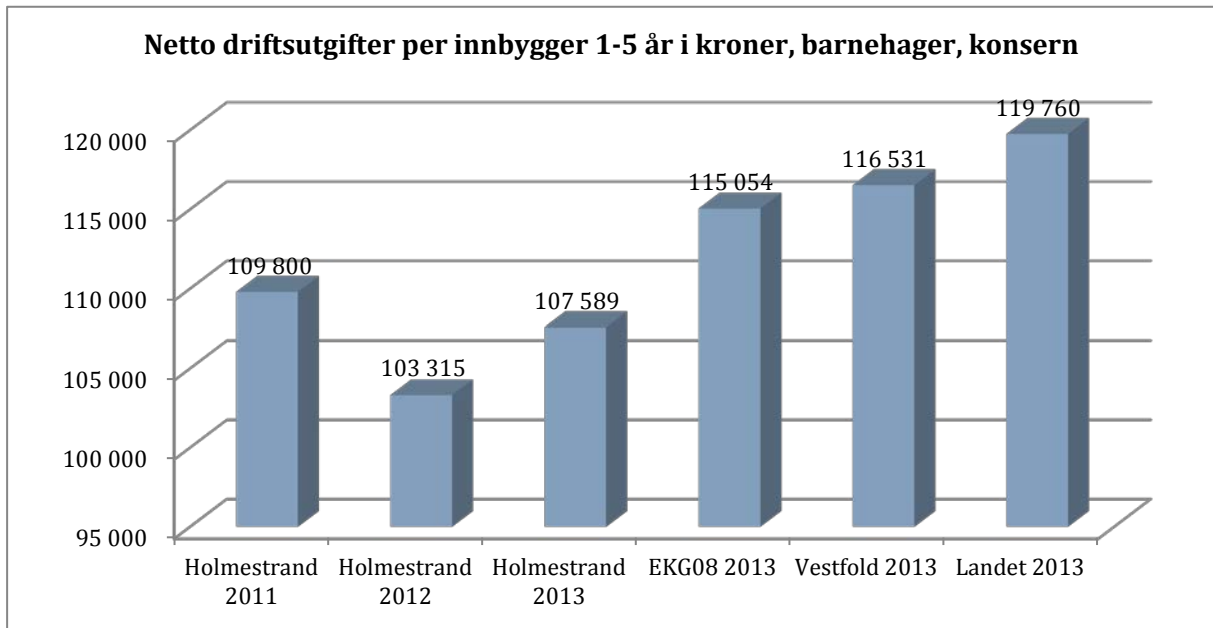
Barnehager	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
<i>Gausevangen/Knutseskogen barnehager</i>						
Utgifter	8 925	9 631	9 699	9 699	9 699	9 699
Inntekter	-2 621	-2 799	-2 882	-2 882	-2 882	-2 882
Netto driftsutgifter	6 304	6 832	6 817	6 817	6 817	6 817
<i>Godaker/Gullhaug barnehager</i>						
Utgifter	10 107	10 196	10 279	10 279	10 279	10 279
Inntekter	-2 800	-2 630	-2 704	-2 704	-2 704	-2 704
Netto driftsutgifter	7 307	7 566	7 575	7 575	7 575	7 575
<i>Kleiverud barnehage</i>						
Utgifter	8 508	8 726	8 791	8 791	8 791	8 791
Inntekter	-2 309	-2 149	-2 213	-2 213	-2 213	-2 213
Netto driftsutgifter	6 199	6 577	6 578	6 578	6 578	6 578
<i>Felles barnehager</i>						
Utgifter	43 878	44 170	47 730	50 080	50 080	50 080
Inntekter	-3 354	-958	-960	-960	-960	-960
Netto driftsutgifter	40 524	43 212	46 770	49 120	49 120	49 120
<i>Programområde Barnehager</i>						
Utgifter	71 418	72 723	76 499	78 849	78 849	78 849
Inntekter	-11 084	-8 536	-8 759	-8 759	-8 759	-8 759
Netto driftsutgifter	60 334	64 187	67 740	70 090	70 090	70 090

10.5 Nøkkeltall for programområdet

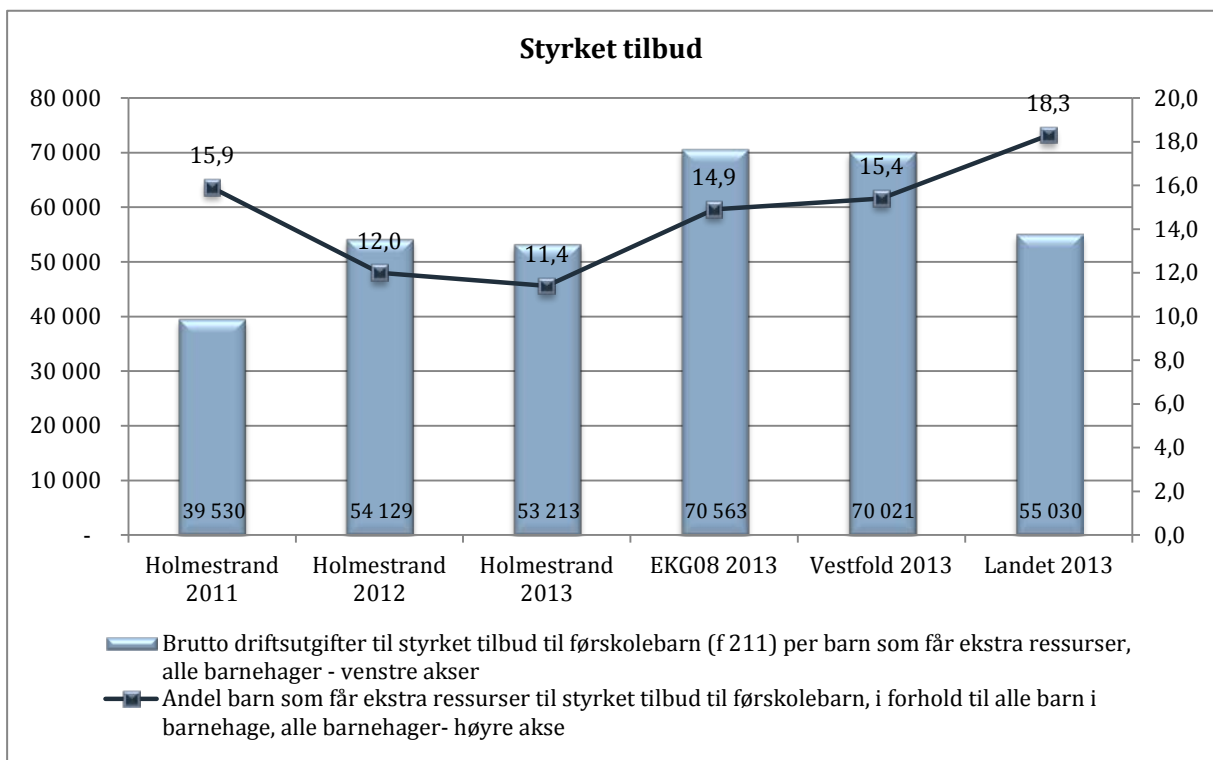
Grafen nedenfor viser andel barn med barnehageplass i aldersgruppene 0 år, 1-2 år og 3-5 år. Holmestrand ligger omtrent på samme nivå som andre kommuner, men har en noe høyere dekningsgrad på de aller største barna.

Når det gjelder netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år (grafene nedenfor) viser denne at Holmestrand hadde en relativt stor nedgang fra 2011 til 2012, mens utgiftene økte noe igjen i 2013. Holmestrand ligger likevel under gjennomsnittet i både Vestfold, kommunegruppe 8 og landet.

Når det gjelder andel barn med tilrettelagte tiltak i barnehager, viser kostra-tallene at Holmestrand i 2011 lå på et relativt høyt nivå, mens det i 2012 var en markant nedgang, som fortsatte i 2013, jfr. grafen nedenfor. Nedgangen innebærer at Holmestrand nå ligger lavere enn de andre kommunene.

Samtidig har utgiftene per barn de siste to årene ligget stabilt, med en liten nedgang i 2013.

10.6 Kleiverud barnehage

Fra 1.1.15 skal det nye bygget ved Kleiverud barnehage stå ferdig med 6 avdelinger. Kleiverud barnehage med sine 4 avdelinger og Godaker barnehage med sine 2 avdelinger blir da en barnehage. Barnehagen vil muligens møte noen praktiske utfordringer på våren, fordi utearealene og kontor/ administrasjonsdelen av barnehagen skal ferdigstilles. Lederressursen i barnehagen vil styrkes med 50 pst styrerassistert på grunn av utvidelsen.

10.7 Gullhaug barnehage

Gullhaug barnehage har i dag tre avdelinger, men det er stor pågang av søkere da foreldre ønsker å ha barna sine nær Botne skole. Utfordringene i dag er at alt godkjent lekeareal inne allerede er i bruk og at det er liten plass til utvidelsesmuligheter. Det må derfor vurderes nye og midlertidige løsninger i påvente av en utbygging for å møte søkermassen.

10.8 Knutseskogen og Gausetangen barnehage

Gausetangen barnehage har fra 1.1.2013 vært lokalisert i midlertidige paviljonger v/Knutseskogen barnehage. Barnehagene har til sammen fire avdelinger.

Ekeberg skoles opptaksområde er et pressområde og vil trenge flere barnehageplasser for å kunne møte framtidig behov. Det vil derfor være naturlig at Knutseskogen barnehage blir ytterligere utvidet i årene framover, i samsvar med forventet befolkningsvekst. En utvidelse er imidlertid satt på vent, inntil det er avklart rundt en framtidig barnehage under fjellet.

11 Helse, sosial og omsorg

Programområdet omfatter følgende virksomheter:

- ❑ NAV Holmestrand
- ❑ Helse og oppvekst
- ❑ Hjemmebasert omsorg
- ❑ Bo- og aktivitetstilbud for funksjonshemmede
- ❑ Heldøgns omsorg

Det er igangsatt en prosess som skal se på muligheter for å dele opp virksomheten Heldøgns omsorg. Denne virksomheten er kommunens desidert største med hensyn til antall årsverk og ansatte.

11.1 Mål for programområdet

1. Kommunen fremmer forebyggende aktivitet og folkehelse.

Aktiviteter:

- Tjenestene fokuserer på forebygging og tidlig intervensjon.

2. Befolkningen får rett hjelp til rett tid.

Aktiviteter:

- Tjenestene er kjent og tilgjengelig for innbyggerne.
- Tjenestene er fleksible og kapasiteten er tilpasset behovene.
- Vedtak og tiltak er individuelt tilpasset.
- Kommunens folkehelseprofil danner grunnlag for iverksetting av tiltak.

3. Befolkningen opplever å få tjenestetilbud av god kvalitet.

Aktiviteter:

- Kommunen benytter verktøy og indikatorer for kvalitetsvurdering.
- Serviceerklæringer oppdateres og legges frem for folkevalgte.
- Brukermedvirkning sikres.
- Brukerundersøkelser gjennomføres.

4. Mottakere av helse- og omsorgstjenester utnytter egne ressurser optimalt.

Aktiviteter:

- Kommunen innfører metoder som ivaretar selvstendigjøring av brukerne.
- Brukere bevisstgjøres i forhold til egne ressurser.
- Velferdsteknologi implementeres i tjenesteytingen.

5. Vanskeligstilte på boligmarkedet skal få dekket sine boligbehov.

Mestring og utvikling gjennom gode tjenester. Dette oppnås ved medvirkning, samhandling på tvers og bevisste prioriteringer.

Aktiviteter:

- Delprosjektene i Boligsosialt utviklingsprogram innlemmes i ordinær drift.

6. Kommunen har robuste fagmiljøer med tilstrekkelig kapasitet og ressurser.

Aktiviteter:

- Kommunen sørger for optimal kompetanse- og ressursutnyttelse.
- Kommunen har fokus på rekruttering og har planer for kompetanseutvikling.

7. Kommunen fremmer nyskaping og har hensiktsmessig samarbeid med både interne og eksterne aktører.

Aktiviteter:

- Kommunen tilpasser tjenestene i forhold til samfunnsutviklingen.
- Virksomhetene utvikler og har velfungerende samarbeidsarenaer.

11.2 Utfordringer i økonomiplanperioden

Holmestrand kommune har en merkbar økning i antall eldre, både i aldersgruppen 67- 79 år og i aldersgruppen 80 år +. Det vil komme en sterk prosentvis økning i disse målgruppene allerede i fra 2015. Dette skjer samtidig med at kommunen får ansvar for stadig flere yngre brukere med omfattende tjenestebehov. I tillegg til dette vil det i årene fremover bli betraktelig mindre tilgang på helsepersonell. Disse utviklingstrekkene vil medføre en betydelig større belastning på kommunens pleie- og omsorgstjeneste enn det som har vært utfordringene til nå.

Den økte belastningen på helse og omsorgstjenestene og mindre tilgang på kompetent personell forutsetter at disse utfordringene imøtekommes med omlegging og fornying av dagens tjenestetilbud. Fokus på pasientens egne ressurser og forebyggende arbeid må økes, det blir viktigere nå enn tidligere å holde folk friske så lenge som mulig. Samarbeidet med frivillig sektor må også opprettholdes og videreutvikles. Innføring av velferdsteknologiske løsninger og implementering av hverdagsrehabilitering er aktuelle tiltak for å imøtekomme ovennevnte utfordringer. Begge disse tiltakene kan bidra til at flest mulig kan få mulighet til å bo hjemme så lenge som mulig og til å utsette omfattende bistandsbehov.

11.2.1 Øyeblikkelig hjelp-tilbud

Fra 1.januar 2016 er kommunene pålagt å ha et øyeblikkelig hjelp-tilbud. Kommunene Tjøme, Nøtterøy, Tønsberg, Re, Hof og Holmestrand har gjort vedtak om etablering av ny legevakt med KAD-plasser. Stokke og Andebu har signalisert at de er interessert i et samarbeid om legevakt på Kjelle som skal dekke deler av innbyggerne i de to kommunene. Basert på vedtakene er en prosjektorganisasjon under etablering. Rådmennene i de 6 samarbeidende kommunene vil utgjøre styringsgruppen. Det etableres en prosjektgruppe med 4 kommunalsjefer (Tønsberg, Tjøme, Holmestrand og Re) og 2 tillitsvalgte (legeforeningen og sykepleierforbundet).

11.2.2 Rekruttering

Fokus på kompetanse og rekruttering er viktig. Det har i perioder vært utfordringer med å rekruttere sykepleiere spesielt. Kommunen må allerede nå ta høyde for at arbeidskraften i omsorgsyrkene blir et knapphetsgode.

Med hensyn til kompetanseutvikling og behov for spesialkompetanse bør kommunen muligens se på muligheter for ytterligere interkommunalt samarbeid. I mindre kommuner er det gjerne en utfordring å kunne utnytte spesialkompetansen godt nok. Et større fagmiljø vil heve kvaliteten på tjenestene og lette arbeidet med rekruttering knyttet til kompetanseutvikling og erfaringsutveksling, noe som vil bli viktig for ytterligere styrking av tjenestetilbudet.

For å sikre gode arbeidsforhold som er viktig i forhold til omdømme og rekruttering, har kommunen startet opp med prosjekt om utvikling av mer helhetlig styrings- og arbeidsprosesser inkludert arbeidstidsordninger. Målet er å utrede om en med større faglig bredde hos personalet og mer tverrfaglig samarbeid kan sikre bærekraft, og øke kvaliteten på innholdet i tjenestene.

Utredningen skal senere danne grunnlag for utvikling av et tverrfaglig bemanningssystem fundert på de behovene som til enhver tid foreligger hos tjenestemottakerne innenfor de ulike tjenesteområdene. Systemet skal også sikre bedre arbeidstidsordninger og redusere antall ansatte som jobber ufrivillig deltid.

11.3 Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen har ført til at Holmestrand kommune bistår flere pasienter enn tidligere og ivaretar mer komplekse pasientforløp. Pasienter skrives ut raskere fra sykehus og til ulike tider av døgnet. Utskrivingene er ikke alltid i overensstemmelse med varslet tidspunkt og dette krever raske omprioriteringer i kommunen. Flere pasienter ønsker nå å bli pleiet og dø hjemme, dette er ofte ressurskrevende.

Samhandlingsreformen har medført økende trykk på flere tjenester. Det er fortsatt behov for økt omfang av samfunnsmedisinske tjenester, og tjenestekontoret opplever økt ressursbruk knyttet til kartlegging og saksbehandling, samt administrativt samarbeid internt og med andrelinjetjenesten. Kommunen har i 2014 hatt en vesentlig økning av antall overliggendøgn.

Innenfor psykisk helsevern legger samhandlingsreformen og statlige retningslinjer opp til forskyvninger av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunen. Døgn- og dagtilbud i spesialisthelsetjenesten er og blir betydelig redusert. Dette medfører at pasienter/brukere har et økende behov for kommunale helse og omsorgstjenester.

Det er kapasiteten, kompetansen og den generelle bemanningssituasjonen som er avgjørende for hvordan kommunen kan ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehuset og forebygge innleggelse. For å imøtekomme de utfordringene samhandlingsreformen og den generelle samfunnsutviklingen gir, har virksomhetene som yter helsetjenester i hjemmet og i institusjon behov for styrking av grunnbemanningen. Sykehjemmet vil fra 2015 utvide sin kapasitet med to senger.

Spesielt innenfor ergoterapi er rask utskrivning fra sykehus krevende i forhold til behovet for tett oppfølging, kort varsel og ofte behov for ulike hjelpemidler. Dette krever hard prioritering og går på bekostning av oppgaver av mer forebyggende karakter og saksbehandlingstiden for henvendelser forlenges.

For å videreføre og videreutvikle samhandlingsreformen er det imidlertid behov for å tenke nytt og fremtidsrettet om innhold, innretning og ressursutnyttelse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Tjenestene må i større grad legge vekt på aktiv omsorg, forebygging og rehabilitering, og utfordres til å ta i bruk ny teknologi og nye arbeidsmetoder.

11.4 Felles satsninger for programområdet

11.4.1 Boligsosialt utviklingsprogram

Holmestrand kommune går inn i sin siste periode i Boligsosialt utviklingsprogram, som gjennomføres i partnerskap med Husbanken region sør frem til oktober 2015. Innen utgangen av 2015 skal Boligsosial Handlingsplan 2011 – 2014 rulleres for å beskrive status og utfordringer på dette området for de neste fire årene.

Ansatte har lagt ned en formidabel innsats siden 2011 med planlegging og gjennomføring av flere delprosjekter for å styrke kommunens tverrfaglige bolig- og tjenestetilbud og sikre bostedsløse- og vanskeligstilte innbyggere en trygg og tilpasset bolig. I 2015 skal kommunen sørge for at programinnsatsen implementeres i ordinær drift, noe som forutsetter at graden av egeninnsats opprettholdes og at det legges inn investeringer i budsjettet på enkelte områder. Ulike tilskuddsordninger benyttes fremdeles maksimalt for at eksterne midler skal dempe virksomhetenes kostnader til gjennomføring av delprosjekter og kommunens investeringskostnader knyttet til disse.

Organisering og koordinering av boligsosialt arbeid, boligsosiale tjenester og helse- og omsorgstjenester

Delprosjektet skal bidra til at personer som mottar tjenester fra kommunen opplever et helhetlig tilbud der bolig utgjør en del av helheten. Det er implementert en ny struktur som skal sikre tverrfaglig samhandling internt i organisasjonen og med aktuelle eksterne aktører. Blant annet er det opprettet et nytt tverrfaglig Boligutvalg med forbedrede rutiner for boligtildeling, støtte og oppfølging i bolig til vanskeligstilte. Prosjektet evalueres gjennom høsthalvåret 2014 for å sikre forankring av ny struktur før endringene blir presentert i sin helhet. Delprosjektet blir ledet fra virksomhet Helse og oppvekst.

Boliger til personer med funksjonshemming

Delprosjektet skal bidra til at personer med utviklingshemming og personer med utviklingsforstyrrelser i kommunen får et bolig- og tjenestetilbud som fremmer selvstendighet og selvbestemmelse. I 2013 til 2014 ble det utført en gjennomgang av alle bofellesskapene for vurdering av disse som hjem for beboerne og som arbeidsplass for personalet. Gjennomgangen resulterte i et Bystyrevedtak i juni 2014 der det besluttes at Holmestrand kommune skal arbeide med å avvikle Øvre Gausen og Fosskollen bofellesskap parallelt med at det etableres et nytt kommunalt bofellesskap for de aktuelle beboere. I 2015 skal kommunen prosjektere og bygge et

bofelleskap for personer med nedsatt funksjonsevne med 8 leiligheter, fellesareal og nødvendige basearealer på Rove Gård.

Kommunen skal også arbeide med inngå en avtale med Re kommune som vertskommune for framtidig behov for avlastningstilbud. Dette kan styrke fagmiljøet på dette området betydelig for begge kommuner.

Bostedsløshet

Delprosjektet ledes fra NAV og har bestått av tre hovedtiltak for å bekjempe og forebygge bostedsløshet i Holmestrand kommune. For å bekjempe bostedsløshet har det vært arbeidet med å etablere egnede midlertidige boliger. Arbeidet resulterte i etablering av to nye hybler og en leilighet som midlertidig bolig i 2013. For å forebygge bostedsløshet ble det etablert rutiner for å forhindre utkastelser i form av tilleggsavtaler, også i 2013. Det tredje hovedtiltaket «fra leie til eie» har vært gjennomført fra 2013-2014. Her har NAV bistått husstander i kommunalt disponerte boliger med eieretablering for å frigjøre boliger til vanskeligstilte. Det har totalt vært arbeidet med 30 husstander. Innen utgangen av 2014 har det lyktes å få til eieretablering for 10 av disse husstandene.

I 2015 vil det fokuseres spesielt på å forhindre bostedsløshet hos personer med rus- og/eller psykiatrilaterte utfordringer. Kommunen har erfart at personer med slike utfordringer har store problemer med å skaffe seg egnet bolig gjennom etablerte ordninger, og at det er behov for en boligkoordinator med et spesielt oppfølgingsansvar rettet mot boligetablering og tjenestekoordinering for denne gruppen. Fylkesmannen i Vestfold har støttet kommunens etablering av funksjonen Boligkoordinator med kr. 560 000,- i 2014.

Egnede boliger til personer med psykiske lidelser og/eller ruslidelser

Virksomhet Hjemmebasert omsorg, ved Psykisk helsetjeneste for voksne, har gjennomført et forprosjekt fra 2013 til 2014 for å avdekke boligbehov hos personer med psykisk lidelser og/eller ruslidelser i kommunen. Forslag til tiltak for at boligmassen blir bedre tilpasset målgruppens behov ble lagt frem for Bystyret i juni 2014. Det ble informert om at Rådmann vil prioritere å igangsette et prosjekt for å utrede muligheter og kostnader med etablering av lavterskel bo tilbud. Dette er med tanke på de spesielt vanskeligstilte personer som står i fare for å bli bostedsløse. Rådmann foreslo videre at Holmestrand kommune anmoder Holmestrand boligstiftelse om et særskilt samarbeid om tilpasninger og endringer i tilgjengelig boligmasse, slik at de egner seg til tjenesteyting overfor personer med psykiske lidelser og/eller ruslidelser. I tillegg ble det informert om at Rådmannen vil foreta en helhetlig vurdering av fremtidig utnyttelse av kommunens egen sentrumsnære tomt i Nærskildsgate med tanke på videre utvikling av tjenestetilbudet i Holmestrand. Det vil arbeides videre på alle disse tre områdene i 2015.

Kommunen har per i dag to boveiledere fordelt på henholdsvis 100 pst og 70 pst stilling. I tillegg er kommunen i ferd med å rekruttere en tredje boveileder etter å ha mottatt midler fra Fylkesmannen i Vestfold, også denne i 70 pst stilling. I løpet av høsten 2014 vil kommunen dermed ha ressurser tilsvarende 2,4 årsverk til brukerrettede oppfølgingstjenester i bolig.

11.4.2 Innføring av velferdsteknologi

Holmestrand kommune startet innføring av velferdsteknologi i 2013 med gjennomføring av pilotprosjektet «Digitalt natt tilsyn» fra 2013 til 2014. Sammen med fem andre kommuner testet vi ut velferdsteknologi i samarbeid med denne teknologiutvikleren Arena Helseinnovasjon. Prosjektet ble også følgeforsket av et forskerteam ved Høgskolen i Buskerud. Prosjektet videreføres og utvides gjennom 2014 og 2015 med innføring av digitalt alarmsystem knyttet til heldøgns omsorg i sykehjem og omsorgsboliger. Kommunen innfører også i perioden Mobil omsorg i hjemmetjenestene og tester ut nettbrett i tjenester til personer med psykisk utviklingshemming.

11.4.3 Hverdagsrehabilitering

Holmestrand kommune startet opp innføring av hverdagsrehabilitering som tjeneste i 2014, og vil intensivere og utvide satsningen i 2015.

Virksomhet Botilbud for funksjonshemmede fikk tilskudd fra Helsedirektoratet i 2014 til et prosjekt med hverdagsrehabilitering til personer med psykisk utviklingshemming. Prosjektet heter «Fra mottaker til deltaker» og blir følgeforsket av Senter for omsorgsforskning Vest som del av den nasjonale satsningen på hverdagsrehabilitering.

Virksomhet Hjemmebasert omsorg har startet et prosjekt med hverdagsrehabilitering som tjeneste til hjemmeboende med behov for rehabilitering. Tverrfaglig samarbeid med styrket fokus på ergoterapi og fysioterapi skal bidra til at flere kan bo hjemme lenger og til å utsette omfattende bistandsbehov hos flere.

11.4.4 Samarbeid med frivillig sektor

Holmestrand kommune tok i juni 2012 initiativ til et økt samarbeid med frivillig sektor. Høsten 2013 ble arrangementet «Å løfte i fellesskap» gjennomført med en påfølgende idédugnad for innsamling av innspill til nye måter og områder for samarbeid. Arbeidet ble oppsummert i en rapport og lagt frem for Bystyret i juni 2014.

Foruten at «Å løfte i fellesskap» vil arrangeres som en samarbeidsplattform hvert år, skal arbeidet videreføres med utarbeidelse av kommunale rutiner for samhandling med frivillig sektor. Høsthalvåret 2014 har det vært arbeidet med utforming av nye internettsider som skal sikre tilgjengelighet og rekruttering. Holmestrand kommune vil fortsette arbeidet på begge disse områdene i 2015 i nært samarbeid med frivillig sektor. Målet er å etablere varige gode samarbeidsplattformer.

11.5 Økonomiske rammer for programområdet

Helse, sosial og omsorg	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Felles HSO						
Utgifter	16 398	15 228	2 037	2 037	2 037	2 037
Inntekter	-1 377	-1 040	-1 040	-1 040	-1 040	-1 040
Netto driftsutgifter	15 021	14 188	997	997	997	997
NAV						
Utgifter	20 775	20 701	21 251	21 251	21 251	21 251
Inntekter	-2 155	-1 795	-1 795	-1 795	-1 795	-1 795
Netto driftsutgifter	18 621	18 906	19 456	19 456	19 456	19 456
Hjemmetjenester						
Utgifter	48 933	49 133	50 065	50 265	50 465	50 665
Inntekter	-13 867	-11 942	-11 484	-11 484	-11 484	-11 484
Netto driftsutgifter	35 066	37 191	38 580	38 780	38 980	39 180
Bo- og aktivitetstilbud funksjonshemmede						
Utgifter	49 614	53 764	62 721	62 605	62 605	62 605
Inntekter	-7 508	-8 308	-12 389	-12 299	-12 299	-12 299
Netto driftsutgifter	42 106	45 456	50 331	50 305	50 305	50 305
Helse og oppvekst						
Utgifter	56 893	55 065	56 974	56 974	56 974	56 974
Inntekter	-20 979	-18 331	-17 427	-17 727	-17 927	-18 027
Netto driftsutgifter	35 914	36 734	39 546	39 246	39 046	38 946
Heldøgns omsorg						
Utgifter	78 657	76 830	79 454	79 454	79 454	79 454
Inntekter	-16 781	-14 428	-14 414	-14 414	-14 414	-14 414
Netto driftsutgifter	61 877	62 388	65 041	65 041	65 041	65 041
Programområde Helse, sosial og omsorg						
Utgifter	271 270	270 721	272 502	272 586	272 786	272 986
Inntekter	-62 667	-55 844	-58 549	-58 759	-58 959	-59 059
Netto driftsutgifter	208 603	214 877	213 953	213 827	213 827	213 927

Til tross for store budsjettøkninger innenfor helse, sosial og omsorg ser det i tallene ikke ut til å være stor endring. Dette skyldes at utgiftsposten til kommunal medfinansiering på 13,2 mill. kroner var budsjettetert innenfor programområdet. Denne posten er nå fjernet fra budsjettet grunnet bortfall av kommunal medfinansiering, jf. statsbudsjett for 2015.

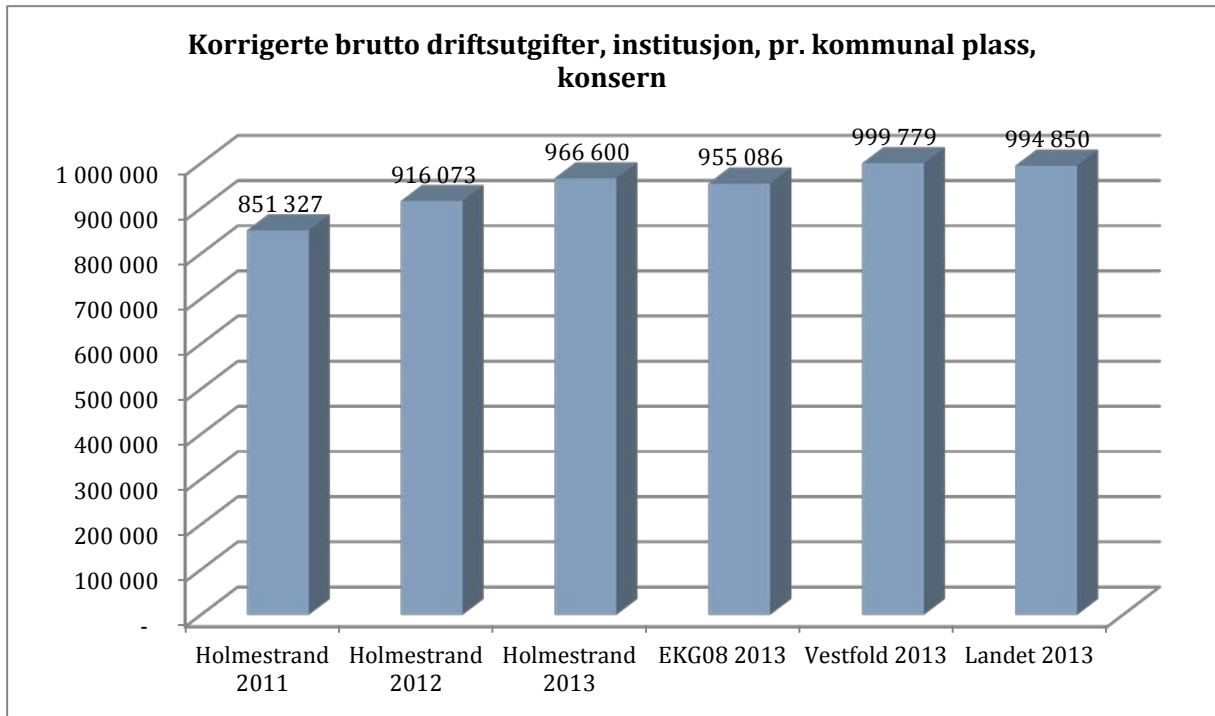
Budsjettet for kommunal medfinansiering lå i 2014 budsjettetert på Felles HSO i tabellen ovenfor.

11.6 Nøkkeltall for programområdet

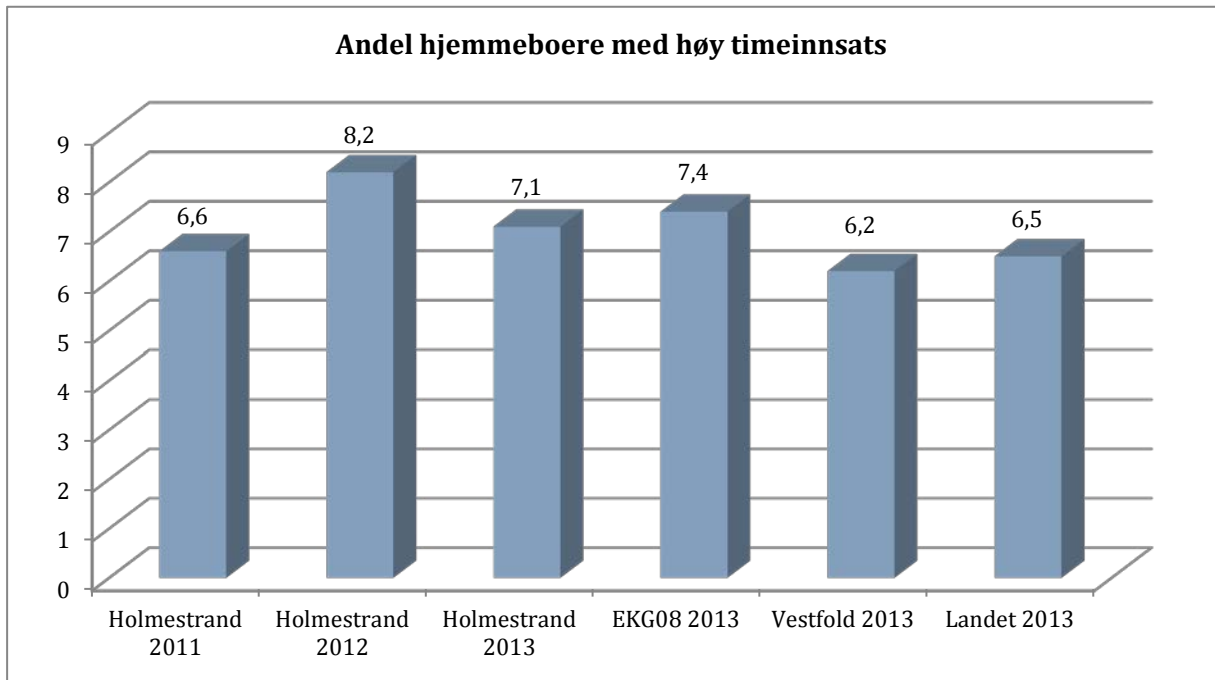
Programområdet helse, sosial og omsorg omfatter en rekke tjenester og tilbud som er lite homogene. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å presentere nøkkeltall som dekker samtlige områder i økonomiplanen. Det er plukket ut noen nøkkeltall som viser de økonomisk sett største tjenestene.

Grafen nedenfor viser korrigerede brutto driftsutgifter per kommunal institusjonsplass. Dette sier noe om kostnadseffektiviteten til kommunene. Utgiften per plass har i Holmestrand de siste

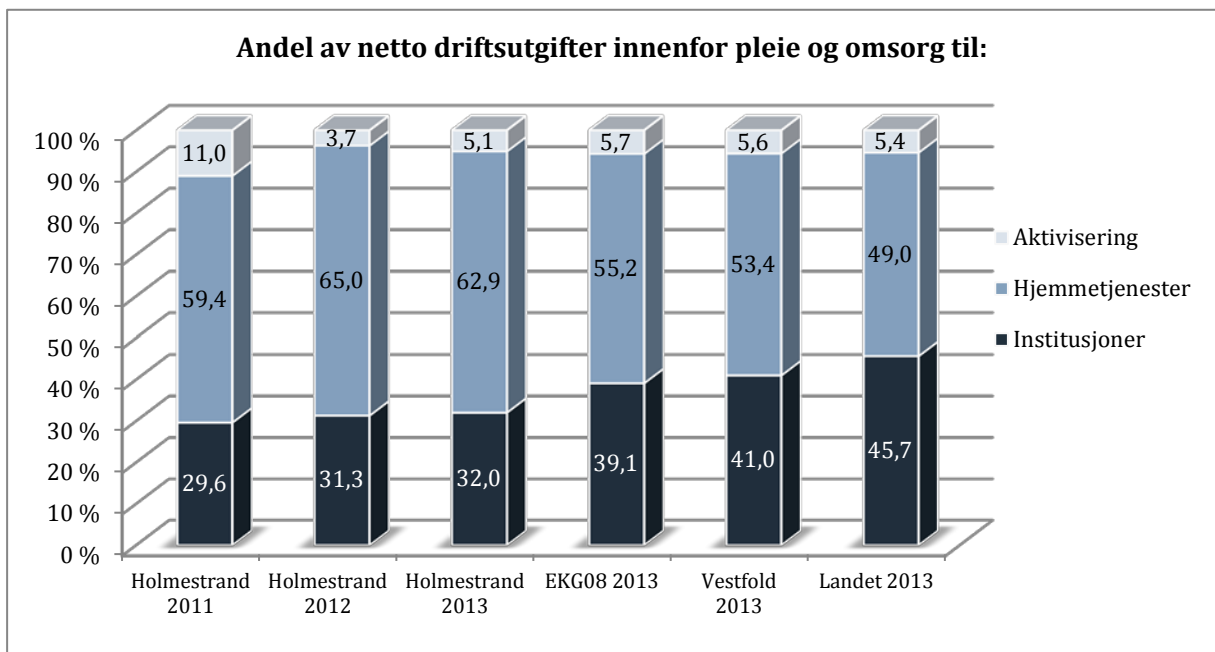
årene nærmet seg de andre gjennomsnittene, men ligger fremdeles lavest i dette sammenligningsgrunnlaget, med unntak av gjennomsnittet for sammenlignbare kommuner (kommunegruppe 08).

Holmestrand har tradisjonelt sett hatt en høyere andel av brukere i kategorien hjemmeboende ressurskrevende. Når nøkkeltall fra fagsystemet sammenholdes med kostra-tallene er det på dette området relativt store avvik. I grafen nedenfor er det for Holmestrand sin del derfor brukt kvalitetssikrede tall fra fagsystemet, og disse er altså ikke identiske med det som er meldt inn til SSB.

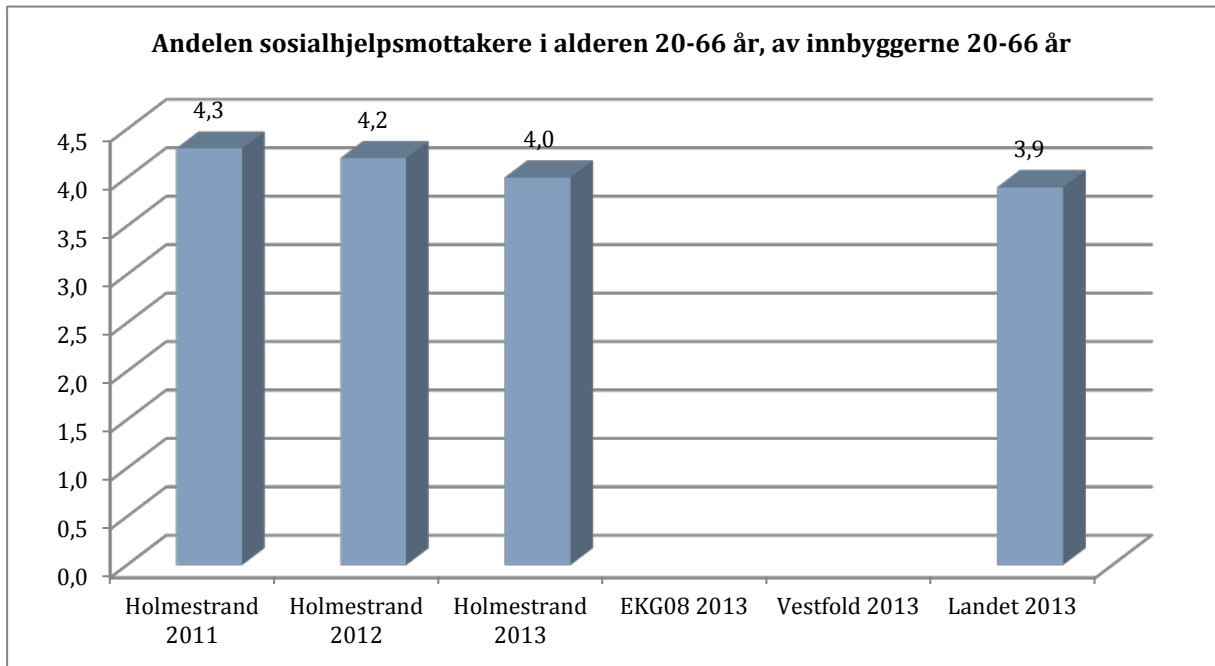

Ved å bryte opp netto utgifter innenfor pleie og omsorg, kan kommunens prioritering skimtes. I forhold til de andre kommunene, kanaliserer Holmestrand en større andel av midlene til hjemmetjenesten. Dette går spesielt på bekostning av institusjonstjenester, og er en villet dreining av midlene i Holmestrand.

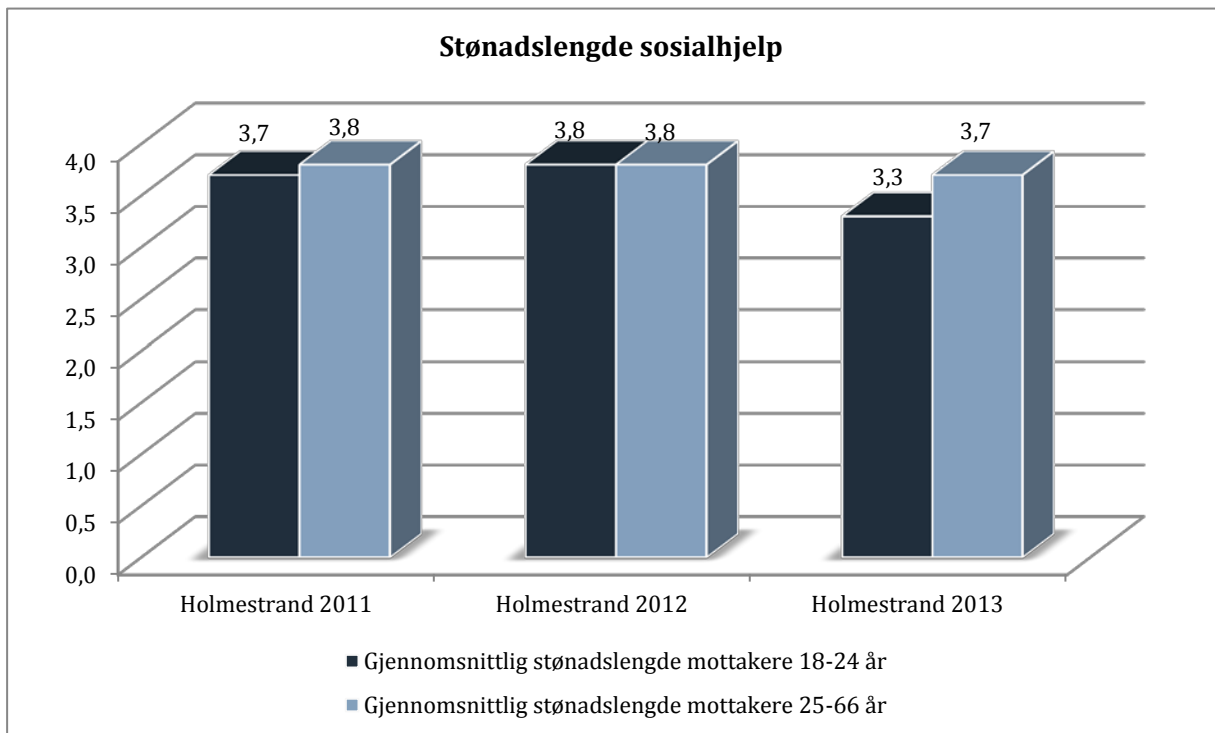

Grafen nedenfor viser at andelen sosialhjelpsmottakere sakte med sikkert har blitt redusert de siste tre årene i Holmestrand. Gjennomsnittstall for kommunegruppe 8 og Vestfold er p.t. ikke presentert på SSB sin statistikk (kan blant annet skyldes at flere kommuner har sendt åpenbart

ukorrekte tall, eller det ikke er sendt inn i det hele tatt). Vi kan derfor bare sammenligne oss med landsgjennomsnittet, som viser at Holmestrand nå ligger omtrent på samme nivå som landet.

Grafen nedenfor viser gjennomsnittlig stønadslengde for henholdsvis aldersgruppene 18-24 år og 25-66 år. Stønadslengden har de siste tre årene ligget relativt stabil, men for den yngste aldersgruppen er det en markant nedgang i 2013. Det finnes dessverre ikke tall i statistikken for gjennomsnittene i kommunegruppen, fylket eller landet.

11.7 NAV Holmestrand

Ansvarsområdet omfatter blant annet:

- Økonomisk sosialhjelp etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsetaten
- Kvalifiseringsprogram etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsetaten
- Sikre midlertidig botilbud etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsetaten
- Gi opplysning, råd og veiledning herunder økonomiskrådgivning, etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsetaten
- Bosetting av flyktninger etter avtale med IMDI
- Introduksjonsprogram for flyktninger etter Introduksjonsloven
- Statlig bostøtte, startlån og tilskudd etter Husbankens regelverk
- Boligtildeling

Virksomheten har følgende årsverk og ansatte:

Tjeneste	Årsverk	Ansatte
Sosialhjelp/KVP	3,0	3
Flyktninger/flyktninger Hof	1,0	2
Gjeld/startlån	1,0	1
Bolig/Boligkoordinator	2,0	2
Råd/veiledning	1,6	2
Frivillig forvaltning/Bostøtte	1,0	1
Sum	9,8	11

11.7.1 utfordringer

Det er vanskelig å forutsi hvordan sosialhjelpen vil utvikle seg i planperioden. Dette er helt avhengig av utviklingen i samfunnet og arbeidsmarkedet forøvrig. Midlertidig bolig er avklart og igangsatt i 2014, og avvik i tilsyn fra Fylkesmannen er lukket. Kostnader i forbindelse med istandsettingen er betalt av NAV.

Husbanken har presisert at målgruppen for startlån er vanskeligstilte, noe som krever mer og grundigere arbeid fra NAV. I 2014 har rammen for startlån vært på 30 millioner. Rammen anbefales videreført med tanke på ansatt boligkoordinator som vil fortsette arbeide med å sørge for at flere for etablert seg i egen bolig.

Flyktningene krever mer oppfølging for å bli integrert. Store deler av året har vi økt ressursen fra 60 pst til 80 pst for å løse oppfølgingsbehovet for å sette dem bedre i stand til/bistå med å skaffe arbeid. NAV Holmestrand bistår NAV Hof med integrering/oppfølging av flyktninger. Hof dekker en 40 pst stilling ved NAV Holmestrand. Vi har orientert NAV Hof om at hvis samarbeidet skal videreføres må NAV Holmestrand ha en vertskontorrolle.

Det ble søkt Husbanken om midler til en boligkoordinator. Søknaden er innvilget og vil etter søknad kunne innvilges i tre år. Målet for tiltaket er færre bostedsløse i Holmestrand kommune, og flere vanskeligstilte i trygge egnede boforhold. I løpet av 2014 har vi gjennomført et prosjekt «Fra å leie til å eie». De erfaringene NAV har fra prosjektet vil boligkoordinator ta med seg i sitt videre arbeid.

NAV har for øvrig en sekretærrolle, hvor ansvaret er å forberede saker til boligutvalget. Vi deltar også i boligutvalget. Det er fortsatt vanskelig å finne egnet bolig til vanskelig bobare i Holmestrand.

Flere av NAV sine brukere registrer seg og søker om ytelser elektronisk. Det gjelder også for husbanken hvor en nå kan søke om bostøtte elektronisk. Det er stor pågang av personer som trenger hjelp til sine gjeldsutfordringer. Dette kan også knyttes til utfordringer i dagens samfunn.

11.7.2 Interne nøkkeltall

Kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Det er et måltall på 10 personer på KVP. Tallet har variert i løpet av 2014 da flere har avsluttet KVP. Nye vil bli tatt inn i tiltaket.

Ungdom

NAV har hovedfokus på oppfølging av ungdom og er meget godt fornøyd vårt samarbeid med Holmestrand kommune når det gjelder praksisplasser for ungdom. Vi har satt av en større stillingsressurs for oppfølging av ungdom enn vi har i forhold til oppfølging av andre arbeidsledige. Vi vil se på effekten av vårt arbeid med ungdom. Vi vil gjennomføre en kartlegging for å avklare om vi bør iverksette andre tiltak. Dette har høy prioritet hos oss.

Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten i Holmestrand ligger på samme nivå som Vestfold fylke på 3,1 pst. Dette er en økning. Dette tilsvarer en forventet utvikling av arbeidsledigheten.

Sykemeldte

Det er en økning i legemeldt sykefravær i Holmestrand. 2.kvartal 2013 var legemeldt sykefravær på 5,2 pst. I 2. kvartal 2014 var legemeldt sykefravær redusert til 5,8 pst.

Uførhet

Det er økning i antall personer mellom 18 og 67 år som har uførepensjon i Holmestrand. Etter første halvår i 2013 var det 692 personer, eller 10,4 pst, som hadde uføre pensjon. Etter første halvår 2013 var antallet økt til 816 personer, eller 12,1 pst.

Økonomisk sosialhjelp

Fra oktober 2013 økte utbetalingen på økonomisk sosialhjelp. Den utviklingen ble videreført fram til april 2014. I første tertial var det en gjennomsnittlig utbetaling per måned på 0,96 mill. kroner, mens det i annet tertial var en månedlig utbetaling på 0,75 mill. kroner. Det er vanskelig å forutsi utviklingen i forhold til sosialhjelp da det er mange faktorer som spiller inn.

11.8 Hjemmebasert omsorg

Ansvarsområdet omfatter blant annet:

- Helsetjenester i hjemmet, herunder hjemmesykepleie
- Medikamenthåndtering og ambulans oppfølging
- Personlig assistanse, herunder hjemmehjelp
- Opplæring og brukerstyrt personlig assistanse (BPA).
- Bistand ved utløsning av trygghetsalarmer
- Legemiddelassistert behandling (LAR) og rusteam

Virksomheten utbetaler også omsorgslønn, drifter brukerstyrt aktivitetssenter for psykisk syke og møtested for rusavhengige. Tjenestene ytes i private hjem, på aktivitetssenteret, på møtestedet og i samlokalisert bolig. Kommunens kriseteam er også tilknyttet virksomheten.

Virksomheten har ansvar for drift av Kjærsenteret, som er et treffsted for eldre. Målet med senteret er å forebygge isolasjon og utsette hjelpebehov. Senteret har daglig drift av kantine og tilbyr tilpassende og varierte aktivitets- og kulturtilbud og for eldre. Det er høy grad av frivillighetsarbeid på Kjærsenteret og mange frivillige organisasjoner som er tilknyttet stedet. Flere aktiviteter knyttet til forebyggende arbeid for eldre, har blitt innført.

Virksomheten har følgende årsverk og ansatte:

Tjeneste	Årsverk	Ansatte
Virksomhetsleder	1,00	1
Systemansvarlig Profil fagsystem	0,75	1
Hjemmetjenesten	31,45	45
Psykisk helsetjeneste for voksne	20,62	29
Brukerstyrt personlig assistanse	5,58	15
Kjærsenteret	2,45	3
Sum Hjemmebasert omsorg	61,85	94

11.8.1 utfordringer

Flere pasienter, mer kompleksitet og økt krav til dokumentasjon fører til at personalet bruker mer tid på å tilegne seg oppdatert informasjon og på å dokumentere. Dette fører til økt tidsbruk på informasjonsinnhenting og dokumentasjon og mindre brukerrettet tid. For å kunne få tilgang til informasjon og mulighet til å dokumentere hjemme hos pasientene, skal det innføres Mobil PROFIL. Dette arbeidet er påbegynt, men har hatt tekniske utfordringer som nå vil bli løst. Hjemmetjenesten bistår flere pasienter enn tidligere og det er mer komplekse pasientforløp. I hjemmesykepleien er det ikke forskjell på hverdag og helg i forhold til tjenestebehov og det er økt krav til dokumentasjon og elektronisk samhandling. Flere pasienter ønsker å være i hjemmet når de dør og dette er ofte ressurskrevende.

For å ta imot utskrivningsklare pasienter, drive forebyggende arbeid mot innleggelse og eventuelt behandling i hjemmet, må bemanningssituasjonen i hjemmetjenesten endres og kompetansen økes.

Når det gjelder brukerstyrt personlig assistanse kan den foreslåtte rettighetsfestingen av tjenesten i pasient- og brukerrettighetsloven medføre at flere brukere velger denne formen for tjenesteyting og at dette kan medføre endringer i tjenesteutøvelsen og gi betydelige økte kostnader. Det er allerede økte kostnader på denne tjenesten som skyldes behov for ressurskrevende tjenester.

Psykisk helsetjeneste for voksne, merker også et økende behov for kommunale helse og omsorgstjenester. Dette skyldes i stor grad en forskyvning av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunen. Døgntilbudene og dagtilbudene i spesialisthelsetjenesten er blitt betydelig redusert og medfører et økt behov på kommunalt nivå. Dette gir virksomheten store utfordringer i forhold til kompetanse og ressurser, de mest ressurskrevende brukerne har vi ikke kompetanse til å ivareta selv. Det vil også være behov for ressurser til å kjøpe rehabiliteringsplasser til rusmiddelavhengige.

I tillegg til å trenge omfattende helse- og omsorgstilbud har pasientene/brukerne også behov for bolig, med og uten bemanning. Virksomheten ser behov for å bygge egnede boliger og for rus/psykiatri pasienter og har i den forbindelse ansvar for et delprosjekt innunder boligsosialt utviklingsprogram som belyser og utdyper disse utfordringene.

11.9 Botilbud for funksjonshemmede

Virksomheten yter tjenester til barn, unge og voksne med nedsatt funksjonsevne.

Tjenestene gis i form av:

- Heldøgns helse- og omsorgstjenester til beboere ved fem bofellesskap
- Avlastning i institusjon
- Aktivitetstilbud på dagtid ved 7- tallet (seniortilbud) og Våleveien
- Privat avlastning
- Støttekontakt – fritidskontakt. Gruppetilbud i form av etter skoletid tilbud og svømmegruppe
- Koordinering av tjenester i form av individuell plan
- Kjøp av heldøgns omsorgstjenester, avlastningstilbud og arbeidstilbud

Virksomheten omfatter følgende tjenester og årsverk:

Tjenester	Årsverk	Ansatte	Brukere
Botilbud med heldøgns bemanning, avlastning og dagtilbud	50,6	91	
Virksomhetsleder, tjenesteledere, tiltakskoordinator	3,5	4	
FFA-fritid for alle, svømmegruppe og etterskoletidtilbud	0,6	6	8
Støttekontakter			43
Avlastning (privat/i institusjon)			8/4
Individuelle planer (hjemmeboende)			20
VTA – plasser – Våleveien produkter			23
Dagtilbud ved Våleveien 4 dager pr uke			7
Dagtilbud ved 7- tallet (seniortilbud) 2 dager pr uke			6
Kjøp av tjenester			8
Sum	54,7	101	

11.9.1 utfordringer og satsningsområder

Samlokalisering av Fosskollen og Øvre Gausen bofellesskap og etablering av tilbudet i nye lokaler på Roveområdet videreføres i 2015. Innflytting forventes i løpet av første halvår av 2016.

Avlastningstilbudet som nå driftes ved Fosskollen må videreføres et annet sted. Dette planlegges ivarettatt ved å utvide allerede inngått samarbeidet med Re kommune om avlastning til barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

Hverdagsrehabiliteringsprosjektet «fra mottaker til deltager» videreføres og videreutvikles i 2015 i samarbeid med prosjekt hverdagsrehabilitering i hjemmebasert omsorg.

Fremtidig behov for boliger for unge brukere med nedsatt funksjonshemmede må utredes og planlegges. Tidligere kartlegginger viser behov for ulike boligtyper for denne gruppen. Konkrete og realistiske planer sikres gjennom god brukermedvirkning og politisk forankring. Etablering av ambuleringstjenester til målgruppen vil bli vurdert som en videreutvikling av tjenestetilbudet.

En viktig satsning i 2015 blir å sikre en hensiktsmessig drift, et meningsfylt innhold og et forutsigbart tilbud ved nytt aktivitetssenter. Presset på denne type tjenester er økende.

Virksomheten engasjement i KS- prosjektet "Støttekontaktprosjektet" videreføres. Virksomheten vil i 2015 vektlegge kvalitetssikring av støttekontakt og avlastnings-tjenestene. Målet er å utvide tilbud i fritidsgrupper og etablere samarbeid med frivillige.

Virksomheten vil fortsette å ha høyt fokus på arbeidsplanlegging og økonomistyring for å sikre riktige tjenester, effektiv drift og god ressursutnyttelse.

Kravene til kvalitetsmessige gode tjenester tilsier rekruttering av personell med relevant fagkunnskap og at ansatte gis mulighet for systematisk faglig utvikling og økt kompetanse.

11.10 Helse og oppvekst

Virksomheten yter tjenester innenfor:

- Miljørettet helsevern, smittevern, folkehelsearbeid, samfunnsmedisin og kommunelegekontor
- Helsestasjons- og skolehelsetjeneste, ungdomshelsestasjon og jordmortjeneste
- Fysio-, ergoterapitjenester og hjelpemiddelhandtering
- Barneverntjenester
- Psykisk helsetjenester og drift av ulike samarbeidsarenaer rundt barn og unge
- Tiltak for enslige mindreårige flyktninger og samarbeid med IMDi om bosetting
- Tjenestekontor med ansvar for samhandling internt og eksternt samt vedtaks- og klagebehandling
- Deltakelse i interkommunale ordninger; legevakt, barnevernvakt, krisesenter for kvinner og menn og mottak for mennesker utsatt for seksuelle overgrep

Virksomheten bidrar til å sikre innbyggerne nødvendig helsehjelp og medvirker til helsefremmende og forebyggende arbeid. Tjenestene har knappe ressurser som disponeres til beste for brukere. Stadig nye statlige føringer, uten medfølgende økonomiske midler, gjør at tjenestene må yte mer og gjennomføre flere oppgaver, uten å få ekstra ressurser.

Tjeneste	Årsverk	Ansatte
Kommuneoverlege ¹⁾	5,38	8
Helsesøstertjeneste	6,97	10
Fysio- og ergoterapitjeneste ²⁾	2,7	4
Barneverntjeneste ³⁾	7,8	8
Virksomhetsleder	1	1
Psykisk helsetjeneste for barn og unge	2	3
Tiltak for enslige mindreårige flyktninger	9,41	16
Tjenestekontor	4,3	6
Sum Helse og oppvekst	39,56	56

1) Medregnet turnuslege – ikke medregnet kommunens allmennlegetjeneste – 9 pers

2) Ikke medregnet privatpraktiserende fysioterapeuter med driftstilskudd tilsvarende 7 årsverk – 9 pers.

3) Medregnet engasjementstillinger finansiert av statlige midler og 80 % merkantil ressurs

11.10.1 Utfordringer

Virksomheten har fokus på forebyggende aktivitet og tidlig intervensjon i alle tiltak og overfor alle aldersgrupper. Kompetanseutvikling i virksomhetene er også rettet spesielt mot det å komme tidlig inn i alle forløp.

Presset på de forebyggende tjenestene er stort. Forhold som bidrar til det økte presset er bl.a. tidlig utskrivning av nyfødte som medfører behov for tett oppfølging av nybakte mødre i forhold til ammeveiledning, vektoppfølging og økt usikkerhet hos foreldre.

Det er innført nye vaksiner i skole og helsestasjon. Det er krav om høyde- og vektmåling av alle elever i 3. og 8 klasse og oppfølging av funn i forhold til nasjonale retningslinjer for

forebygging, utredning og behandling av overvekt og fedme hos barn og unge. Arbeidet med dette er svært ressurskrevende og går på bekostning av annet oppfølgingsarbeid.

Det er fortsatt stort behov for å drive ulike gruppetilbud i skolen, eksempelvis; for barn av skilte foreldre, psykologisk førstehjelp på ulike klassetrinn, barn av psykisk syke foreldre og foreldreveiledning.

11.10.2 Prioriterte satsingsområder

Kompetanseutvikling – God oppvekst Holmestrand

Kommunes samlede kompetanseutvikling på fagfeltet rundt utsatte barn og unge i 2014 videreføres. Organisering av ulike prosjektaktiviteter er forankret i God oppvekst Holmestrand. Gruppen har deltakere fra alle virksomheter. Holmestrand kommune vet at barn og unge som vokser opp i hjem med rusproblemer, som blir utsatt for vold eller har psykisk syke foreldre har høyere risiko enn andre barn til å utvikle psykiske og fysiske plager selv. Forebygging kan gi nødvendig nytte!

«Ung i Holmestrand»

Det ble i mai 2013 gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant alle barn og unge i 8., 9. og 10. trinn på Gjøklep ungdomsskole. Hovedkonklusjonene viser at de fleste ungdommer i Vestfold og Holmestrand trives i hverdagen sin, og lever aktive og sunne liv. Datafunnene peker på områder det er grunn til å ha fokus på framover.

Flere ungdommer, særlig jenter, oppgir at de opplever hverdagen som stressende og at de bekymrer seg mye i det daglige. Her ligger Vestfold og Holmestrand litt over de nasjonale tallene. Holmestrand kommune har etablert en prosjektgruppe, «Ung i Holmestrand» som allerede har gjennomført tiltak og som vil fortsette samarbeidet fremover.

«Nye SAMBUH»

Prosjekt «Nye SAMBUH» (Samordnede tjenester for barn og unge i Holmestrand) har som mål å revidere og re-implementere etablert metode for samhandling til beste for barn, unge og familier i Holmestrand. SAMBUH-metoden sikrer faste møtearenaer med deltakere fra hjelpetjenestene rundt barn og unge, samt alle skoler og barnehager, både private og kommunale.

Metoden er i behov av revisjon etter 12 års drift. Dette utviklingsarbeidet er etablert i "God oppvekst" og gjennomføres på tvers av virksomhetsgrenser. Aktiviteten er søkt finansiert med eksterne tilskudd og er tildelt midler fra Fylkesmannen, KoRus Borgestadklinikken og Helsedirektoratet.

Rådmannen har hatt flere runder de siste par år, med interne drøftinger på tvers i organisasjonen om å søke om tilskudd til psykolog. Dette tiltaket er ikke prioritert på grunn av mangel på egenfinansiering. Revideringen av SAMBUH-metoden i 2015, samt at Re kommune har søkt – og fått tilskudd, har til sammen gjort at rådmannen velger å sende inn en søknad på en 50 pst psykologstilling, og som kan legge grunnlaget for en hel stilling ved et kommunesamarbeid.

Statlig styrking innenfor helse og barnevern

Helsestasjonen ble våren 2014 tilført statlige midler tilsvarende helsesøster i 50 % stilling, og har kunnet styrke helsestasjon og skolehelsetjenesten. Det er forventet ytterligere styrking i 2015. Til tross for økt kapasitet er presset på helsesøstertjenesten fortsatt stort, spesielt innen oppfølging i skolehelsetjenesten.

Det kommunale barnevernet er styrket med statlige midler i perioden 2011-2014. Midlene videreføres og gir økt kapasitet innen saksbehandling og forebyggende tiltak. Virksomheten ser positiv utvikling i barneverntjenesten, til tross for flere nye omsorgsovertakelser holdes kostnadsnivået nede ved at det har ikke vært behov for ressurskrevende tiltak på institusjon. Den omfattende forebyggende aktiviteten fortsetter.

Samhandling i omsorg

Kommunens samhandling med 2. linjetjenester rundt utskrivningsklare pasienter bidrar til stort trykk på flere tjenester i virksomheten. Kommunen fatter vedtak i forhold til pasienter som krever spesialiserte tjenester innenfor ergo- og fysioterapi, sykepleie og medisinfaglig kompetanse kontinuerlig etter utskriving. Innenfor ergoterapi er rask utskriving fra sykehus krevende i forhold til behovet for tett oppfølging, kort varsel og ofte behov for spesielle hjelpemidler. Ergoterapiressursen i kommunen ble styrket fra 50 pst til 100 pst i 2014.

Folkehelse og samfunnsmedisin

Holmestrand kommune prioriterer fortsatt midler til helsefremmende og forebyggende arbeid, noe som gjør det mulig å fortsette prosjekter for fysisk aktivitet og forebygging overfor barn, ungdom og eldre. I tillegg er det prioritert videreføring av ressurser til Folkehelsekoordinator i 40 pst stilling. Kommunens Folkehelseprofil blir fulgt nøye, statistikken analyseres og det vurderes i forhold til behov for igangsetting av tiltak.

11.11 Heldøgns omsorg

Virksomheten omfatter følgende tjenester:

- Drift av kommunens lang- og korttidsplasser i institusjon
- Omsorgsboliger med heldøgns bemanning
- Kjøkken og vaskeri
- Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente
- Merkantile (Rove)

Tjeneste	Årsverk	Ansatte
Avd. A/D inkl. tjenesteleder og 0,34 tilsynslege	26,3	56
Avd. B/C inkl. tjenesteleder	23,0	46
Dagaktivitet hjemmeboende demente	1,2	3
Vaskeri	1,3	2
Rovebakken inkl. 50 % tjenesteleder	15,8	28
Rove gård 3-tallet inkl. 50 % tjenesteleder	15,9	28
Kjøkken	6,1	10
Merkantile Rove	2,8	3
Virksomhetsleder	1,0	1
SUM	93,4	177

Tabellen nedenfor viser beleggsandelen på de ulike tjenestene virksomheten tilbyr:

Sykehjemmet - tall i pst/antall	Perioden 1.1. - 1.10.14
Avdeling A	94,95
Avdeling B ¹⁾	118,23
Avdeling C	97,24
Avdeling D	97,17
Antall solgte middager utenfor sykehjemmet	17.450
Rovebakken omsorgsbolig	92,8
3-tallet omsorgsbolig	93
Dagaktivitetstilbud hjemmeboende demente	100

1) Inkludert kjøp av en plass i Sande (to plasser tom februar)

Aktivitetstall og -indikatorer	2013	2014	2015-2018
Skjernet enhet (sykehjem)	11	11	11
Korttid (sykehjem)	5	5	7
Langtid (sykehjem)	39	39	39
Sum	55	55	57
Dagaktivitetstilbud hjemmeboende demente - plasser	10	15	15
Plasser heldøgns bemannede omsorgsboliger	44	44	44
Korttid i omsorgsboliger	6	6	6

11.11.1 Utfordringer fremover

Økningen av antall eldre i gruppen 67-90 år er høyere i Holmestrand enn i landet for øvrig i årene fremover. Dette tilsier at andel av eldre med demens sannsynlig også vil øke kraftig i samme periode. Den høye økningen vil medføre et ekstra press på behovet for heldøgnsomsorg.

Kapasiteten ved sykehjemmet er vedtatt økt med to senger fra 1. januar 2015. Dette gjøres ved å gjøre om to enkeltrom til doble rom på avdeling A. Plassene er korttidsplasser forbeholdt «utskrivningsklare pasienter» fra sykehuset. Dette er pasienter med stort behov for behandling og pleie, og ressursene er derfor, i tråd med dette, økt noe ved avdeling A. Pleiefaktor er økt fra 0,76 til 0,84 for å kunne ha forsvarlig bemanning. Det vil si at bemanningen på dagvakter er styrket med en person.

Videre er det satt ned en gruppe som skal se på muligheten for å omdisponere/ bygge om fellesarealer ved sykehjemmet til pasientrom. En endring vil kunne skje fra 2016.

Dagaktivitetstilbudet for demente ble økt med en dag i uken fra august 2014 og det vurderes ytterligere økning av tilbudet i 2015.

Heldøgns omsorg vil i løpet av kort tid få en utfordring med mange nyansatte, en stor gruppe ansatte ved sykehjemmet som er over 60 år, vil avslutte sitt yrkesliv i løpet av få år. Det har i perioder vært vanskelig å rekruttere sykepleiere til heldøgns omsorg.

11.11.2 Prioriterte satsningsområder

Dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende demente, sammen med at virksomheten har øremerket rom til avlastning for demente ved skjermet enhet, er et viktig forebyggende tiltak, både for pasient og pårørende.

I tillegg prioriteres det å gi alle som arbeider ved avdelingene for demente pasienter kompetanseøkning i form av «demensomsorgens ABC». Dette er et kompetansehevingstiltak som går over et år og målet er at samtlige skal ha fått tilbudet og gjennomført i løpet av 2016. De aller fleste ønsker å gjennomføre dette. Dette støttes også fra fylkesmannen og tilskudd gis ved «kompetanseløftet 2015».

Foruten å utvide kapasiteten ved sykehjemmet vil det i løpet av første halvår 2015 innføres kompetansebaserte bemanningsplaner/turnus. Målet er å optimalisere faglige forsvarlige tjenester til pasientene og for å ennå bedre styre ressurser og kompetanse i driften.

Kompetansebygging og forebygging vil være satsningsområder framover. Virksomheten vil ha fokus på tiltak som kan forebygge innleggelse i sykehus, som for eksempel riktig ernæring, prosedyrer for å forhindre sår og utvikling av infeksjoner, mobilisering av pasienter og annet. I tillegg fortsetter heldøgns omsorg samarbeidet med SIV om mobilt røntgen som ble startet i 2014 for å unngå unødvendig innleggelse i sykehus.

I omsorgsboligene etableres det fagsykepleier i hver bolig, for å ivareta det økende omfanget av sykepleieroppgaver som har utviklet seg de siste årene. Personell fra både sykehjemmet og

omsorgsboligene deltar i «Ferdighetstrening» i regi av undervisningssykehjemmet. Dette er trening i akutte og praktiske oppgaver og ment å styrke både kompetanse og trygghet for både personell og pasienter/beboere.

Det undersøkes om det er mulig å inngå et samarbeid med en nærliggende kommune i forhold til rehabiliteringsplasser.

Velferdsteknologi er et stort satsningsområde i heldøgns virksomhet. Sykehjemmet deltar i prosjektet «digitalt natt-tilsyn» noe som videreføres. I tillegg deltar sykehjemmet og omsorgsboligene i et prosjekt med nytt alarmsystem som bygger på det allerede eksisterende prosjektet.

Fra 1.1.15 vil også sporingsteknologi (GPS) være et tilbud, i første omgang for beboerne på sykehjemmet, men dette utvides til omsorgsboligene.

Sykehjemmet og omsorgsboligene starter i februar et prosjekt sammen med kirken: «Samhandling mellom helse- og omsorgstjenesten i kommunene og tros- og livssynssamfunn». Det har vært et avklaringsmøte. Neste møte er i februar 2015 mellom representanter for virksomheten(e) og kirken ved sokneprest og kirkeverge.

Det skal etableres et «kompetanseforum» i HSO hvor virksomheten vil være en bidragsyter.

Riktig bruk og full utnyttelse av eksisterende fagprogram og helseregisteret IPLOS, vil være et prioritert området i årene fremover. Dette vil være viktig for å kunne dokumentere, rapportere for å gjøre riktig.

12 Tekniske tjenester

Programområde omfatter virksomhetene Plan- og byggesak og Kommunalteknikk, som yter følgende tjenester:

- Plan- og byggesaksbehandling
- Felles 3-k kommuneplanlegging for planstrategi og samfunnsdel
- Utarbeidelse av områdeplaner og kommuneplanens arealdel
- Oppmålingsforretninger og føring av matrikkelen
- Vedlikehold av kommunens kartdatabaser / Geodata
- Utbyggingsavtaler
- Miljøvernoppgaver
- Landbrukskontoret (tilskudd til Hof kommune som har vertskapet)
- Eiendomsforvaltning drift og vedlikehold
- Renhold
- Utleie av kommunale leiligheter og næringseiendommer
- Vann, avløp, renovasjon
- Veivedlikehold
- Parkvesen
- Drift og vedlikehold av kommunale idrettsanlegg
- Parkering og håndhevelse av vegtrafikkloven
- Trafikkhavn, småbåthavn og skjærgårdstjeneste
- Utkjøring av hjelpemidler (tjeneste som utføres for 3k)

12.1 Mål for programområdet

- Kommunen har utarbeidet en parkeringsstrategi som motiverer til bruk av kollektivtransport.
- Det er etablert ladestasjon for elbiler i Holmestrand sentrum.
- Ny vei fra Kleivan til Sjøskogen er anlagt.
- Trafikksikkerhetsplanens prioriterte tiltak er gjennomført. Planen er rullert/opdatert.
- Standarden på kommunale veier er bedret.
- Det er bygd nye flerbrukshaller ved Ekeberg og Botne skoler.
- Det er utarbeidet områdeplan for Krana og indre havnebasseng.
- Alle kommunale bygg er tilstandsvurdert, og prioriterte vedlikeholds- og renoveringsarbeider er gjennomført.
- Holmestrand renseanlegg er klargjort for å overta avløpsvann fra Sande kommune.

12.2 utfordringer i økonomiplanperioden

12.2.1 Byutvikling

Bystyret har inngått intensjonsavtale med Holmestrand Utvikling og uttalt seg til stenging av Holmestrandstunnelen som ledd i en ønsket byutvikling. Sentrale elementer er stenging av Langgaten for biltrafikk mellom Tordenskjoldsgate og Weidemannsgate og anlegg av ny fylkesvei i den nedlagte jernbanetraséen. Kommunen samarbeider med fylkeskommunen om en finansieringsstrategi der omfanget av Jernbaneverkets (JBV) opprydding avklares først. Det

foregår en teknisk utredning og tilhørende dialog om økonomi mellom kommune og fylkeskommune på den ene siden og JBV sentralt på den andre siden. Vegvesenet er engasjert av fylkeskommunen til å planlegge veien. Reguleringsarbeidet vil bli gjenopptatt høsten 2014 med fylkeskommunen som tiltakshaver og vegvesenet som forslagsstiller. Kommunen deltar med planleggerressurs.

Fylkeskommunen har besluttet å stenge Holmestrandstunnelen og vil legge denne ut for salg til egnet etterbruk. Kommunen deltar i utarbeidelsen av salgspremissene.

Heis i fjell vil bli realisert i løpet av planperioden og skal stå ferdig samtidig med åpningen av ny stasjon inne i fjellet. Kommunen skal eie og drifte heisen og må sette av ressurser til detaljprosjektering og driftsplanlegging i samarbeid med Jernbaneverket. Det foreligger avtale mellom kommunen, Jernbaneverket og fylkeskommunen om finansiering av heisprosjektet..

En ny forbindelse til byen fra Holmestrandspataet mellom Søndre Kleivan og Sjøskogen er innarbeidet i forslag til revidert kommuneplan, som kommer på høring i høst.

12.2.2 Vertskommunesamarbeid om plan, byggesak og geodata/oppmåling

Holmestrand er vertskommune for Re og Hof. Bygningsmyndigheten i Hof ble overtatt våren 2013, mens plan- og oppmålingsmyndighet fulgte etter fra årsskiftet 2014. Re ble innlemmet i samarbeidet 1.7.2014. Virksomheten er styrket med juridisk kompetanse innenfor summen av tidligere stillingshjemler i 3K. Det er også behov for å styrke kommuneplanleggerfunksjonen, evt. ved intern omrokering som utløser behov for en ny stilling på plan. Plansaksbehandling byr på ekstra utfordringer både i forhold til krav om politisk behandling og digital presentasjon og medvirkning.

12.2.3 Fortettingsstrategi

Som en oppfølging av Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) utarbeides en strategi mht. hvor fortetting bør skje og hvor det ikke bør skje.

12.2.4 Vann, avløp, renovasjon

VAR er et selvkostområde, og skal både regnskaps- og budsjettmessig gå i balanse.

Det er kommunens hovedoppgave å sikre pålitelig drift av avløpsnett og avløpsrenseanlegget i henhold til myndighetenes krav samt effektiv distribusjon av nok vann og godt vann til kommunens abonnenter.

I det siste året ble det gjennomført omfattende investeringer i kommunens ledningsnett for å redusere mengde fremmedvann inn på avløpsnett. Redusert og jevnere belastning av avløpsnett vil i sin tur bedre rensegraden ved renseanlegget.

I planperioden gjennomføres et felles prosjekt med Sande kommune for å ta imot avløpsvann fra Sande. Dette medfører en oppgradering av kommunens renseanlegg, arbeidene er påbegynt og fortsetter i periode 2015 -2018. Renseanlegget må bygges på og det må etableres nye

inntakskammer. I begynnelsen av 2015 begynner Sande å slippe på 10l/s. I løpet av 2018 må et biologisk rensetrinn være på plass og da kommer det mer avløpsvann fra Sande.

For at Sande skal tilkoples avløpsvann til renseanlegget må fremmedvann fjernes fra Holmestrand avløpsledninger. I det siste året ble det gjennomført omfattende investeringer i kommunens ledningsnett for å redusere mengde fremmedvann inn på avløpsnettet. Redusert og jevnere belastning av avløpsnettet vil i sin tur bedre rensegraden ved renseanlegget.

Det foreligger vedtatt hovedplan for vann og avløp i kommunen som planperioden gjennomgås og vedlikeholdes.

12.2.5 Eiendomsforvaltning.

Eiendomsmassen til Holmestrand Kommune har, på lik linje med de fleste kommuner i Norge, et betydelig vedlikeholdsetterslep. Dette skaper utfordringer for eiendomsforvaltningen og brukerne.

Det er økt fokus på vedlikehold av bygningsmassen i henhold til myndighetenes krav for brannsikring. Tiltakene er prioritert og prosessen med gjennomføring startet opp i 2014.

Det er lagt inn midler i økonomiplanen til gjennomføring av detaljert tilstandsanalyse for alle bygg og særskilte midler for strakstiltak kommunale bygg - byggteknikk.

12.2.6 Havn

Holmestrand havn består av trafikkhavna og småbåthavna. Drift av småbåthavn/ gjestehavn vil bli gjennomført av Holmestrand Småbåthavn DA på vegne av Holmestrand kommune

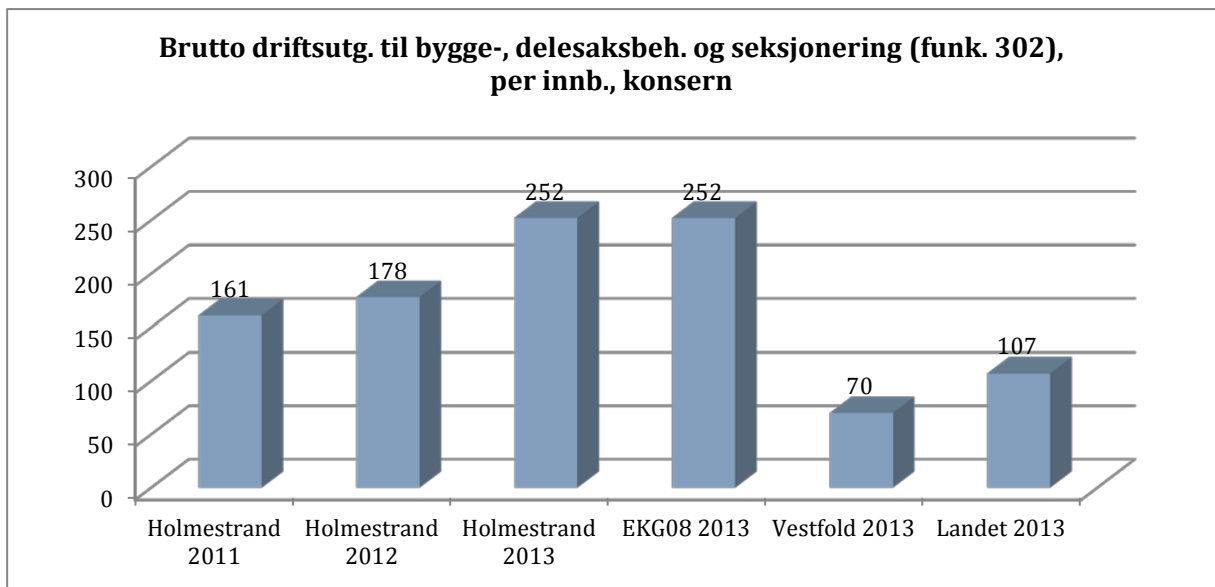
12.3 Økonomiske rammer for programområdet

Tekniske tjenester	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Plan og bygg						
Utgifter	7 987	7 357	16 012	16 012	16 012	16 012
Inntekter	-6 225	-3 588	-11 397	-11 397	-11 397	-11 397
Netto driftsutgifter	1 762	3 769	4 615	4 615	4 615	4 615
Kommunalteknikk						
Utgifter	91 219	91 383	98 126	95 126	94 726	94 526
Inntekter	-54 067	-50 517	-52 982	-50 723	-50 723	-50 723
Netto driftsutgifter	37 152	40 867	45 144	44 403	44 003	43 803
Programområde Tekniske tjenester						
Utgifter	99 206	98 740	114 138	111 138	110 738	110 538
Inntekter	-60 292	-54 105	-64 379	-62 120	-62 120	-62 120
Netto driftsutgifter	38 914	44 635	49 759	49 018	48 618	48 418

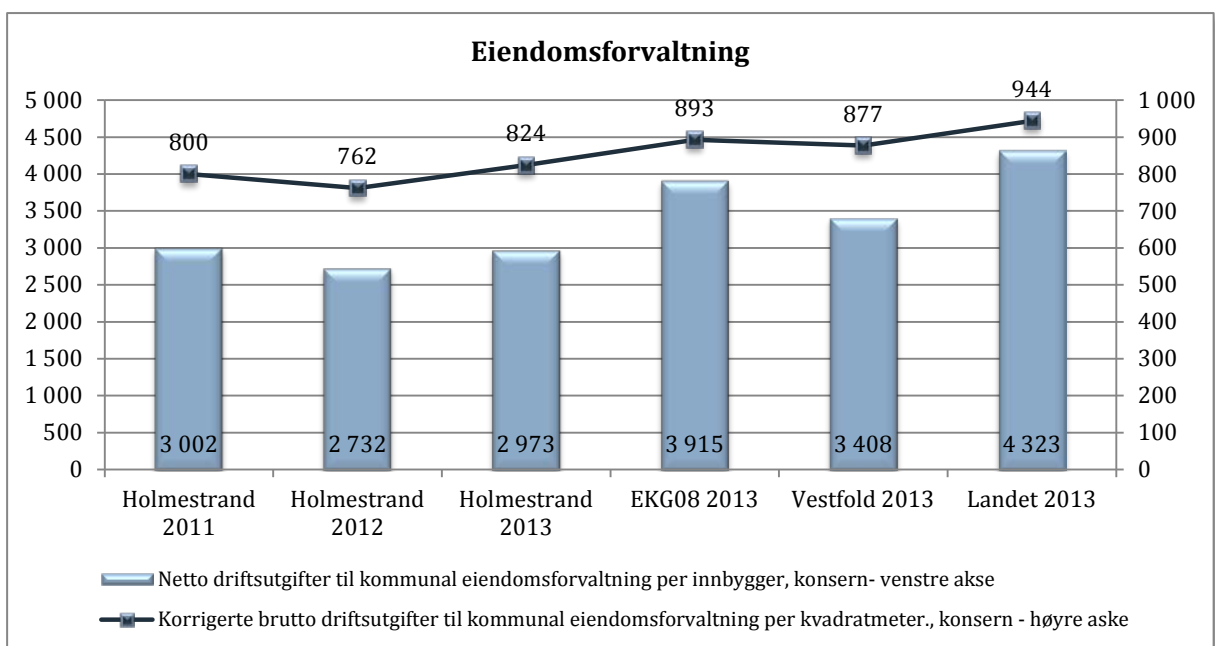
Den relativt store budsjettøkningen innenfor virksomhet Plan og bygg skyldes budsjettering av utgifter og inntekter knyttet til vertskommuneløsningen.

12.4 Nøkkeltall for programområdet

Når det gjelder brutto driftsutgifter til bygge-, delesaksbehandling og seksjonering per innbygger ligger Holmestrand på samme nivå som gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner. Gjennomsnittet i Vestfold og landet er betydelig lavere, og har blitt redusert betraktelig fra 2012 til 2013; gjennomsnittet i Vestfold har blitt redusert fra 208 kroner i 2012 til 70 kroner i 2013, mens gjennomsnittet i landet er redusert fra 242 kroner i 2012 til 107 kroner i 2013.

Når det gjelder utgifter til eiendomsforvaltning, jfr. grafen nedenfor, ligger Holmestrand lavt både når det gjelder netto driftsutgifter per innbygger, som sier noe om kommunens prioritering av området, og når det gjelder korrigerede brutto driftsutgifter per m², som sier noe om kommunens effektivitet/produktivitet.

12.5 Årsgebyr for 2015 – vann og avløp

Årsgebyrene for vann, avløp og renovasjon reduseres totalt sett i 2015 i forhold til 2014. Avløpsgebyrene økes med 6 pst grunnet store investeringer og høyere driftsutgifter. Vann- og renovasjonsgebyrene reduseres med 14 pst og 18 pst grunnet bruk av fond av tidligere års overskudd. Det vises til selvkostprinsippet hvor eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene for henholdsvis vann og avløp, samt renovasjon og feiing, hvor gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 års periode skal gå i balanse. Se også vedlagt selvkostmodell og gebyrregulativ bakerst i dokumentet.

For en vanlig bolig i Holmestrand kommune vil vann, avløp, renovasjon koste per år (når vannmåler ikke er montert):

Boligstørrelse 0 - 70 kvadratmeter			
Vanngebyr	kr	1 733,00	Abonnement + forbruk
Avløpsgebyr	kr	2 412,00	Abonnement + forbruk
Renovasjonsgebyr	kr	2 235,00	Standard renovasjon
Feiegebyr	kr	212,50	Per pipeløp
Merverdiavgift	kr	1 648,13	
Tilsyn av ildsted	kr	188,00	
Sum per år	kr	8 428,63	Inkl. mva.

8 428,63 kroner/4 terminer per år = 2 107,16 kroner per termin (kvartal).

Boligstørrelse 71 - 300 kvadratmeter			
Vanngebyr	kr	2 981,00	Abonnement + forbruk
Avløpsgebyr	kr	3 847,00	Abonnement + forbruk
Renovasjonsgebyr	kr	2 235,00	Standard renovasjon
Feiegebyr	kr	212,50	Per pipeløp
Merverdiavgift	kr	2 318,88	
Tilsyn av ildsted	kr	188,00	
Sum per år	kr	11 782,38	Inkl. mva.

11 782,38 kroner/4 terminer per år = 2 945,59 kroner per termin (kvartal).

Gebyrene innkreves i 4 terminer:

1. termin: Forfall 20. februar
2. termin: Forfall 20. mai
3. termin: Forfall 20. august
4. termin: Forfall 20. november

13 Kultur

Kultur blir ofte sett som «limet i samfunnet». Kultur har mange muligheter for å binde mennesker sammen, forsterker tilhørighet til folk og steder, og gir meningsfulle fritidsaktiviteter og fysisk aktivitet.

Kulturtilbud gir familier mulighet til å oppleve ting sammen; å se forestillinger, gå turer i marka, lære mer om historie på museer osv. Et godt kulturtilbud gjør en kommune til et attraktivt sted å bo og kan dermed i stor grad bidra til by- og stedsutvikling.

Kulturlivet utgjør i tillegg en nødvendig infrastruktur for demokrati og ytringsfrihet. Å styrke mangfoldet i kulturlivet innebærer derfor en styrking av demokratiet. Kulturtilbudet har stor betydning for den enkelte som kilder til kunnskap og samfunnsforståelse. Gjennom å delta i kulturaktiviteter tilegner det enkelte individ seg en ytringskompetanse som gir grunnlag for deltakelse i samfunnslivet.

Den kulturelle skolesekken gir alle barn, uansett økonomi og foreldres interesse, mulighet til å oppleve profesjonell kunst og kultur av høy kvalitet og å være skapende utøver selv. Forskning viser at opplæring i kulturfag gir bedre resultater i andre fag. Kulturkontoret samarbeider med skolene for å gi kunst og kultur økt fokus i en hektisk skolehverdag.

Kulturkontoret støtter det frivillige kultur- og idrettslivet gjennom tilskudd, veiledning, koordinering og informasjon. Kulturkontoret samarbeider med idrettsforeningene om tilrettelegging for økt fysisk aktivitet og gode idrettsarenaer. Kulturkontoret samarbeider med Vestfoldmuseene og frivillige lokale organisasjoner om bevaring og formidling av Holmestrand's historie.

Den kulturelle spaserstokken er et etablert tiltak med profesjonelle kunst- og kulturtilbud for eldre, i samarbeid med Andebu, Re og Hof kommuner.

Hof er vertskommune for den interkommunale kulturskolen for Re, Hof og Holmestrand. Kulturskolen skal utvikles videre til et kulturelt ressursentrum for kommunene.

Alle innbyggere gis mulighet til å oppleve kunst- og kulturaktiviteter gjennom tilrettelegging, initiering, støtte og samarbeid. Det skapes og videreutvikles et mangfoldig kulturliv og attraktivt fritidstilbud for kommunens innbyggere og tilreisende.

13.1 Mål for programområdet

- Biorama oppgraderes videre til en kulturarena som tilfredsstillende krav til et mangfold av konserter og forestillinger innenfor ulike sjangrer.
- Kulturkontoret i samarbeid med virksomhet for Heldøgns Omsorg utfører et pionerprosjekt "Omsorgssang", som i følge forskning fremmer helse og livskvalitet.
- Kulturskolen har tilfredsstillende undervisningslokaler i Holmestrand.
- Kulturkontoret ferdigstiller temaplanen om kulturminner i samarbeid med Plan og Bygg.

13.2 utfordringer i økonomiplanperioden

13.2.1 Biorama

Oppgradering av Biorama er i full gang; ventilasjons- og varmeanlegget fra 1964 har blitt skiftet ut, samt utbedring av tak, fasade og elektro. I kjelleren under Biorama er planlagt øvingsrom, utvidelse av artistgarderober og lager.

Biorama som kulturhus trenger et mangfoldig tilbud bestående av amatørkultur, aktiviteter og profesjonelle produksjoner. Den økonomiske risikoen knyttet til artisthonorarer er stor, og er ikke forsvarlig innenfor de nåværende rammene. Overskudd fra profesjonelle konserter og forestillinger i Biorama settes på fond øremerket til profesjonelle produksjoner i Biorama.

13.2.2 Biblioteksjefstilling

Biblioteksjefstillingen utvides til 100 pst våren 2015. Dette gjøres delvis ved omdisponering av interne lønnsmidler og delvis gjennom økning av rammen i 2015.

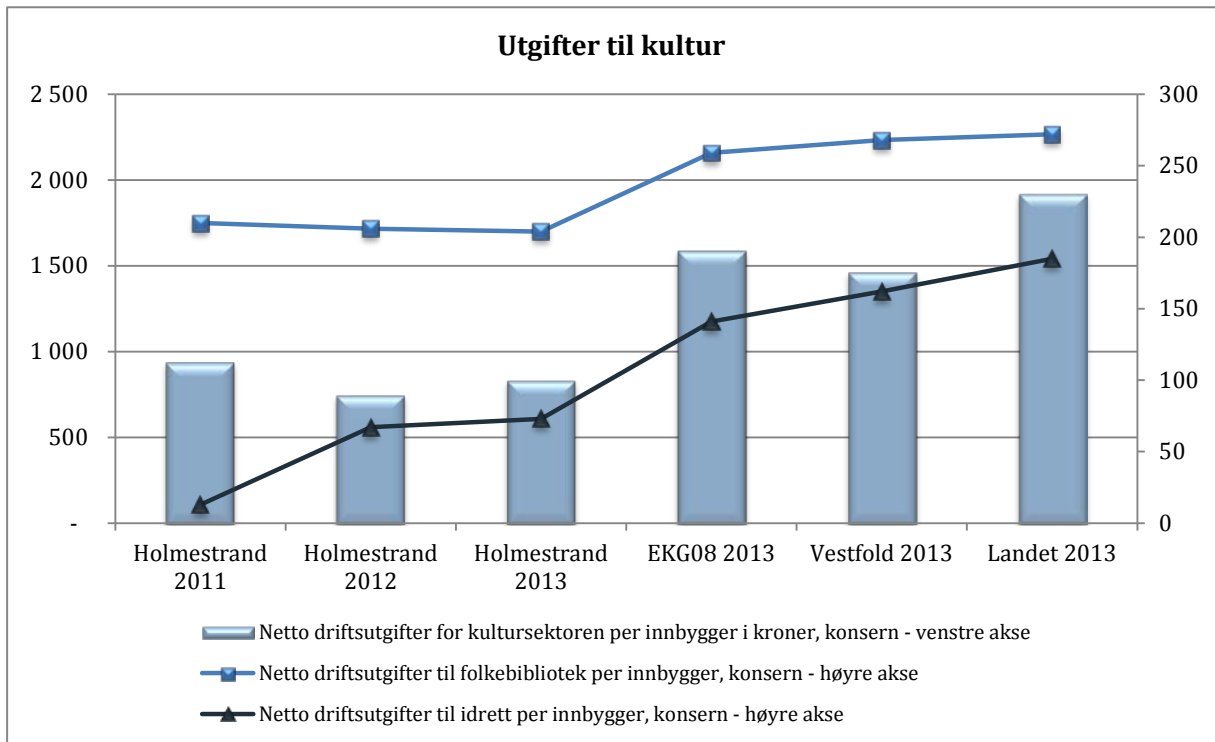
13.3 Økonomiske rammer for programområdet

Kultur	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Utgifter	10 277	10 162	10 522	10 576	10 576	10 576
Inntekter	-1 782	-1 010	-1 023	-1 023	-1 023	-1 023
Netto driftsutgifter	8 494	9 151	9 499	9 553	9 553	9 553

13.4 Nøkkeltall for programområdet

Kulturområdet er kanskje det tjenesteområdet hvor Holmestrand avviker mest i forhold til andre kommuner. Dette har blitt presentert i ulike sammenhenger de siste årene. Grafen nedenfor viser netto driftsutgifter til kultursektoren generelt, samt til folkebibliotek og idrett spesielt.

Som grafen viser kan forskjellen mellom Holmestrand og de andre kommunene nærmest karakteriseres som et skifte i tallgrunnlaget.

14 Hovedoversikt drift

Hovedoversikt drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	-22 594	-22 452	-23 071	-23 071	-23 071	-23 071
Andre salgs- og leieinntekter	-67 247	-62 760	-67 162	-72 958	-73 958	-72 958
Overføringer med krav til motytelse	-81 252	-61 766	-69 421	-70 988	-72 580	-72 680
Rammetilskudd	-242 719	-253 006	-254 286	-254 286	-254 286	-254 286
Andre statlige overføringer	-23 160	-18 052	-17 052	-17 052	-17 052	-17 052
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	-221 004	-228 994	-234 889	-234 889	-234 889	-234 889
Eiendomsskatt	-8 631	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-666 607	-657 530	-676 382	-683 744	-686 336	-685 436
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	302 010	302 271	328 982	330 838	330 984	331 130
Sosiale utgifter	88 168	99 634	105 128	105 260	105 314	105 368
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	59 767	56 969	61 908	59 508	59 758	59 508
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	119 856	111 992	120 561	120 561	120 161	119 961
Overføringer	30 869	43 452	30 892	30 892	30 892	30 892
Avskrivninger	26 330	26 330	26 330	26 330	26 330	26 330
Fordelte utgifter	0	-21	-21	-21	-21	-21
Sum driftsutgifter	627 000	640 628	673 781	673 369	673 419	673 169
Brutto driftsresultat	-39 608	-16 903	-2 601	-10 375	-12 917	-12 267
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	-32 192	-8 660	-8 660	-8 660	-8 660	-8 660
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-4 766	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Mottatte avdrag på utlån	-69	-100	-100	-100	-100	-100
Sum eksterne finansinntekter	-37 026	-11 860	-11 860	-11 860	-11 860	-11 860
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	17 786	15 023	16 023	17 423	20 773	26 523
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	2 855	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300
Avdrag på lån	28 911	30 477	18 677	19 377	23 277	22 977
Utlån	145	120	120	120	120	120
Sum eksterne finansutgifter	49 697	48 920	38 120	40 220	47 470	52 920
Resultat eksterne finanstransaksjoner	12 670	37 060	26 260	28 360	35 610	41 060
Motpost avskrivninger	-26 330	-26 330	-26 330	-26 330	-26 330	-26 330
Netto driftsresultat	-53 268	-6 173	-2 671	-8 346	-3 638	2 462
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	-10 984	-38 544	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-4 849	-2 953	-7 287	-433	-1 190	-7 290
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-15 834	-41 496	-7 287	-433	-1 190	-7 290
Overført til investeringsregnskapet	3 494	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	13 624	46 593	8 882	7 702	3 752	3 752
Avsatt til bundne fond	13 440	1 076	1 076	1 076	1 076	1 076
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
Sum avsetninger	30 558	47 669	9 958	8 778	4 828	4 828
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-38 544	0	0	0	0	0

15 Spillemiddelsøknader 2015

Idrettsrådet har behandlet søknadene i sitt møte 28. oktober og prioritert dem i følgende rekkefølge:

Gjentatte ordinære anlegg: Søknaden ble godkjent i fjor, tildeling er delt opp i tre år.

1. Flerbrukshall Ekeberg skole – Holmestrand kommune

Nye ordinære anlegg:

2. Klubbhus Tennis – Holmestrand Tennisklubb

Nærmiljøanlegg:

3. Botnestua Skileikområde Gapahuk – Botne Skiklubb
4. Borgenparken Treningspark – Holmestrand kommune
5. Barlinveien Parkourpark – Holmestrand kommune

Anleggstype	Kostnad	Finansiering		
		Komm.	Spillem.	Egne
Gjentatte ordinære anlegg				
Ekeberg flerbrukshall ²	37 000 000	31 500 000	5 500 000	
Ordinære anlegg				
Klubbhus Tennis	1 540 000		515 000	1 025 000
Nærmiljøanlegg				
Botnestua Gapahuk	130 000		65 000	65 000
Barlinveien Parkourpark	700 000	100 000	300 000	300 000
Borgenparken Treningspark	750 000	100 000	300 000	350 000
Sum investeringer	40 120 000	31 700 000	6 680 000	1 740 000

² Har fått 2 mill. kroner i spillemidler i 2014.

16 Budsjettendringer per programområde

Tabellen nedenfor viser reelle budsjettøkninger, utover det som følger av pris- og lønnsvekst.

Budsjettendringer virksomheter	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Administrasjon				
Lederutvikling	500	500	500	500
IKT-lisenser	500	500	500	500
Kirken - bortfall kremasjonsavgift (likestille begravelse og bisettelse)	300	300	300	300
Områdeplan Krana/indre havn	500	0	0	0
Kommune- og stortingsvalg	400	0	250	0
Sum administrasjon	2 200	1 300	1 550	1 300
Skole				
Mobil skole (omfatter også barnehagene)	100	100	100	100
Sum skole	100	100	100	100
Barnehage				
Økt antall barnehageplasser	2 000	4 000	4 000	4 000
1 årsverk barnehager	350	700	700	700
Sum barnehage	2 350	4 700	4 700	4 700
HSO ³				
Endret driftsavtale med NAV	195	195	195	195
Økte driftsutgifter hjemmetjenesten	352	352	352	352
Institusjonsplasser til ruspasienter	200	200	200	200
Hverdagsrehabilitering	200	400	600	800
Avlastning og botilbud funksjonshemmede	4 250	4 224	4 224	4 224
Refusjon fastleger og fysioterapeuter	459	459	459	459
Redusert refusjonskrav	421	421	421	421
2 senger sykehjemmet	1 900	1 900	1 900	1 900
Veilederlønn turnuslege	140	140	140	140
Tiltak enslige mindreårige flyktninger	1 100	800	600	500
50 % merkantil ressurs leger	200	200	200	200
Helsestasjon/skolehelsetjenesten	350	350	350	350
Økt ressurs Tjenestekontoret	256	256	256	256
Revidert leieavtale fastleger	-168	-168	-168	-168
Styrking til to dagsykepleiere i omsorgsboligene	520	520	520	520
Sum HSO	10 375	10 249	10 249	10 349
Teknisk ⁴				
Tilstandsanalyse alle kommunale bygg	600	600	200	0
Strakstiltak kommunale bygg - byggteknisk	1 500	0	0	0
1 årsverk renhold	540	540	540	540
1 årsverk kommunal drift	540	540	540	540
Veivedlikehold	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Teknisk	4 180	2 680	2 280	2 080
Kultur				
Biblioteksjef i 100 %	76	130	130	130
Sum Kultur	76	130	130	130
Sum alle tiltak	19 281	19 159	19 009	18 659

³ Budsjett til kommunal medfinansiering på 12,3 mill. kroner lå i 2014 under HSO. Denne budsjettposten er fjernet fra 2015, men er ikke tatt med i denne oversikten.

⁴ Budsjettøkning som følge av vertskommunesamarbeidet på plan og bygg er ikke tatt med i denne oversikten.

16.1 Omtale av budsjettendringene

Omtale av de viktigste budsjettendringene.

16.1.1 Administrasjon

Lederutvikling

Det har ikke vært satt av midler til nødvendig kompetanseutvikling for ledere de siste årene, og rådmannen ønsker med dette tiltaket å øke fokuset på tjenesteutvikling og ledelse, ved å gjøre virksomhetsledere og tjenesteledere bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer. Dette er også i tråd med arbeidsgiverpolitisk plattform.

16.1.2 Skole

Mobil skole

Tiltaket innføres i skoler og barnehager og skal gi mulighet til rask og effektiv informasjonsspredning til større og mindre grupper av foresatte. I tillegg til at det vil være et hensiktsmessig redskap i daglig drift, vil du også gi kommunen mulighet til å spre vesentlige opplysninger knyttet til krise- og beredskapssituasjoner.

16.1.3 Barnehage

Økt antall barnehageplasser

Omtalt under kapittelet om barnehage.

1 årsverk barnehager

Et halvt årsverk er lagt inn i økonomiplanen for å styrke ledelsen vedr økt antall avdelinger i Kleiverud barnehage, og et halvt årsverk er lagt inn for en generell styrking av fagutvikling i barnehagene samlet sett. Virkning fra 1.7.15.

16.1.4 Helse, sosial og omsorg

Endret driftsavtale med NAV

Driftsavtalen mellom Stat og kommune bygger på antall ansatte. Den har i flere år vært 70/30. Med bakgrunn i at det nå er stort sett likt antall ansatte på NAV fra stat og kommune, må man legge inn en ny fordeling av utgifter. Dette vil bli regulert i en ny partnerskapsavtale. Det er foreslått at man for 2015 justerer til 60/40 og at det fra 2016 kan vurderes 50/50.

Økte driftsutgifter hjemmetjenesten

Gjelder økning i driftsutgifter til blant annet leasingbiler og medisinske forbruksvarer.

Institusjonsplasser til ruspasienter

Det har aldri blitt satt av midler til institusjonsplass til ruspasienter, selv om det fattes vedtak.

Hverdagsrehabilitering

I forbindelse med økt satsning på et hverdagsrehabiliteringsteam, er dette knyttet til kjøp av fysioterapitimer.

Bortfall refusjon

Beløpet er knyttet til bortfall av refusjon for ressurskrevende tjenester vedr at brukere blir over 67 år, og dermed ikke er refusjonsberettiget lenger.

Avlastning og botilbud funksjonshemmede

Omtalt i tidligere saker til politisk behandling, samt under kapittelet om helse, sosial og omsorg.

Senger sykehjemmet

Omtalt i tidligere saker til politisk behandling, samt under kapittelet om helse, sosial og omsorg.

Tiltak enslige mindreårige flyktninger

Omtalt i tidligere saker til politisk behandling, samt under kapittelet om helse, sosial og omsorg.

50 % merkantil ressurs leger

Økt merkantil ressurs for leger i forbindelse med ansettelse av assisterende kommuneoverlege og øking av fastlegehjemler.

Helsestasjon/skolehelsetjenesten

Fulgt opp føringer fra statsbudsjettet vedr styrking av skolehelsetjenesten.

Økt ressurs Tjenestekontoret

Tjenestekontoret har etter Samhandlingsreformen innføring brukt ca. 80 pst stilling til avviksrappoter, samt oppfølging av overliggendøgn med SIV. For å opprettholde den lovbestemte saksbehandlertiden er kontoret styrket med 30 pst finansiert av medfinansieringsmidler.

Styrking til to dagsykepleiere i omsorgsboligene

Beboerne i kommunens omsorgsboliger har med årene fått større hjelpebehov, og det har i lang tid vært behov for å styrke omsorgsboligene på 3-tallet og Rovebakken. Dette foreslår rådmannen å gjøre med å endre to sykepleiestillinger i turnus til dagsykepleiestillinger. Omsorgsboligene har ikke blitt tilført midler i takt med utviklingen og behovet.

16.1.5 Teknisk

Tilstandsanalyse alle kommunale bygg

Det er behov for å utarbeide og oppgradere status over kommunale bygg ved hjelp av tilstandsrapporter. Dette er nært knyttet til at det i økonomiplanen også avsettes økte og generelle midler til investering i- og vedlikehold av byggene.

Strakstiltak kommunale bygg – byggeteknisk

Denne driftsbevilgningen er resultat av at det er påvist et generelt vedlikeholdsetterslep. Kommunen har til dels en ny og oppgradert bygningsmasse, og det blir nå mulig å gjøre en spisset innsats for å vedlikeholde øvrige bygg.

1 årsverk renhold

Med dagens arealer, renholdsplaner og krav til dokumentasjon, ser kommunen at det nå er en underbanning på renholdssiden. Ved sykdom oppleves det stadig at tidsrammene blir så små at nødvendig renhold ikke alltid kan bli utført forskriftsmessig. Stillingen vil bedre denne situasjonen.

1 årsverk kommunal drift

Både innenfor park/idrett og vaktmestertjenesten, er bemanningen i dag i underkant av hva den bør være for at forskriftsbaserte, vesentlige og prioriterte gjøremål skal bli utført tilfredsstillende. Også på dette området er kravene til dokumentasjon økt de siste årene, og dette tar tid fra andre, praktiske oppgaver. Behovet synes størst knyttet til utemiljøet særlig i byen og ved idrettsanleggene. Det overlates til virksomhetsleder, ut fra en organisasjonsgjennomgang, å benytte årsverket på mest hensiktsmessig måte.

Veivedlikehold

De kommunale veiene har et omfattende behov for reasfaltering og andre utbedringer som kun kan belastes driftsbudsjettet. I 2014 ble det utarbeidet en fullstendig oversikt over standarden på de ulike veiene, og vedlikeholdsbehovet ble rangert. Gjennom økonomiplanperioden skal det, ved hjelp av denne budsjettstyrkingen, være mulig å utføre de prioriterte oppgavene. Som alltid når det gjelder drift av vei, kan uforutsette hendelser og hyppige snøfall ta større deler av budsjettmidlene enn man har kalkulert med. Dette er variabler man bare må forholde seg til.

17 Gebyrregulativ tekniske tjenester

17.1 Gebyrregulativ for vann, avløp og slam

Rammer for gebyrberegning

- Gebyrinntektene skal ikke overstige kommunens kostnader, men kan avregnes over en 4 års periode.
- Gebyrberegning baseres på lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31.mai 1974, forskrift om vann- og avløpsgebyrer fra miljøverndep. (T-1344), og retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester fra KRD (H-2140).
- Utdypende informasjon til foreliggende gebyrregulativ finnes i Holmestrand kommunes forskrift om vann- og avløpsgebyrer.
- Arealet beregnes som bruksareal BRA [m²] etter NS 3940.
- Alle priser tillegges mva.

Engangsgebyr for tilknytning

Engangsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og /eller avløpsledningsnett.

Gebyrsatsene gjelder både for næringsbygg, boliger og fritidseiendommer.

For boliger beregnes gebyret separat for den enkelte boenhet.

Gebyrsatsen er lik for bolig og næring, og er uavhengig av byggets areal (flat sats).

Engangsgebyr for tilknytning	Vann	Avløp
Bolig og næring	Kr 10.000,-	Kr 10.000,-

Det beregnes ikke tillegg i tilknytningsgebyr ved tilbygg/påbygg.

Årsgebyr

Årsgebyret er todelt og består av abonnementsgebyr (fast del) jf. punkt 2.1, og et forbruksgebyr (variabel del) jf. punkt 2.2. Forbruksgebyret beregnes enten ut fra målt forbruk, eller stipuleres etter boligens/bygningens størrelse/areal.

Abonnementsgebyr (fast del)

Abonnementsgebyret differensieres etter brukerkategori:

- Abonnementsgebyr for næring betales av næringseiendom, offentlige virksomhet, forsamlingslokaler, o.l.
- Abonnementsgebyr for bolig betales av øvrige abonnenter, f.eks. helårsbolig og fritidsbolig. Abonnementsgebyrer beregnes pr. boenhet.

Abonnementsgebyr:	Vann	Avløp
Næring, med måler	Kr 1233,- pr. abonnent	Kr 1798,- pr. abonnent
Næring, uten måler (Fastsatt ut fra areal pr. påbegynt 100 m ²)	Kr 309,- pr. 100 m ²	Kr 449,- pr. 100 m ²
Bolig, kategori 1 (0-70 m ²)	Kr 735,- pr. abonnent	Kr 1250,- pr. abonnent
Bolig, kategori 2 (71-300 m ²)	Kr 984,- pr. abonnent	Kr 1524,- pr. abonnent
Bolig, kategori 3 (over 300 m ²)	Kr 1233,- pr. abonnent	Kr 1798,- pr. abonnent

Forbruksgebyr (variabel del)

Forbruksgebyret beregnes på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Abonnenter som benytter vann i næringsøyemed og offentlig virksomhet skal normalt benytte vannmåler for å fastsette gebyret. For hovedmengden av de øvrige abonnentene, fastsettes gebyret ut fra stipulert forbruk. Både abonnenten og kommunen kan kreve at forbruksgebyret fastsettes ut fra målt forbruk.

Målt forbruk

Vannforbruket fastsettes med en vannmåler. Avløpsmengde regnes lik vannmengde. Unntak fra dette må dokumenteres av abonnenten.

Gebyrberegningen fastsettes slik: målt forbruk [m³] * enhetspris [kr/m³] = forbruksgebyr.

Enhetspris for vann:	Enhetspris for avløp:
Kr 9,99 pr. m ³	Kr 11,62 pr. m ³

Stipulert forbruk

For abonnenter som ikke har vannmåler, stipuleres forbruksgebyret ut fra byggets areal. For bolig beregnes arealet separat for den enkelte boenhet.

Forbruksgebyr bolig:	Vann	Avløp
Kategori 1 - (0-70 m ²)	Kr 999,- pr. abonnent	Kr 1162,- pr. abonnent
- Bolig/Boenhet		
- Fritidseiendom (uansett areal)	(Stipulert ut fra areal: 100 m ³ * kr 9,99 pr. m ³)	(Stipulert ut fra areal: 100 m ³ * kr 11,62 pr. m ³)
- Vannpost (uansett areal)		
Kategori 2 - (71-300 m ²)	Kr 1998,- pr. abonnent	Kr 2324,- pr. abonnent
- Bolig/Boenhet	(Stipulert ut fra areal: 200 m ³ * kr 9,99 pr. m ³)	(Stipulert ut fra areal: 200 m ³ * kr 11,62 pr. m ³)
Kategori 3 - (over 300 m ²)	Kr 2997,- pr. abonnent	Kr 3486,- pr. abonnent
- Bolig/Boenhet	(Stipulert ut fra areal: 300 m ³ * kr 9,99 pr. m ³)	(Stipulert ut fra areal: 300 m ³ * kr 11,62 pr. m ³)
Forbruksgebyr næring:	Vann	Avløp
Stipulert ut fra arealsteg på 100 m ² (Beregnes pr. påbegynt 100 m ²)	Kr 999,- pr. 100 m ² (Stipulert ut fra areal: 100 m ³ * kr 9,99 pr. m ³)	Kr 1162,- pr. 100 m ² (Stipulert ut fra areal: 100 m ³ * kr 11,62 pr. m ³)

Installasjon og avlesning av vannmåler

Abonnenten må selv bekoste installasjon og vedlikehold av vannmåler. Installasjon skal utføres av godkjent rørlegger. Vedlikehold og utskifting av vannmåleren skjer etter kommunens anvisning.

Abonnenten leser av målerstand og sender utfylt måleravlesningskort til kommunen til fastsatt tidspunkt. Hvis grunnlag for å fastsette forbruket mangler, kan kommunen stipulere forbruket. Hvis kommune selv må foreta avlesning påløper et avlesningsgebyr.

Avlesningsgebyr: kr 250,- pr. avlesning.

Tømming av slam fra slamavskiller/septiktank

Slamavskiller/Septiktank blir tømt hvert 2. år. Abonnentene faktureres årlig med halvparten av gebyret. Gebyret varierer avhengig av tankens størrelse.

Tømmegebyr pr. tank:

- Tømmevolum til og med 3 m³: kr 1200,- pr. år
- Tømmevolum over 3 m³: kr 413,- pr. m³ pr. år

Tømming av tette oppsamlingstanker

Tette oppsamlingstanker blir tømt ved behov. Kunden bestiller selv tømming fra leverandøren. Oppgjør skjer direkte mellom kunde og leverandør.

Hvis kunder som har tett tank ønsker å være registrert som abonnent hos kommunen, trer kunden inn i ordningen som brukes for slamavskiller/septiktank med hensyn på tømmefrekvens og gebyrsats (jf. punkt 4).

Midlertidig tilknytning av vann og avløp

Eier/fester av eiendom som midlertidig knyttes til kommunens vann- og avløpsanlegg, skal betale abonnementsgebyr og forbruksgebyr etter gjeldende regler for næringsvirksomhet, se pkt. 2.1 og 2.2. Det betales ikke engangsgebyr for tilknytning ved midlertidig bruk, men kommunens eventuelle kostnader ved tilknytning og frakopling belastes utbygger ev. eier/fester av eiendommen.

For innbetaling av gebyrene henvises det til Forskrift om vann- og avløpsgebyrer for Holmestrand kommune § 11.

17.2 Gebyrregulativ for husholdningsrenovasjon

1.1 Grunnlag for gebyrregulativet:

- Forurensningsloven og forarbeidene til denne, samt veileder fra SFT, TA-2001/2004 "Veileder om beregning av kommunale avfallsgebyr".
- En felles modell for renovasjonsgebyrer i Vesar-kommunene
- Et system som skal stimulere til bedre avfallssortering og avfallsreduksjon
- Gebyrene differensieres
- Alle kostnadene skal dekke av gebyrinntektene (selvkost)
- Gebyrregulativet gjelder kun for husholdningsrenovasjon og ikke næringsavfall

Ut fra selvkostprinsippet kan det utledes at brukeren (eller brukergrupper) skal betale hva det faktisk koster å betjene en eiendom med den konkrete tjenesten, jf. forarbeidene til Forurensningsloven – Ot.prp nr. 11(1979-80). Muligheten til å differensiere gjøres ut fra en erkjennelse av at det faktisk kan være ulik kostnad med å yte samme tjeneste til ulike grupper av brukere. Videre bruker kommunene differensierte gebyrer for å bidra til avfallsreduksjon og økt gjenvinning.

2.1 Avfallsreduksjon og økt gjenvinning

- Fellesløsninger (deler beholdere)
- Delt abonnement (deler volum)
- Hjemmekompostering
- Prinsippet med å la restavfallsvolumet være dimensjonerende for gebyret.

2.2 Ulikheter i faktisk kostnad ved å yte tjenesten

- Gangtillegg
- Sommerrenovasjon
- På grunn av størrelse (hybler)
- Enslige/eldre

I tillegg til elementene over, er det nødvendig å ha med gebyrsatser for en del tjenester/sanksjoner som ikke er differensiering:

- Ekstrasekker
- Tømming utenom vanlig rute
- Tilleggsgebyr for mangelfull sortering

3.1 Fellesløsninger - rabattordning på 15 %

Dette er situasjoner der flere enheter (abonnenter) har felles beholdere. Beholderstørrelsen vi bruker til fellesløsninger er 240 L, 360 L, 660 l og 1000 L.

Tabellen nedenfor viser ulike volumer abonnentene har til disposisjon i fellesløsninger:

Det er litt ulike kostnader knyttet til fellesløsninger sammenlignet med et standardabonnement for en enebolig med 4 x 140 L volum. Kostnadene knytter seg til kapitalkostnader, tømmekostnader og behandlingskostnader.

3.2 Delt abonnement - rabattordning på 35 %

Her deler 2 (eller flere) abonnenter selve volumet, ikke bare beholdere. Det vanlige er at 2 naboer klarer seg med ett sett 4x140 L i stedet for hvert sitt.

3.3 Hjemmekompostering - rabattordning på 25 %

Her forutsetter vi at abonnenten ikke har bioavfallsbeholder og at det dermed ikke er knyttet kostnader til verken beholder, bioposer, tømming eller behandling av avfallet. Abonnent må selv kjøpe isolert varmekomposteringsbeholder, og inngå avtale med Vesar.

3.4 Restavfallsvolum som dimensjonerende kriterium for gebyrberegningen

Det gis rabatter dersom man klarer seg med mindre restavfallsvolum enn i et standardabonnement. Tilsvarende er det dyrere å bruke større restavfallsvolumer enn standard.

Rabatten/økningen i pris pr. volumenhet restavfall settes som et fast kronebeløp som indeksreguleres i henhold til endringene i kostnadsbildet for denne renovasjonstjenesten. For 2015 er prisen kr. 616,- ekskl. mva.

Det er gratis å øke beholdervolumene for papp og papir og for bioavfall.

3.5 Sommerrenovasjon – 75 % av standardabonnement

Dette gjelder fritidsboliger som har renovasjon bare deler av året. Fritidsboliger som renoveres hele året har standardabonnement. I Holmestrand kommune er sesong for sommerrenovasjonsordningen 6 mnd. Det påløper en rekke faste kostnader som også skal belastes fritidsboligene på lik linje med helårsboliger. I tillegg kommer det normalt svært mye avfall fra hyttene i sommermånedene.

3.6 Hybler

2 hybler som deler felles kjøkken skal regnes som 1 boenhet og at dette skal utgjøre 1 standardabonnement. Utover 2 hybler beregnes 1 boenhet pr. 2. hybler. En hybel i en privatbolig er pr. definisjon (Statens kartverk):

”En hybel er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en eller flere personer, som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom annen leilighet (Bolig er fellesbegrep for leilighet og hybel)”

Eksempelvis: hybel i internater og tilsvarende typer boligformål.

En hybel er derfor ikke en selvstendig boenhet og skal altså ikke gebyrlegges. Dersom det finnes en egen boenhet i en privatbolig som har eget kjøkken og bad/WC og med egen inngang uten å måtte gå gjennom annen bolig, skal dette alltid regnes som boligenhet - uansett størrelse - og det skal knyttes et standardabonnement til denne bruksenheten.

3.7 Enslige/eldre – rabattordning på 8 %

Dette er et tilbud til de som produserer lite restavfall. Det settes et merke på restavfallsbeholderen som markerer det volumet som abonnenten har tilgang på – for eksempel 80 L. Renovatør må melde fra til VESAR dersom beholder overfylles. Hentekostnad og beholderkostnad er den samme, men det kan gis en rabatt på 8 % for redusert behandlingkostnad (behandlingkostnad for restavfall utgjør ca. 16 % av gebyret).

3.8 Ekstrasekker

Det tilbys ekstra sekker. Ekstra sekker selges i ruller av 5 sekker. Prisen inkluderer alle kostnadene til henting og behandling av husholdningsavfallet.

Det kan også bestilles hageavfallssekker som blir tilkjørt abonnenten av renovatør. Sekkene for hageavfall selges i ruller av 15 sekker. Prisen inkluderer ikke henting og behandling.

3.9 Tømming utenom rute

Dette skal dekke de tilfellene hvor VESAR må ut og tømme særskilt av årsaker som skyldes abonnenten: Ikke sørget for strøing, ikke satt fram beholder på tømmedag osv.

3.10 Mangelfull sortering – 100 % tillegg

Etter gjentatte tilfeller må det kunne reageres fordi dette faktisk medfører betydelige merkostnader som alternativt må dekkes av de andre abonnentene som oppfyller sine forpliktelser.

3.11 Leie beholder til plast avfall

Hvis det er ønskelig er det mulig å leie en ekstra beholder for plastavfall.

4.1 System for prising

Pris for standard renovasjon og øvrige faste beløp vedtas av bystyret, normalt i forbindelse med budsjettbehandlingen.

TYPE ELEMENT/VARE	PRISING
Standardrenovasjon	Kr 2235,- /år
Rabatt, fellesløsning	15 %
Rabatt, delt volum/abonnement	35 %
Rabatt, hjemmekompostering	25 %
Rabatt, redusert restavfallsvolum	Kr 616,- /år
Rabatt 80 liter restavfall	8 %
Tillegg, økt restavfallsvolum	Kr 616,- /år
Ekstrasekker (rull, 5 sekker)	Kr 30,- /sekk, 172,- /rull
Tømming utenom vanlig rute	Kr 501,-
Tilleggsgebyr for mangelfull sortering	100 % tillegg
Sommerrenovasjon	75 % av st.abonn.
Rabatt, fellesløsning	15 %
Rabatt, delt volum/abonnement	35 %
Rabatt, hjemmekompostering	25 %
Rabatt, redusert restavfallsvolum	Kr 616,- /år
Rabatt, 80 liter restavfall	8 %
Tillegg, økt restavfallsvolum	Kr 616,- /år
Hage- og grovavfallsinnsamling	
Enkelthenting hageavfall	Kr 109,-
Abonnement hageavfallshenting (2 gg pr. år)	Kr 218,- /år
Enkelthenting grovavfall	Kr 200,-
Abonnement grovavfallshenting (2 gg pr. år)	Kr 402,- /år
Hageavfallssekker (rull, 15 sekker)	Kr 30,- /rull
Gangtillegg (årsgebyr, for transport av beholder utover de ordinære 15 meter fram til bil)	
Inntil 5 meter i tillegg (til ordinær 15 meter)	Kr 259,-
Inntil 10 meter i tillegg (til ordinær 15 meter)	Kr 692,-
Inntil 15 meter i tillegg (til ordinær 15 meter)	Kr 1123,-
Inntil 20 meter i tillegg (til ordinær 15 meter)	Kr 1555,-
Inntil 25 meter i tillegg (til ordinær 15 meter)	Kr 1987,-
Gangtillegg beholder med 4 hjul (i tillegg til ordinær 15 meter)	Kr 257,- pr. meter pr. beholder
Leie av beholder til plastavfall	
LEIE 240L BEH. 1 ABB	Kr 169,- /år

Alle priser ekskl. mva.

17.3 Gebyr- og selvkostberegning VAR

Årsgebyrer vann, avløp, renovasjon og feiing 2015 (Gjelder fra 1.1.2015)

For en vanlig bolig i Holmestrand kommune vil vann, avløp, renovasjon koste per år (når vannmåler ikke er montert):

Boligstørrelse 0 - 70 kvadratmeter			
Vanngebyr	kr	1 733,00	Abonnement + forbruk
Avløpsgebyr	kr	2 412,00	Abonnement + forbruk
Renovasjonsgebyr	kr	2 235,00	Standard renovasjon
Feiegebyr	kr	212,50	Per pipeløp
Merverdiavgift	kr	1 648,13	
Tilsyn av ildsted	kr	188,00	
Sum per år	kr	8 428,63	Inkl. mva.

8 428,63 kroner/4 terminer per år = 2 107,16 kroner per termin (kvartal).

Boligstørrelse 71 - 300 kvadratmeter			
Vanngebyr	kr	2 981,00	Abonnement + forbruk
Avløpsgebyr	kr	3 847,00	Abonnement + forbruk
Renovasjonsgebyr	kr	2 235,00	Standard renovasjon
Feiegebyr	kr	212,50	Per pipeløp
Merverdiavgift	kr	2 318,88	
Tilsyn av ildsted	kr	188,00	
Sum per år	kr	11 782,38	Inkl. mva.

11 782,38 kroner/4 terminer per år = 2 945,59 kroner per termin (kvartal).

Gebyrene innkreves i 4 terminer:

1. termin: Forfall 20. februar
2. termin: Forfall 20. mai
3. termin: Forfall 20. august
4. termin: Forfall 20. november

Hovedoversikt VAR	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Vann						
Driftsinntekter	-19824	-17387	-15805	-19889	-20889	-20889
Bruk av fond	0	-1845	-4845	-761	-261	-761
Sum inntekter	-19824	-19232	-20650	-20650	-21150	-21650
Driftsutgifter	11238	12903	13763	13463	13463	13463
Renter og avdrag	6052	6187	6887	7187	7687	8187
Sum driftsutgifter	17290	19090	20650	20650	21150	21650
Selvkost grad	-115 %	-101 %	-100 %	-100 %	-100 %	-100 %
Avløp						
Driftsinntekter	-15808	-16467	-17928	-17518	-18018	-18518
Bruk av fond	-823	-145	0	-145	-145	-145
Sum inntekter	-16631	-16612	-17928	-17663	-18163	-18663
Driftsutgifter	9272	7627	9053	8353	8353	8353
Renter og avdrag	6704	8310	8410	9310	9810	10310
Sum driftsutgifter	15976	15937	17463	17663	18163	18663
Selvkost grad	-104 %	-104 %	-103 %	-100 %	-100 %	-100 %
Renovasjon						
Driftsinntekter	-11880	-11125	-9456	-11790	-11790	-11790
Bruk av fond	0	-333	-2333			
Sum inntekter	-11880	-11458	-11789	-11790	-11790	-11790
Driftsutgifter	9770	11459	11790	11790	11790	11790
Sum driftsutgifter	9770	11459	11790	11790	11790	11790
Selvkost grad	-122 %	-100 %	-100 %	-100 %	-100 %	-100 %

Hovedoversikten av drift på VAR er noe forenklet fremstilt i forhold til tidligere økonomiplaner. Dette for lettere å vise en oversikt over selvkostgrad og bruk av fond.

Holmestrand kommune			Priser ekskl. mva							
Vare nr.	Navn	Antall pr 01/10-14	2014	2015 Abon.	2015 Forbruk	2015	Endring i sats (kr)	Kalk. inntekt 2015	Endring i sats %	Forklaring
Vann										
	Stipulert forbruk									
2	Vannavgift (71-300 m2)	3650	3 466	984	1 997	2 981	-485	10 880 370	-14,00 %	Bolig, sum ab.+forbr.
3	Vannavgift (0-70 m2)	700	2 016	735	999	1 733	-282	1 213 421	-14,00 %	Bolig, sum ab.+forbr.
8	Vann serv. 50-100 m2	400	1 520	309	999	1 307	-213	522 877	-14,00 %	Næring, sum ab.+forbr.
	Målt forbruk									
40	Abonn. Vann/Næring	120	1 434			1 233	-201	148 005	-14,00 %	Næring, ab. ved måler
41	Abonn./vann 0-70 m2	20	854			735	-120	14 697	-14,00 %	Bolig m/Måler
42	Abonn./vann 71-300 m2	30	1 144			984	-160	29 512	-14,00 %	Bolig m/Måler
43	Abonn./vann over 300 m2		1 434			1 233	-201	0	-14,00 %	Bolig m/Måler
70	A konto vann	90000	11,61			9,99	-2	898 738	-14,00 %	Måler
71	Vann/næring avlesning	180000	11,61			9,99		1 797 476	-14,00 %	Måler
Sum vann								15 505 096		
Avløp										
	Stipulert forbruk									
12	Avløpsavgift (71-300 m2)	3550	3 629	1 524	2 323	3 847	218	13 657 745	6,00 %	Bolig, sum ab.+forbr.
13	Avløpsavgift (0-70 m2)	650	2 275	1 250	1 162	2 412	137	1 567 484	6,00 %	Bolig, sum ab.+forbr.
18	Avløp 50-100 m2	370	1 520	449	1 162	1 611	0	596 031	6,00 %	Næring, sum ab.+forbr.
	Målt forbruk									
44	Abonn. Avløp/Næring	100	1 696			1 798	102	179 823	6,00 %	Næring, ab. ved måler
45	Abonn./avløp 0-70 m2	20	1 179			1 250	71	24 999	6,00 %	Bolig m/Måler

Holmestrand kommune			Priser ekskl. mva							
Vare nr.	Navn	Antall pr 01/10-14	2014	2015 Abon.	2015 Forbruk	2015	Endring i sats (kr)	Kalk. inntekt 2015	Endring i sats %	Forklaring
46	abon/avløp 71-300 m2	30	1 438			1 524	86	45 722	6,00 %	Bolig m/Måler
47	abon/avløp over 300 m2		1 696			1 798	102	0	6,00 %	Bolig m/Måler
75	A konto avløp	60000	10,96			11,62	1	696 953	6,00 %	Måler
76	Avløp/næring avlesning	85000	10,96			11,62		987 350	6,00 %	
Sum avløp								17 756 105		
Feiing										
21	Feiegebyr	2245	425			425	0	954 125	0,00 %	Gebyr ved årlig feiing pr. pipeløp
39	Tilsyn av ildsted	2929	188			188	0	549 188	0,00 %	Tilsyn av ildsted m.v. hvert 4. år.
Sum feiing								1 503 313		
Slam										
26	Slamavgift	350	1 200			1 200	0	420 000	0,00 %	
27	Slamavg. Over 3 m3	75	413			413	0	30 938	0,00 %	
Sum slam								450 938		
Renovasjon										
23	Renovasjon standardabonnement	4500	2 726			2 235	-491	10 057 117	-18,00 %	140 liter i 12 mnd.
110	Rabatt fellesløsning standard	1700	-409			-335	74	-569 903	-18,00 %	-15 % av standard gebyr
25	Rabatt delt abonnement standard	201	-954			-782	172	-157 226	-18,00 %	-35 % av standard gebyr
111	Rabatt hjemmekompostering standard	21	-681			-559	123	-11 733	-18,00 %	-25 % av standard gebyr

Holmestrand kommune			Priser ekskl. mva							
Vare nr.	Navn	Antall pr 01/10-14	2014	2015 Abon.	2015 Forbruk	2015	Endring i sats (kr)	Kalk. inntekt 2015	Endring i sats %	Forklaring
112	Rabatt 80 liter restavfall standard	3	-218			-179	39	-536	-18,00 %	-8 % rabatt på standard gebyr
113	Rabatt redusert restavfallsvolum standard	135	-751			-616	135	-83 111	-18,00 %	Fradrag pr. st.enh., fellesløn.
114	Tillegg økt restavfallsvolum standard	175	751			616	-135	107 737	-18,00 %	Tillegg pr. st.enh., fellesløn.
115	Tømming utenom vanlig rute		611			501	-110	0	-18,00 %	Tømming særskilt årsaker, pr. tilfelle
36	Sommerrenovasjon	70	2 044			1 676	-368	117 333	-18,00 %	140 liter i 6 mnd.(75 % av st.gebyr)
116	Rabatt fellesløsning sommer	28	-307			-251	55	-7 040	-18,00 %	-15 % av sommer
117	Rabatt delt abonnem. sommer	9	-715			-587	129	-5 280	-18,00 %	-35 % av sommer
118	Rabatt hjemmekompostering sommer	1	-511			-419	92	-419	-18,00 %	-25 % av sommer
119	Rabatt 80 liter restavfall sommer		-164			-134	29	0	-18,00 %	-8 % av sommer
120	Rabatt redusert restavfallsvolum sommer		-751			-616	135	0	-18,00 %	Fradrag pr. st.enh., fellesløn.
121	Tillegg økt restavfallsvolum sommer		751			616	-135	0	-18,00 %	Tillegg pr. st.enh., fellesløn.
130	Leie 240L beholder plastavfall	0	175			169	-5	0	-3,00 %	Beholder for plastikk avfall. Valgfri
81	Enkelthenting hageavfall		133			109	-24	0	-18,00 %	
82	Abonnement hageavfallshenting		265			218	-48	0	-18,00 %	2 gg pr. år
83	Enkelthenting grovavfall		244			200	-44	0	-18,00 %	
84	Abonnement grovavfallshenting		490			402	-88	0	-18,00 %	2 gg pr. år
101	Gangtillegg inntil 5 m. tillegg		316			259	-57	0	-18,00 %	Tre beholdere pr. år utover 15 m.
102	Gangtillegg inntil 10 m. tillegg		843			692	-152	0	-18,00 %	Tre beholdere pr. år utover 15 m.
103	Gangtillegg inntil 15 m. tillegg		1 370			1 123	-247	0	-18,00 %	Tre beholdere pr. år utover 15 m.

Holmestrand kommune			Priser ekskl. mva							
Vare nr.	Navn	Antall pr 01/10-14	2014	2015 Abon.	2015 Forbruk	2015	Endring i sats (kr)	Kalk. inntekt 2015	Endring i sats %	Forklaring
104	Gangtillegg inntil 20 m. tillegg		1 896			1 555	-341	0	-18,00 %	Tre beholdere pr. år utover 15 m.
105	Gangtillegg inntil 25 m. tillegg		2 423			1 987	-436	0	-18,00 %	Tre beholdere pr. år utover 15 m.
106	Gangtillegg beholder m/ 4 hjul		313			257	-56	0	-18,00 %	Pr. m. pr. beh. pr. år utover 15 m.
Sum renovasjon			0			0	0	9 446 937		
Sekker til renovasjon			0			0	0			
78	Ekstrasekker pr. rull	20	210			172	-38	3 436	-18,00 %	Rull, 5 sekker, inkl. henting/behandling
85	Hageavfallssekker, 15 stk. tilkjørt	30	37			30	-7	902	-18,00 %	Rull, 15 sekker, kun sekker ikke henting
Sum sekker til renovasjon								4 338		
Totalt							0	44 666 727		

17.4 Gebyrregulativ for plan- og byggesaker

17.4.1 Kapittel I – Alminnelige bestemmelser

1.0	<p>Hjemmel</p> <p>For dette regulativet viser kommunen til:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan- og bygningsloven § 33-1 ▪ Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) ▪ Matrikkelloven § 32 ▪ Forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) ▪ Lov om eierseksjonering § 7
1.1	<p>Alle gebyrer betales til kommunekassen etter oppgave fra bygningsmyndigheten. Gebyrer utstedes til den som er tiltakshaver/rekvirent. Behandlingsgebyret for reguleringsaker sendes tiltakshaver før første gangs behandling i det faste utvalg for plansaker. Alle gebyrer forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Faktura som ikke blir betalt sendes etter purring til tvangsinnfordring.</p> <p>Dersom kommunen har en forfalt fordring overfor tiltakshaver eller rekvirent, kan kommunen kreve at gebyr for den nye saken er betalt før behandling av denne påbegynnes. For byggesaker vil ikke igangsettingstillatelse, brukstillatelse eller ferdigattest bli gitt før gebyr for rammetillatelse eller ett-trinnstillatelse er betalt.</p>
1.2	<p>Gebyret dekker kommunens arbeid med saken og må betales for hver enkelt søknadsbehandling, også om søknaden avslås. Dersom ny eller revidert søknad fremmes innen 3 måneder etter slikt avslag, skal 50 % av totalt innbetalt gebyr fra forrige søknad gå til fradrag på nytt gebyr.</p>
1.3	<p>Kommunen kan rekvirere sakkyndig bistand etter plan- og bygningslovens § 33-1, første ledd jfr. pbl § 25-2, andre ledd for tiltakshavers regning.</p>
1.4	<p>Saker som er vanskelig å beregne etter dette regulativet, eller hvor gebyret etter dette regulativet synes urimelig lavt kan kommunen fastsette gebyr på grunnlag av anvendt tid. Kr 860 pr. time for kontorarbeid og kr 1400 pr. time for feltarbeid. Minstegebyr: kr 2560,-</p>
1.5	<p>Hvis gebyret anses å bli åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnadene kommunen har hatt med saken, eller anses åpenbart urimelig av andre grunner, kan det fastsette et passende gebyr. En rimelighetsvurdering etter denne bestemmelsen bør ta utgangspunkt i gebyr for sammenlignbare saker. <i>Søknad om nedsettelse av gebyr utsetter ikke betalingsfristen.</i></p>
1.6	<p>Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages da dette kun er oppfølging av regulativet. Dette gjelder ikke der gebyret fastsettes skjønnsmessig. Avgjørelser av søknad om reduksjon av gebyr kan påklages til fylkesmannen for saker etter Plan- og bygningsloven og til kommunens klagenemnd for saker etter Matrikkelloven.</p>
1.7	<p>NS 3940:2007 – Areal- og volumberegning av bygninger benyttes ved utregning av bygningsarealer.</p>

17.4.2 Kapittel II – Gebyrer

		2015
2.1	Tiltak uten ansvarsrett etter pbl § 20-2	
2.1.1	Søknad om tiltak som omfattes av pbl § 20-2, første ledd, bokstav a (mindre tiltak på bebygd eiendom)	4 240
2.1.2	Søknad om tiltak som omfattes av pbl § 20-2, første ledd, bokstav b (driftsbygninger i landbruket) <= 1000 m ²	5 300
	Midlertidig tillatelse inntil 2 år.	
2.1.3	Søknad om tiltak som omfattes av pbl § 20-2, første ledd, bokstav c (midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg)	3 340
2.1.4	Søknad om tiltak som omfattes av pbl § 20-2, første ledd, bokstav d (andre mindre tiltak)	3 340
2.2	Helårsboliger og fritidsboliger etter PBL § 20-1	
2.2.1	Enebolig/fritidsbolig og første boenhet i flerboligbygg	20 020
2.2.2	Tillegg for sekundærleilighet i enebolig – samme søknad	11 240
2.2.3	Tillegg for garasje – samme søknad – pr garasjebygg	4 240
2.2.4	Rekkehus, kjedehus, tomannsboliger og andre boligbygg, oppdeling/tilbygg med ny boenhet - Pr. boenhet	11 240
2.3	Øvrige søknadspliktige bygg etter PBL § 20-1	
	Andre kategorier nybygg samt tilbygg, påbygg, hovedombygging og bruksendring beregnes etter bruksareal iht. NS 3940.	
2.3.1	0-50m ²	5 560
2.3.2	51-100m ²	8 280
2.3.3	101-200m ²	12 590
2.3.4	201-500m ²	18 130
2.3.5	501m ² - 1000m ²	23 810
2.3.6	- deretter pr 100m ²	2 190
2.3.7	Tillegg for behandling i områder uten reguleringsplan, jfr. best til kommuneplanens arealdel	1 070
2.4	Øvrige søknadspliktige tiltak etter PBL § 20-1	
2.4.1	Øvrige søknadspliktige tiltak som skilt, rivning, sammenføyning av bruksenheter, nettstasjoner, konstruksjoner og anlegg (både sjø og land), tekniske installasjoner, fasadeendring, endring av tidligere tillatelser, igangsettingstillatelse ut over den første.	5 010
2.4.2	Rehabilitering av pipe/ installering av ildsted. inkl. lokal godkjenning.	1 070
2.4.3	Søknad om bruksendring etter pbl § 20-1 bokstav d) uten bygningsmessige endringer.	5 010
2.5	Dispensasjoner	
2.5.1	For dispensasjoner i henhold til plan- og bygningslovens kap. 19 betales et gebyr pr dispensasjon pålydende	7 700
2.5.2	Ved dispensasjon etter pbl kap. 19 der regionale og statlige myndigheter er høringspart betales et gebyr pr dispensasjon pålydende	17 650
2.5.3	For dispensasjoner i henhold til plan- og bygningslovens § 31-2, fjerde ledd betales gebyr pr. dispensasjon	7 700
2.6	Delingssøknader	
2.6.1	Pr. tomt i regulert område hvor grenser er fastlagt i planen	3 670
2.6.2	Pr. tomt utenfor regulert område	11 770
2.6.3	Arealoverføring	4 570
2.7	Lokal godkjenning av foretak/personlig ansvarsrett	
2.7.1	Søknad om lokal godkjenning av foretak uten sentralgodkjenning	4 500

		2015
2.7.2	Personlig ansvarsrett (egeninnsats på bolig/fritidsbolig)	2 250
2.8	Øvrige gebyrer	
2.8.1	Tilsyn: Kontroll med tiltak etter pbl. Kap. 25 beregnes etter medgått tid á kr 860,-. Fast maksimum pris kr. 15.350,-	15 350
2.8.2	Ulovlighetsoppfølging: Saksbehandling etter pbl. Kap. 32 beregnes etter medgått tid.	
	Minstegebyr	2 560
	Pr time	860
2.8.3	Forurensningssaker: Opprydding av forurenset grunn i forbindelse med bygge- og gravearbeider, beregnes etter medgått tid.	
	Minstegebyr	2 560
	Pr. time	860
3.0	PLANSAKER (jf. Plan- og bygningsloven av 2008)	
3.1	Private reguleringsplaner: §12-3 og 12-14 første ledd.	
3.1.1	Ny plan/endring for regulering areal fra 0 da til 5 da	53 380
3.1.2	Ny plan/endring fra 5-10 da	74 730
3.1.3	Ny plan/endring over 10 da	96 080
3.1.4	Pr påbegynt da utover 10 da	1 210
3.1.5	Det beregnes i tillegg gebyr etter bebyggelsens areal (BRA) i detaljerte reguleringsplaner og bebyggelsesplan. (Med detaljert reguleringsplan menes planer der det ikke stilles krav om bebyggelsesplan)	
	For hver 100 m ² mulig BRA	950
	For næringsformål pr. 100 m ² BRA	490
3.1.6	Oppstartsmøte – Gebyret trekkes fra dersom komplett planforslag sendes kommunen innen 1 år etter avholdt oppstartsmøte.	27 800
3.2	Mindre endring av reguleringsplan § 12-14 andre ledd	18 680
3.3	Bagatellmessig endring § 12-14 andre ledd, siste setning	3 340
3.4	Forkastede planer: For planer som avvises av Utvalg for regulering og kommunalteknikk ved 1. gang behandling betales 75 % av basisgebyr	
3.5	Konsekvensutredning: For KU pliktige planer betales tilleggsgebyr for arbeid med ansvarlig myndighet.	
3.6	Planer innenfor senterområder, Kleivbrottet og Felleskjøpet For detaljregulering betales tilleggsgebyr utover basisgebyr pga. merarbeid som følge av kompleksitet.	
3.7	Planer i strid med kommuneplanens arealdel eller områdeplan. For detaljregulering betales tilleggsgebyr utover basisgebyret pga. merarbeid som følge av avviksbehandling. Samlet tillegg kan ikke overstige 100 % dersom planen også faller inn under pkt. 3.5 og 3.6	
3.8	Planer som ikke tilfredsstillende kravspesifikasjon for digitale data. Ved behov for bearbeiding av digitale data som ikke tilfredsstillende kommunens kravspesifikasjon, betales tilleggsgebyr.	6120 ≤1dag. 12230 >1 dagsverk
4.0	OPPMÅLINGSSAKER, MATRIKKELLOVEN § 32	
4.1	Oppretting av matrikkelenhet	
4.1.1	Oppretting av grunneiendom og festegrunn: Areal fra 0 - 2000 m ²	19 910
	Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt daa	1 410
4.1.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn: Areal fra 0 - 2000 m ²	4 210
	Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt da.	710
4.1.3	Oppmåling av uteareal på eierseksjon: Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon	

	2015
Areal fra 0 - 100 m ²	3 360
Areal fra 101 - 250 m ²	10 060
Areal fra 251 - 500 m ²	19 680
Areal fra 501 - 2000 m ²	22 460
Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt da.	1 410
4.1.4 Oppretting av anleggseiendom:	
Gebyr som for oppretting av grunneiendom.	
Volum fra 0 - 2000 m ³	19 910
Volum fra 2001 m ³ - økning pr. påbegynt 1000 m ³	1 410
4.1.5 Registrering av jordsameie:	
Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. Timepris kr. 730,-	
4.2 Oppsetting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning:	3 900
I tillegg kommer gebyr for gjennomføre oppmålingsforretning, jfr. pkt. 4.1.	
4.2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering:	
Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter pkt. 4.1 og 4.2	
4.3 Grensejustering	
4.3.1 Grunneiendom, festegrund og jordsameie:	9 200
Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m ²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.	
Pr. eiendom som avstår grunn	
4.3.2 Anleggseiendom:	9 200
For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m ³	
Gebyret er fastsatt til	
4.4 Arealoverføring:	
4.4.1 Grunneiendom, festegrund og jordsameie	
Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.	
Areal fra 0 - 500 m ²	16 040
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på.	
Gebyr for arealoverføring mellom konsesjonspliktig landbrukseiendommer fastsettes særskilt.	1 410
4.4.2 Anleggseiendom	
For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.	
volum fra 0 - 500 m ³	12 620
Volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på.	1 410
4.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning	
For inntil 2 punkter	
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	3 900
	1 670
4.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter	

		2015
	For inntil 2 punkter	
	For overskytende grensepunkter, pr. punkt	
	Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.	8 340
		1 670
4.7	Urimelig gebyr	
	Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan det fastsettes et passende gebyr på grunnlag av anvendt tid, timesats kr 860.-.	
4.8	Betalingsbestemmelser	
	Gebyret fastsettes etter det regulativ og de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Eventuelle tinglysingsgebyr og dokumentavgift kommer i tillegg, men kreves inn av kommunen.	
	Gebyret kan kreves inn før forretning avholdes, i alle tilfeller må alle gebyrer være betalt før tinglysing. (Disse bestemmelsene framgår av matrikkelloven)	
4.9	Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken	
	Gjør rekvisisjonen under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.	
4.10	Utstedelse av matrikkelbrev	
	Matrikkelbrev inntil 10 sider	210
	Matrikkelbrev over 10 sider	420
	Endring i maksimalsatsene fastsettes av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.	
4.11	Timesats for arbeider fastsatt etter medgått tid	790
5.0	EIERSEKSJONERING.	
	Gebyr må betales før tillatelse til seksjonering/reseksjonering kan gis jf. Seksjoneringslovens § 6	
	For oppmåling av uteareal til eierseksjon se pkt 4.1.3	
5.1	Begjæring om seksjonering eller reseksjonering av eiendom	
5.1.1	Sak som krever befaring 5 x rettsgebyr	
5.1.2	Sak som ikke krever befaring 3 x rettsgebyr.	
5.1.3	Blir seksjoneringstillatelse ikke gitt, skal tinglysningsgebyr og 50% av gebyr for seksjonering/reseksjonering tilbakebetales.	
6.0	KARTDATA	
	Kartdata er avgiftsbelagt for bruk av kart som kommunen helt eller delvis har bestøttet/besørget utgivelse av/ajourført jf. teknisk forskrift TEK kap. II om Kartverk § 2.1. Betaling av avgift gir rett til kopiering til eget bruk. Ervervsmessig kopiering er ikke tillatt.	
6.1	Plott fra kartsystemet (kun avgift for format større enn A3)	
6.1.1	Papirplott i farge A2	560
6.1.2	Papirplott i farge A1	720
6.1.3	Papirplott i farge A0	840
6.2	Digitale data fra kartsystemet	
6.2.1	For salg av digitale kartdata henvises til www.infoland.no	
7.0	EIENDOMSOPPLYSNINGER	
7.1.1	Eiendomsopplysninger og planopplysninger	1 560
8.0	MILJØFYRTÅRN - sertifisering	6 230
	Diplomat bekostes av kommunen	
9.0	Separate utslipp	8 790
	Saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg etter forskrift T1331, pr. anlegg	